

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**ULUS GAZETESİNDE 1934-1939 YILLARI ARASINDA YAYINLANAN
MÜZİK YAZILARININ AÇIKLAMALI BİBLİYOGRAFYASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Divin GENÇOĞLAN ARMSTRONG

Anabilim Dalı: Müzikoloji

Programı: Genel Müzikoloji

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Kıvılcım YILDIZ ACAR

TEMMUZ 2023

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**ULUS GAZETESİNDE 1934-1939 YILLARI ARASINDA YAYINLANAN
MÜZİK YAZILARININ AÇIKLAMALI BİBLİYOGRAFYASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Divin GENÇOĞLAN ARMSTRONG

Müzikoloji Anabilim Dalı

Genel Müzikoloji Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Kıvılcım YILDIZ ACAR

TEMMUZ 2023

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım klavuzuna uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel etik kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- ücret karşılığı başka kişilere yazdırmadığımı (dikte etme dışında), uygulamalarımı yaptırmadığımı,
- ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

....

Ludwig ve William'a,

ULUS GAZETESİNDE 1934-1939 YILLARI ARASINDA YAYINLANAN MÜZİK YAZILARININ AÇIKLAMALI BİBLİYOGRAFYASI

ÖZET

Mustafa Kemal Atatürk'ün isteğiyle Millî Mücadele hakkında halkı bilgilendirmek amacıyla 10 Ocak 1920'de kurulan *Hakimiyeti Milliye* gazetesi, Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra yeni rejimin yasa ve yeniliklerini halka tanıtmaya ve hızlıca uygulanmasını sağlama işlevini üstlenmişti. 1934'te *Ulus* adını alan gazete, özellikle tek partili dönemde devletin yarı resmî yayın organı ve kimi zaman da yarı resmî sözcüsü konumundaydı. Bu nedenle “*Ulus* Gazetesinde 1934-1939 Yılları Arasında Yayınlanan Müzik Yazılarının Açıklamalı Bibliyografyası” başlıklı bu tezde Erken Cumhuriyet Dönemi müzik politikalarının benimsenmesi ve uygulamaların yaygınlaştırılması açısından önemli bir rol üstlenen *Ulus* gazetesine odaklanıldı.

Çalışma kapsamında *Ulus*'ta 1934-1939 yılları arasında yayınlanan müzik içerikli haber ve yazılar incelendi ve açıklamalı bir bibliyografya olarak sunuldu. Atatürk'ün Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 1934 yılı açılış konuşması dikkate alınarak 1 Kasım 1934, açıklamalı bibliyografyanın başlangıç tarihi olarak belirlendi. Çünkü Atatürk bu konuşmasında sanat ve özellikle müzikte ivedi bir şekilde yenilikler yapılması gerektiğini belirtmiş ve böylece *de facto* olarak daha erken bir tarihte başlamış olan müzik reformunu resmen de başlatmıştı. Nitekim bu tarihten itibaren *Ulus* gazetesinde müzik yazıları ve haberlerine daha geniş yer verilmeye başlandı. Açıklamalı bibliyografyanın bitiş tarihi olarak ise II. Dünya Savaşı'nın başladığı 1939 yılı belirlendi. Çünkü II. Dünya Savaşı'na varan süreçte hem Türkiye'deki hem de Uluslararası alandaki siyasi gerilimler, gazetelerin de okuyucularına öncelikli olarak duyurmak istediği haberleri oluşturuyordu. Nitekim 1939 yılının ortalarından itibaren *Ulus* gazetesinde müzik ile ilgili fikir yazıları da azalır. Bu döneme ait az sayıda müzik yazıları ise çoğunlukla konser haberleri ve program notları içeriklidir.

Açıklamalı bibliyografyada 1934-1939 yılları arasında *Ulus*'ta yayınlanan müzik yazıları kronolojik olarak listelendi. Okuma kolaylığı sağlamak için bu kronolojik dizin, tablo halinde verildi. Tabloda haberin ve/veya makalenin yayınlandığı tarih (gün, ay, yıl olarak), gazetede yayınlandığı sayfa, başlık, varsa yazarının adı ve haberin ve/veya makalenin kısa özetine yer verildi.

Çalışmada *Ulus* gazetesinde yayınlanan müzik yazıları, “Fikir Yazıları” ve “Kurumlar, Konser Mekânları ve Yasalar” başlıkları altında ayrıca ele alındı; Erken Cumhuriyet Dönemiyle ilgili literatür taranarak bu yazıların dönemin müzik reformu çalışmaları ve benimsenen politikalarla bağlantısı irdelendi. Çalışmanın sonuç bölümünde ise elde edilen verilere dayanarak dönemin kısa bir değerlendirmesi yapıldı.

MSGSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzikoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanan bu açıklamalı bibliyografya çalışmasının konuyla ilgili çalışma yapacak olan araştırmacılara kolaylık sağlaması ümit edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Ulus* gazetesi, müzik reformu, 1930'lar Ankara'sı, 1930'lar Türkiye'si, Erken Cumhuriyet Dönemi, açıklamalı bibliyografya.

ANNOTATED BIBLIOGRAPHY OF WRITINGS ON MUSIC IN *ULUS* NEWSPAPER BETWEEN 1934-1939

ABSTRACT

The newspaper *Hakimiyeti Milliye* was founded on January 10, 1920 at the request of Mustafa Kemal Atatürk. It was initially established to inform the public about the National Struggle, before taking on the function of introducing the laws and innovations of the new regime, as well as ensuring their rapid implementation after the founding of the Republic. The newspaper, which was renamed *Ulus* in 1934, was the semi-official media organ and sometimes the semi-official spokesperson of the state, especially during the single-party period from 1923 to 1950. That is why this thesis, titled “Annotated Bibliography of Writing on Music in *Ulus* Newspaper Between 1934-1939”, focuses on *Ulus* newspaper, which played an important role in adopting, promoting and disseminating the music policies of the early republican period.

The study examines music-related news and articles published in *Ulus* in 1934-39, presenting them as an annotated bibliography. Atatürk’s opening speech at the Turkish Grand National Assembly on November 1, 1934 marks the start date of the annotated bibliography, because it emphasised that innovations in art, especially music, should urgently be made. The speech is therefore widely seen as officially initiating the music reforms, which had de facto started previously. From the date of the speech onwards, *Ulus* newspaper started to give a wider space to articles and reports on music. The end date of the annotated bibliography is 1939, the start of World War II, because in the process leading to war newspapers sought to focus their attention on reporting political tensions in Turkey and internationally. From the middle of 1939, articles on music in *Ulus* newspaper decreased in frequency, with the few musical writings of this period mostly limited to concert news and program notes.

The annotated bibliography chronologically lists music articles published in *Ulus* between 1934-39. This chronological index is tabulated for ease of reading. The table includes the date of publication of the news report and/or article (as day, month, year), the page in which it was published in the newspaper, the title, the name of the author (if any), and a brief summary of the text.

The study also discusses music articles published in *Ulus* newspaper under the separate headings “Idea Articles” and “Institutions, Concert Venues and Laws”. By scanning the literature on the Early Republican Period, it correlates these writings with music reform studies of the period and examines the policies adopted. The conclusion of the study briefly evaluates the period based on the data obtained.

It is hoped that this annotated bibliography study, prepared as a MSGSÜ Social Sciences Institute Musicology Department Master’s Thesis, will assist researchers conducting further work on the subject.

Keywords: *Ulus* Newspaper, music reform, Ankara in 1930s, Turkey in 1930s, annotated bibliography.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	xi
ABSTRACT	xiii
İÇİNDEKİLER	xv
KISALTMALAR	xvii
TABLO VE GRAFİK LİSTESİ	xix
1. GİRİŞ	1
1.1 Tezin Amacı ve Kapsamı	1
1.2 Tezin Yöntemi	4
2. MÜZİK YAZILARI KRONOLOJİK DİZİNİ	5
2.1 <i>Ulus</i> Gazetesi Tarihine Genel Bakış	5
2.2 <i>Hakimiyeti Milliye</i> ve <i>Ulus</i> Gazeteleri 1934 Yılı Açıklamalı Bibliyografyası ..	9
2.2.1 <i>Hakimiyeti Milliye</i> Gazetesi	9
2.2.2 <i>Ulus</i> Gazetesi	14
2.3 <i>Ulus</i> Gazetesi 1935 Yılı Açıklamalı Bibliyografyası.....	27
2.4 <i>Ulus</i> Gazetesi 1936 Yılı Açıklamalı Bibliyografyası.....	48
2.5 <i>Ulus</i> Gazetesi 1937 Yılı Açıklamalı Bibliyografyası.....	66
2.6 <i>Ulus</i> Gazetesi 1938 Yılı Açıklamalı Bibliyografyası.....	82
2.7 <i>Ulus</i> Gazetesi 1939 Yılı Açıklamalı Bibliyografyası.....	97
3. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	111
3.1 Müzik Odaklı Fikir Yazıları	111
3.2 Yeni Kurumlar, Konser Mekanları ve Yasa Düzenlemeleri	117
3.3 Sonuç	120
KAYNAKLAR	125
ÖZGEÇMİŞ	127

KISALTMALAR

CHF	: Cumhuriyet Halk Fırkası
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
DP	: Demokrat Parti
CSO	: Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası
MMM	: Musiki Muallim Mektebi
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
S.	: Sayfa

TABLO VE GRAFİK LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1.1:	Erken Cumhuriyet Döneminde Yayınlanan Müzik Yazılarına Odaklanan Açıklamalı Bibliyografya Çalışmaları.....	2
Grafik 3.1:	<i>Ulus</i> Gazetesinde Yayınlanan Müzik Odaklı Başyazıların Yıllara Göre Dağılımı.....	121
Grafik 3.2:	<i>Ulus</i> Gazetesinde Beş Kategoride İncelenen Yazıların Yıllara Göre Dağılımı.....	122

1. GİRİŞ

Bu tez, *Ulus* gazetesinde 1934-1939 yılları arasında yayınlanmış olan müzik yazıları üzerine yapılmış bir açıklamalı bibliyografya çalışmasıdır. Bibliyografya, birçok kitap ve sözlükte iki şekilde tanımlanır. Bunlardan ilki, belirli bir konu veya yazar ile ilgili kitapların listesidir. İkinci tanım ise belirli bir konu hakkında yazılmış veya belirli bir yazar tarafından yazılmış kitap, makale ve benzerinin detaylı açıklamalarla başlık, sayfa numarası, edisyon bilgileri ile birlikte yer aldığı listeleri karşılar. İkinci tanım, İngilizce literatürde “*annotated bibliography*” olarak geçen “açıklamalı bibliyografya”nın tanımına daha uygundur. Cecil Hopkinson’a göre bu iki tanımdan ilki, daha çok bir kitap listesi olma niteliği taşır ve bibliyografya kelimesinin anlamını tam olarak karşılamaz. Hopkinson’a göre bibliyografya, daha geniş kapsamlı, detaylı ve birbirine bağlanan bir yayın türüdür (Hopkinson, 1955, s. 122). Bu bibliyografya çalışması, Hopkinson’ın benimsediği ikinci tanıma girer.

1.1 Tezin Amacı ve Kapsamı

Bu tezin ardında yatan motivasyon, çokça çalışılmış bir alan olan Erken Cumhuriyet Dönemi¹ müzik yaşamı ve politikalarına, bir süreli yayın organı üzerinden yaklaşmaktır. Amaç, Cumhuriyet Dönemi müzik yaşamı ve politikalarına daha küçük bir birim üzerinden bakmak ve Cumhuriyet Dönemi müzik literatürüne *Ulus* gazetesi üzerinden genişlik sağlamaktır. Böylece “toplumun siyasi, edebi, sosyal vb. konularda yorumlu veya yorumsuz” (Uslu, 2006, s. 34) olarak bilgi alabilmesi için her gün yayınlanan gazetelerden biri aracılığıyla büyük tarih anlatısı içinde gözden kaçmış olması muhtemel noktaları açığa vurmak veya bu anlatı içinde özel bir konuma yerleştirilmiş noktaları *Ulus* gazetesinin bakış açısından ortaya çıkarmak hedeflenmiştir.

Erken Cumhuriyet Döneminde yayınlanan gazetelerdeki müzik yazılarını odağına alan açıklamalı bibliyografya çalışmaları daha önce de yapılmışsa da (bkz. Tablo 1.1) bu çalışmalara bakıldığında “yarı resmî” yayın organlarından biri olmasına ve bu nedenle Cumhuriyet Dönemi müzik politikalarının takip edilebileceği en önemli kaynaklarından olmasına rağmen *Ulus* gazetesinin daha önce çalışılmadığı görülür.

---

¹ Cumhuriyetin kurulduğu 1923 ve CHF’nin iktidardan ayrıldığı 1950 yılları arasını ifade eder.

Oysa *Ulus*, kurulduğu dönemin koşullarıyla Kemalist yöneticilerin kendi görüşlerini açıklamak amacıyla kurdukları en dikkat çekici gazetelerden biriydi; çalışmada bu nedenle *Ulus* gazetesine odaklanıldı.

Tablo 1.1: Erken Cumhuriyet Döneminde Yayınlanan Müzik Yazılarına Odaklanan Açıklamalı Bibliyografya Çalışmaları.

Ahmet Aydın, (1996). “Musiki Mecmuası ve Türk Folklor Araştırmaları Dergisinde Türk Halk Müziği ve Oyunları Hakkında Yazılmış Makalelerin Bibliyografya İncelemesi ve Sonuçları”, Sanatta Yeterlik Tezi, İTÜ, 1996.
Hüseyin Tatar, “Radyo, Radyo Haftası, Radyo Magazin, Radyonun Sesi ve Radyo Alemi Dergileri Açıklamalı Kronolojik Müzik Yazıları Bibliyografyası”, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ, 2001.
Mehmet Şükrü Alkan, “Hürriyet Gazetesinde Yayınlanmış Müzik Yazıları Açıklamalı Bibliyografyası (1948-1980)”, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ, 2001.
Nazife Özcan, “Cumhuriyet Gazetesinde Yayınlanmış Müzik Yazıları Açıklamalı Bibliyografyası (1924-1980)”, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ, 2001.
Ali Salih Köse, “Akşam (1929-1940) Gazetesinde Yer Alan Müzik Yazıları Açıklamalı Bibliyografyası”, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ, 2009.
Mahir Mak, “Akşam (1941-1950) Gazetesinde Yer Alan Müzik Yazıları Açıklamalı Bibliyografyası ve Dönemsel Değerlendirmesi”, Yüksek Lisans Tezi, 2011.
Hazal Elibol, “Ülkü Dergilerindeki Müzik Yazıları”, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Halisdemir Üniversitesi, 2019.
Gülcan Ertan Hacısüleymanoğlu, “Son Havadis (1953- 1966) Gazetesinde Yer Alan Müzik Yazıları Bibliyografyası ve Değerlendirmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2015
Gizem Gerçek, “Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Müzik Yazıları Açıklamalı Bibliyografyası”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Okan Üniversitesi, 2021.

Çalışma kapsamında oluşturulan açıklamalı bibliyografya için başlangıç tarihi olarak 1 Kasım 1934 alınmıştır. Bu tercihin birkaç sebebi vardır. Bunlardan ilki genel tanımıyla 1923-1950 yılları arasında kapsayan Erken Cumhuriyet Dönemi müzik reformunun uygulanan politikalar, öne çıkan söylemler, aktörler ve politikaların uygulandığı mekânlar göz önünde bulundurulduğunda alt dönemlere ayrılacağı düşüncesidir. 15 Temmuz-15 Ağustos 1923 tarihleri arasında Maarif Vekâleti tarafından düzenlenen I. Heyet-i İlmiye toplantılarında Millî ve İlmî Teşkilat Encümeni'nin ele aldığı konular arasında “millî musiki”nin de olması dikkat çekicidir. Bu toplantılarda millî musikin de ele alınıyor oluşu, devletin benimsediği eğitim politikalarıyla paralel şekilde müzik yaşamının da şekillendirilmeye çalışıldığını gösterir. Bu sebeple bu tarih başlangıç noktası olarak alınabilir, fakat 1935'te müzik politikalarının uygulanması konusunda daha kurumsal adımlar atılmaya başlanması, 1923-1935 yılları arasında bir alt dönem olarak ele alınabileceğini gösterir. Zira 1935'e kadar izlenen politika mevcut kurumların dönüştürülmesi odaklıyken, müzik reformunda yer alacak kadroların değişimi, yabancı uzmanların ve hocaların davet edilmesi ve yeni kurumların açılması 1935 sonrasında denk gelir (Yavuz, 2023).

1935'te atılan bu kurumsallaşma adımlarının müzik reformuna kazandırdığı ivmenin Mustafa Kemal Atatürk'ün 1 Kasım 1934'te Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) açılış konuşmasında müzik reformuna vurgu yapması ile bağlantılı olduğu düşünülebilir. Atatürk bu konuşmada sanat ve özellikle müzikte ivedi bir şekilde yenilikler yapılması gerektiğini şu sözlerle ifade eder:

Arkadaşlar,

Güzel sanatların tümünde, ulus gençliğinin ne denli ilerletilmesini istediğinizi bilirim. Bu, yapılmaktadır, ancak, bunda en çabuk, en önde görülmesi gerekli olan Türk musikisidir. Bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir.

Bugün dinletilmeye çalışılan musiki yüz ağartacak değerde olmaktan uzaktır. Bunu açıkça bilmeliyiz. ulusal ince duyguları, düşünceleri anlatan, yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları genel son musiki kurallarına göre işlemek gerekir. Ancak bu güzeyde Türk ulusal müziği yükselebilir, evrensel musiki içinde yerini alabilir.

Kültür İşleri Bakanlığının buna, değerince özen vermesini, kamunun da bunda ona yardımcı olmasını dilerim. (Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye Büyük Millet Meclisi Açılış Konuşmaları, 1934)

Bu konuşma ile müzik reformunun devletin öncelikli politikalarından birisi hâline gelişi, hükümetin yarı resmî yayın organı olan *Ulus*'taki müzik ile ilgili fikir yazıları, etkinlik haberleri ve benzeri haberlerin daha geniş yer tutmaya başlamasında da gözlemlenebilir. *Ulus*'un müzik reformunda oynadığı rolde dikkat çeken bir başka konu da gazetenin başyazılarında müzik reformuyla ilgili konulara daha sık yer veriliyor oluşudur. Başyazıların, günün haberlerini gazetenin siyasi duruşuna göre yorumlamak ve böylece kamuoyu çevrelerini şekillendirmek görevinde olduğu göz önünde bulundurulduğunda, Atatürk'ün konuşmasından sonra artan müzik reformu odaklı başyazıların da hükümetin bu konuya verdiği önceliğe işaret ettiği söylenebilir. Anılan nedenlerle açıklamalı bibliyografyanın başlangıç tarihi, 1 Kasım 1934 olarak alındı.

Açıklamalı bibliyografyanın bitiş tarihi olarak ise II. Dünya Savaşı'nın başladığı 1939 yılı belirlendi. Çünkü II. Dünya Savaşı'na varan süreçte hem Türkiye'deki hem de Uluslararası alandaki siyasi gerilimler, gazetelerin de okuyucularına öncelikli olarak duyurmak istediği haberleri oluşturuyordu. Nitekim 1939 yılının ortalarından itibaren *Ulus* gazetesinde müzik ile ilgili fikir yazıları da azalır. Bu döneme ait az sayıdaki müzik yazıları ise çoğunlukla konser haberleri ve program notları içeriklidir.

1.2 Tezin Yöntemi

1934-1939 yılları arasındaki sayılarını incelediğimiz *Hakimiyeti Milliye*² ve *Ulus* gazetelerinin büyük bir bölümüne İstanbul Üniversitesi'nin "Gazeteden Tarihe Bakış" projesi kapsamında hazırladığı çevrimiçi arşivden ulaşıldı. Burada bulunmayan bazı sayılara ise "Gastearsivi" adlı internet sitesi ve Millî Kütüphane Süreli Yayınlar Arşivinden ulaşıldı. Süreli yayın taramasından elde edilen veriler, dönem ile ilgili literatür taramasıyla desteklenerek yorumlandı.

Çalışmada inceleme kolaylığı sağlamak amacıyla dizin, tablo şeklinde oluşturulmuş, bu tabloda haberin/makalenin yayınlandığı tarih (gün, ay, yıl) ve yazıldığı sayfa, başlığı, varsa yazarının adı ve haberin/makalenin kısa özeti kronolojik düzende verildi. Yazar adının kısaltılarak veya mahlas kullanılarak yazıldığı durumlarda köşeli parantezle yazarın adı belirtildi. Bununla beraber bazı haber özetlerinde haberde anlaşılır şekilde yazılmamış yabancı isimlerin orijinal hâlleri yine köşeli parantez içerisinde yazıldı.

---

² Gazetenin adı bazı kaynaklarda "Hakimiyet-i Millîye" olarak da yazılır. Bu çalışmada gazetenin başlığında yazıldığı şekliyle "Hakimiyeti Milliye" olarak kullanılmıştır.

2. MÜZİK YAZILARI KRONOLOJİK DİZİNİ

2.1 *Ulus* Gazetesi Tarihine Genel Bakış

Ulus ile iktidar arasındaki ilişki, eşsiz değildir. Bu tür gazetecilik anlayışı geleneğinin köklerini Osmanlı Dönemi'ne kadar götürmek mümkündür (Konyar, 1999, s. 12). II. Mahmut'un çabasıyla 1831'de İstanbul'da yayınlanmaya başlanan ilk Türkçe gazete niteliğindeki *Takvim-i Vakayi* -aynı yıl yine II. Mahmut'un isteğiyle Fransızca olarak yayınlanmaya başlanan *Le Moniteur Ottoman*'la birlikte-, çeşitli baskılardan ve kapatılmalarından muaf olmasa da devlet yönetiminde yayınlanması nedeniyle çoğunlukla yarı resmî yayım organı olarak nitelenen ilk gazetedir (Topuz, 2003, s. 13-18). Benzer şekilde Osmanlı hükümetleri, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren bazı illerde hükümet kararlarını taşraya duyurmak amacıyla yayınlanan, yönetimlerinde pek çok vali ve vali yardımcısının bulunduğu gazeteler aracılığıyla da kendi sesini önce duyulur, sonra da baskın kılmaya girişmişti (Topuz, 2003, s. 31). Dolayısıyla böylesi gazeteler de hem merkezî yönetimin hem de yerel yönetimlerin resmî sözcüsü konumundaydı. Fakat Muammer Yaşar'a göre örneğin Sultan Abdülaziz'in desteklediği *Envar-ı Şarkıyye*, Anadolu'nun kalkınması fikrinin de başlangıcıydı, çünkü İstanbul'un çok uzun süredir unuttuğu Anadolu'ya nihayet yönelişini simgeliyordu (Yaşar, 1971, s. 29). Dolayısıyla İstanbul'da yayınlananlar kadar *Envar-ı Şarkıyye* ve benzeri yerel gazeteler, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kısa sürede haber alma/verme işlevinin ötesine geçip hükümetçe iç ve dış siyasete yön vermek için bir araç ve platform hâline gelmişti. Abdülhamit döneminde ise "hükümetin sesi", bir yandan sansür uygulamalarıyla baskın hâle getirilmiş, diğer yandan saraydan verilen ödeneklerle pek çok gazeteye dağıtılmış durumdaydı (Topuz, 2003, s. 59-64). Yine de İstanbul'da istibdat döneminde ayakta kalıp II. Meşrutiyet'e ulaşan sadece dört gazete kalmıştı: Basın hayatında yarattıkları ekoller bakımından uzun ömürlü olan *İkdam*, *Sabah*, *Tercüman* ve *Saadet* (Topuz, 2003, s. 83). II. Meşrutiyet, sadece birkaçı uzun süreli olan, bazıları parti gazeteleri olan pek çok yeni gazete ve derginin yayınlanabilmesi için ortamı sağlamışsa da önce Balkan Savaşı, sonra da I. Dünya Savaşı döneminde yayınlanan gazetelerin sayısı düşmüştü. Nihayet savaş döneminde İttihat ve Terakki'nin uyguladığı sansür ve savaş sonrasında basında yeni bir dönem başladı. Mütareke Dönemi, basında İttihatçılıktan arınma akımının da başladığı tarihlere denk düşer. 1918-1922 arasındaki bu dönemde basın, görüş olarak ikiye

ayrılır: İşbirlikçi basın (*Peyam-ı Sabah, Alemdar, İstanbul ve Aydede*) ve Millî Mücadele Basını. *Ulus* gazetesinin temelleri de bu yıllara ve basındaki bu ayrılığa dayanır. Bu sebeple 1919'da Sivas'ta yayın hayatına başlayan *İrade-i Millîye* ve 1920'de Ankara'da yayın hayatına başlayan *Hakimiyeti Milliye* ile arasında devamlılık ilişkisi bulunan *Ulus*'un tarihçesini anlatırken bu iki gazeteden de bahsetmek gerekir.

İlk sayısı 14 Eylül 1919'da çıkan *İrade-i Millîye* gazetesi, 11 Eylül 1919'da Sivas Kongresi'nin ardından kongrede alınan karar ve yapılan işlemleri duyurmak amacıyla Sivas'ta Atatürk'ün isteği ile kurulur. Gazete haftada iki gün ve dört sayfa hâlinde yayınlanır; Atatürk'ün Sivas'ta bulunduğu süre boyunca tüm haber ve görüş yazıları yayınlanmadan önce onun denetiminden geçer (Önder, 1991, s. 287-288). 18 Aralık 1919'da Atatürk'ün Ankara'ya gitmesiyle gazete, Atatürk'ün dolaysız denetiminden çıkar ve farklı bir çizgide yayın hayatına devam eder (Koloğlu, 1992, s. 61).

Atatürk Ankara'ya geçtikten sonra öncelikli olarak burada bir gazete çıkarılması için çalışmalara başlar. Sivas'ta yayımlanan *İrade-i Millîye*'nin Ankara'ya taşınması söz konusu olmadığı için Atatürk burada tamamen kendi denetiminde ve hedeflerini daha açık ifade edecek olan *Hakimiyeti Milliye*'nin kurulmasına karar verir (Koloğlu, 1992, s. 61). 10 Ocak 1920'de gazetenin ilk sayısı yayınlanır; gazete Ankara hükümetinin resmî yayın organı olarak konumlandırılır. Nitekim devlet kayıtlarında da "Hükümetin resmi bir gazetesidir" şeklindeki ifadelerle geçer (TBMM, 2023, s. 59). Gazete yayına başladığında sorumlu müdürü Erzurum ve Sivas Kongrelerinde de yazı işlerinde Millî Mücadeleye hizmet eden (Saylan, 2023) Recep Zühtü Soyak, yazı işleri müdürü Nizamettin Nazif'tir (Topuz, 2003, s. 119). Gazetenin sorumlu müdürlüğünü 1923'ten sonra Recep Peker, 1924'ten 1931'e kadar Mahmut Soydan, 1931'den sonra da Falih Rıfki Atay yapar (Öztoprak, 2023).

Kurtuluş Savaşı süresince Kuvay-ı Millîye hakkında halkı aydınlatma görevini üstlenen *Hakimiyeti Milliye* (Konyar, 1999, s. 13, 14) gazetesi, Cumhuriyet'in kuruluşundan itibaren hükümetin getirdiği yasa ve yeniliklerin hızlıca uygulanması için halkı teşvik etmeye devam eder. Hatta öyle ki, gazete Latin harflerine geçişte öngörülenden daha fazla aceleci bir tavır sergiler. 1 Kasım 1928'de TBMM'de kabul edilen 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkındaki Kanun'a göre tüm gazete, dergi ve yayınların 1928'in Aralık ayından itibaren yeni harflerle basılması ve yayınlanmasının zorunlu kılınır. Fakat *Hakimiyeti Milliye* henüz bu yasa Meclisten

geçmeden, hatta harf değişikliği için oluşturulan Dil Encümeni çalışmalarını bile tamamlanmadan 29 Ağustos 1928’de gazetede ki bazı metinleri Latin harflerini kullanarak yayınlamaya başlar; 2 Eylül 1928’de de ilk defa başlığını Latin harfleri ile yazar (Kurt, 2013, s. 116).

Hakimiyeti Milliye gazetesi 28 Kasım 1934’te adını değiştirerek yayın hayatına *Ulus* adıyla devam eder. Gazetenin yeni adı için “Ulus” un seçilmesi de dikkat çekicidir. 28 Eylül 1934’ten itibaren Arapça kökenli “millet” sözcüğünün Türkçe karşılığı olarak kullanımına yoğunluk verilen “Ulus” sözcüğünün Moğolca “ulus” sözcüğünden geldiği, Moğolcaya ise Eski Türkçedeki ülke anlamına gelen “ülüş” kelimesinden geçtiği tahmin edilmektedir. Sözcüğün “Ulus” olarak Eski Türkçe kaynaklarda kullanımını 1350’lere kadar götürülebilir ve Mütercim Âsım’ın 1800 tarihli *Kamus Tercümesi*’nde “Ulus”, “konargöçer Türkmen aşireti” olarak tanımlanır. Bu anlamda sözcüğün Moğolcadan geri ödünçleme olarak alındığı ve 1934’te, Türkçe’de zaten var olan “Ulus” sözcüğünün yalnızca anlamına müdahale edildiği söylenebilir (Peler, 2021). “Millet” sözcüğüne karşılık olarak Moğolcadan geri ödünçleme olan “Ulus” sözcüğünün alınması 1930’larda gündemde olan Güneş Dil Teorisi ile de örtüşür. Böylece hükümetin yayın organı olan ve politikalarını yansıtan *Ulus* gazetesinin isminin belirlenmesinde de devletin gündemdeki uygulamalarının büyük rol oynadığı söylenebilir.

1931’de başyazarlık görevine getirilen ve uzun yıllar bu görevi sürdürerek gazetenin yapılanmasında büyük rol oynayan Falih Rıfkı Atay aynı zamanda milletvekilliği yapmakta ve Atatürk’e yakınlığı dolayısıyla Batı tarafından “Atatürk’ün dili” olarak anılmaktadır. *Ulus*, Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP) yayın organı olması sebebiyle haberlerini partinin genel başkanının emir ve görüşleri doğrultusunda yapmıştır. Gazetenin yönetimi ve matbaanın idaresi için görevlendirilen CHP Genel Sekreteri Recep Peker gazetenin başyazarını ve yazı müdürünü de belirlemektedir. Gazetenin hükümetin genel politikasını yansıtan haberleri ile bilim, kültür ve sanat haberleri işletme müdürü, başyazar ve yazı işlerinden oluşan bir komisyonun görüşleriyle hazırlanıp CHP Genel Sekreteri’nin onayından geçerek yayınlanmaktadır (Sığın, 2017, s. 88). *Ulus*’ta Necip Ali Küçük, Zeki Mesud, Nasuhi Baydar, Ahmet Şükrü Esmer, Neşet Halil Atay, Burhan Belge, Nurettin Artam, Nurullah Ataç, Yaşar Nabi,

Mecdi Sayman ve Cemal Kutay'ın yazıları yayınlanmaktadır. Yazı işlerinden Naşid Hakkı Uluğ, Samih Tiryakioğlu ve Münir Berik sorumludur (Topuz, 2003, s. 164).

Ulus, 1945 yılına kadar *Hakimiyeti Milliye*'nin devamı olarak yayın hayatında 26 yılını doldurur ve toplamda 8431 sayı yayınlanır (Konyar, 1999, s. 14). Çok partili sisteme geçildiği yıllarda da *Ulus*'un başyazarlığını Falih Rıfkı Atay yapar ve 28 Ağustos 1935'te *Ulus*'ta yayınlanan “Yalan, Düzen ve Curnalcilik Silahı” başlıklı yazısında gazetenin CHP'nin ilkelerini savunmaya devam edeceğini, bunun zorunlu bir görev olduğunu yazar. Gazete 1946'ya kadar tek partili sistemin hükümeti olan CHP'nin izlediği politikaları yansıtmış, fakat 1946'da çok partili düzene geçildikten sonra partinin içindeki bölünmelerle paralel olarak yayın anlayışı değişmeye başlamıştır. Bahsedilen bölünme, tek partili sistemi devam ettirmek isteyen Peker Hükümetine karşı oluşan, çok partili sistemi savunan İsmet İnönü ve diğer ılımlı kesimler arasında olmuştur. *Ulus* da bu yıllarda çok parti taraftarı olan ılımlı kanadın hakimiyetine girer ve bu görüşler doğrultusunda yayın yapmaya başlar (Konyar, 1999, s. 15). 1947-1949 yılları arasında başyazarlık görevini Falih Rıfkı Atay ve Nihat Erim'in dönüşümlü olarak yaptığı ve 1949'da Hüseyin Cahit Yalçın'ın bu görevi devraldığı yıllarda gazetenin değişimi, Nermin Abadan'a göre sık değişen yazı işleri müdürleriyle ilişkilidir. Müdürlerin etkisiyle *Ulus*'un gazetecilik tarzının “haber verme” ve “bilgi verme” gazetesi olmak arasında tereddütte kalmıştır. Abadan bu tereddütün son yıllarda bilgi verme tarzındaki Avrupa gazeteciliğini Amerika'daki dinamik haber verme tekniği ile uzlaştırma çabasına dönüştüğünü ifade eder (Abadan, 1961, s. 114).

1950'de hükümete Demokrat Parti'nin (DP) gelmesiyle muhalefet partisi konumunu alan CHP'nin yayın organı olan *Ulus* gazetesi zor zamanlar geçirmeye başlamış, DP hükümetinin basında izlediği baskıcı politikalar sebebiyle *Ulus* gazetesi hakkında çeşitli davalar açılmıştır. 1952 yılında *Ulus* gazetesi ve CHP merkez binasında çıkan yangından sonra gazete kapanmıştır. Aynı yıllarda CHP'nin mallarının hazineye intikal etmesi, *Ulus*'un matbaa tesislerini de kaybetmesine sebep olmuştur (Konyar, 1999, s. 16-17). *Ulus* adı da bir menkul kıymet olarak, malların hazineye intikali kapsamında kaldığından dolayı (Erim, 1953) gazete ekibi yeni bir matbaa bularak gazeteyi *Yeni Ulus* adıyla yayınlamaya başlamıştır. *Yeni Ulus*'ta Nihat Erim, *Ulus*'un muhalefetin yayın organı olmasından kaynaklı DP hükümeti tarafından karşılaştığı baskılardan sonra, CHP'nin çok partili sisteme dair ılımlı tavrının bir yanığı olduğunu dile getirmiştir (Erim, 1953). *Yeni Ulus* gazetesinde, *Ulus*'un “Adımız Andımızdır”

sloganı da değişmiş “cumhuriyetçi, halkçı, laik, milliyetçi, devletçi gazete” olmuştur. 1954’te gazetenin adı *Halkçı Ulus* olarak değiştirilmiş, sloganı “Gündelik Siyasi Sabah Gazetesi” olmuştur. Aynı yıl yapılan seçimlerde DP’nin tekrar iktidara gelişiyle basına karşı uyguladığı artan baskıcı politikalar *Halkçı Ulus*’u da etkilemiş (Konyar, 1999, s. 18), gazetenin başyazarı Hüseyin Cahit Yalçın, 24 Eylül 1954’te tutuklanmıştır (Topuz, 1973, s. 193). Bu olayın ardından gazete Ratip Tahir Budak idaresine geçmiş ve tekrar *Ulus* adıyla yayınlanmaya başladığı 10 Temmuz 1955 tarihine kadar yayın hayatına devam etmiştir (Konyar, 1999, s. 18). Gazetenin *Ulus* adıyla çıktığı son sayısı 28 Temmuz 1971’te yayınlanmış, ertesi gün *Barış* adını almıştır. 1975’e kadar bu isimle çıktıktan sonra adı tekrar *Yeni Ulus* olarak değiştirilmiş, başlığının altında “İnsanca, Hakça ve Özgürce Bir Düzen” sloganı yazılmıştır. CHP’nin fikirlerini savunmak üzere yayın hayatına başlayan *Yeni Ulus*’un bu adla 246 sayı yayınladıktan sonra bir yılı doldurmadan yayın hayatı son bulmuştur (İnuğur, 1992, s. 356).

Hükümetin sözcüsü konumunda olan *Ulus* gazetesi müzik alanında -özellikle Ankara’da- yapılan yenilik, fikir ve yasaların haberini hızlı bir şekilde okuyucuya aktarır. Bu sebeple *Ulus* gazetesindeki müzik yazıları üzerine yapılan açıklamalı bibliyografya çalışması devletin müzik politikaları ve kurumları hakkında gündelik bilgilere ışık tutmak, böylece daha sonra yapılacak çalışmalara kaynak sağlamak açısından önem taşır. Ayrıca *Ulus -Cumhuriyet* ile birlikte- fikir, kanaat gazetesi olması yönüyle dönemindeki *Hürriyet*, *Milliyet*, *Akşam* gibi gazetelerden ayrılır. Bu sebeple bu iki gazetede de belli bir görüş veya fikri savunan başyazarlar yer alır. Başyazılarda günün haberleri gazetenin siyasi duruşuna göre yorumlanır ve kamuoyu çevrelerini şekillendirmek amaçlanır. Başmakale/başyazı gazetenin ilk sayfasında yer alır ve genellikle başyazar tarafından yazılır (Abadan, 1961, s. 99). *Ulus* gazetesinin 1934-1939 yılları arasındaki sayılarında başyazarlar genellikle gazetenin bu yıllarda başyazarı olan Falih Rıfkı Atay tarafından yazılmış ve CHP’nin tutum ve görüşlerini savunmuştur.

2.2 Hakimiyeti Milliye ve Ulus Gazeteleri 1934 Yılı Açıklamalı Bibliyografyası

2.2.1 Hakimiyeti Milliye Gazetesi

Tarih	Haber Başlığı	Yazar	Konusu

2 Kasım 1934 Cuma, s. 2	Açış Nutku		Atatürk'ün TBMM açılış konuşması aktarılır. Bu konuşmada müzik reformu hakkında da konuşulur.
2 Kasım 1934 Cuma, s. 2	Radyoda alaturka saz çalınmayacak		Atatürk'ün önceki gün yaptığı TBMM açılış konuşmasına istinaden Dahiliye Vekâleti'nin [İçişleri Bakanlığı] Ankara ve İstanbul valilerine radyoda alaturka müziği yasaklamalarını, yalnızca Batı tekniğiyle bestelenmiş Ulusal müzik yayını yapılmasını bildirdikleri aktarılır.
2 Kasım 1934 Cuma, s. 2	Ankara Radyosu		Ankara Radyosu'nun önceki akşam yeni bir programla yayına başladığını duyurur. Yeni yayın döneminde Atatürk'ün meclis konuşmasında müzik reformu ile ilgili direktiflerine uygun programlara yer verileceği belirtilir. Önceki akşam radyonun müzik yayınında Ulvi Cemal Erkin ve Necdet Remzi'nin çaldığı klasik eserler ve Ankara Palas'ın cazbandının çaldığı parçaların olduğu aktarılır. Sonraki iki günü programı duyurulur.
3 Kasım 1934 Cumartesi s. 1 ve 2	TÜRK DİLİ, TÜRK MUSİKİSİ	Falih Rıfkı [Atay]	Atatürk'ün meclis açılış konuşmasında konuşmasında müzik reformunun yolunu açık bir şekilde çizdiğini söyler. İnkılapları tam anlamıyla benimseyebilmek için eski müzikten vazgeçmek, inkılabın ruhunu sanata yansıtmak gerektiğini söyler. Yeni bestecilerin ve yetişecek müzisyenlerin önce yabancı hocalardan Batı müziğini öğrenmesi gerektiğini, sonrasında bunu halk ezgileriyle birleştirerek Ulusal müziği doğuracağını belirtir. Birkaç sene içinde yabancı opera temsilleri de vermenin hem müzik öğrencileri hem de halkın iyi bir dinleyici hâle gelmesinde önemli katkı sunacağını ifade eder.

5 Kasım 1934 Pazartesi s. 3	İstanbul'da yeni musiki çalışmaları		İstanbul Radyosu'nda alaturka müzik yayınının kaldırıldığı, programdaki bu boşluğun Konservatuvar'ın konserlerinin ve Şehir Tiyatrosu'nun operet temsillerinin radyodan yayınlanmasıyla doldurulacağı duyurulur. Bunun yanında pek çok müzik mağazasının Batı müziği enstrümanları temin etmek üzere girişimlerde bulunduğu aktarılır.
6 Kasım 1934 Salı s. 3	Türk musikisi için yeni çalışmalar başlıyor		Kültür Bakanlığı'nın ulusal müzik hakkında bazı tedbirler aldığı aktarılır. Bu tedbirlerden kapsamında Bakanlığın derlenen halk ezgilerini incelemek üzere İstanbul'a bir müzik uzmanı göndereceği ayrıca bu konuda çalışmak üzere yurtdışından da uzmanlar getirtileceği bildirilir. Ayrıca Ankara'da temsil akademisi açılması için bütçe planlamalarına başlanacağı duyurulur.
6 Kasım 1934 Salı s. 3	Zonguldak gençliği garp musiki tekniğiyle çalışacak		Atatürk'ün sözlerini sevinçle karşılayan Zonguldak gençliğinin Ulusal müziği yaratmak için çalışmaya başladığı duyurulur.
7 Kasım 1934 Çarşamba s. 3	Yarı - siyasî Türk musikisi		Tıpkı Harf Devrimi'nde eski yazının tamamen terkedilmesi gibi müzik devriminde de alaturka müzik tamamen ortadan kalkmalıdır. Müziğin bir zevk terbiyesi ürünü olduğunu söyler ve halkın Batı müziğini anlaması için giderek daha fazla Batı müziği daha az alaturka müzik dinlemesinin gerektiğini yazar. Devrimin doğasında eskiyi yıkmak olduğunu söyler ve bu sebeple radyodaki alaturka müzik yasağını desteklediğini ifade eder.

7 Kasım 1934 Çarşamba s. 3	-		Urfa Halkevi'nin müzik topluluğunun bir fotoğrafına yer verilir.
7 Kasım 1934 Çarşamba s. 3	Ankara radyosunda çalışanlar		Ankara Radyosu'nu "faydalı" hâle getirmek için çalışan isimleri tanıtmak istediğini yazar ve radyoda sıklıkla piyano icraları yapan Ferhunde Ulvi'nin [Erkin] piyano başında bir fotoğrafına yer verilir.
10 Kasım 1934 Cumartesi s. 3	Radyoda çalışanlar		Ulvi Cemal [Erkin], Necdet [Remzi], Nurullah [Şevket] ve Necil Kazım'ın [Akses] birlikte bir fotoğrafına yer verilir.
12 Kasım 1934 Pazartesi s. 1 ve 2	Günderlik Musiki	Falih Rıfki [Atay]	Atatürk'ün konuşmasından sonra gazetelerde müzik reformuna dair tartışmalar başladığını yazar. Bu tartışmalara cevaben, yapılacak olan düzenlemelerden bahsederek bu yolda önemli adımlar atılacağını söyler. Öncelikle İstanbul, Ankara ve belki İzmir'de Avrupalı uzmanların denetiminde olan konservatuvarlar açılması, Avrupa'dan konser vermek üzere müzisyenlerin gelmesi ve Tiyatro ve konser salonlarının açılması gerektiğini anlatır. Bunun yanında radyo yayınlarının da müzik reformundaki önemine dikkat çeker. Son olarak Kültür Bakanlığı'nın bir yol haritası çıkarmak üzere içinde Avrupa'dan gelen uzmanların da olduğu bir heyet toplamasının gerektiğini belirtir.
12 Kasım 1934 Pazartesi s. 4	Türk musikisi	Yaşar Nabi [Nayır]	Müzik inkılabının Cumhuriyetin kökten inkılaplarından birisi olduğunu yazar ve alaturka musikinin yaşatılmaması için uğraş vermenin bir Ulusal ve soysal vazife olduğunu ifade eder.

15 Kasım 1934 Perşembe s. 5	Bolu'da garp musikisi ve Halkevi çalışmaları		Bolu Halkevi'nin musiki inkılabı yolunda çalışmalarına başladığı, her hafta Batı müziği konserleri düzenleme kararı aldığı bildirilir.
18 Kasım 1934 Pazar s. 3	Yarı – Siyasî Güzel sanatlar işi	Burhan Asaf	Güzel sanatlar ve müzik alanında çalışmalar yapmak üzere Kültür Bakanlığına bağlı bir müdürlük kurulması gerektiğini söyler ve nedenlerini açıklar.
19 Kasım 1934 Pazartesi s. 3	Yarı – Siyasî Kültürü yayma işi	Burhan Asaf	Müzik inkılabında kurumsallaşma kadar inkılabın topluma sirayet etmesinin de önemini vurgular ve bu konuda neler yapılabileceğine dair düşüncelerini aktarır.
20 Kasım 1934 Salı s. 2	Halk konseri başlıyor		Her sene verilen CSO halk konserlerinin o sene de 23 Kasım'dan itibaren başlayacağı duyurulur.
22 Kasım 1934 Perşembe s. 3	Halkevinde Müzik çalışma hazırlıkları		Denizli Milletvekili Necip Ali Bey'in [Küçüka] Halkevleri'nde müzik reformuna yönelik yoğun çalışmalar yapıldığını, Avrupa klasiklerinden bir operanın, <i>Carmen</i> 'in sahnelenmesi için hazırlıklar yapılmakta olduğuna dair sözleri aktarılır. Küçüka bunun yanında Türk bestecilere ait birebir perdelik temsillerin de hazırlanacağını duyurur.
24 Kasım 1934 Cumartesi s. 4	Yabancı postası Türkiye'de şark musikisi kalkmıştır		Mısır'ın <i>Al-Ahram</i> gazetesinde yayınlanan bir yazının çevirisidir. Bu yazıda alaturka müzik yasağından ve yasağın amaçlarından bahsedilir.

25 Kasım 1934 Pazar s. 3	Ulusal musikimiz için çalışmalar başlıyor		Müzik reformu çalışmalarının planlanması için Ahmed Adnan Saygun, Ulvi Cemal Erkin, Cemal Reşid Rey, Mahmud Ragıp Gazimihal, Necil Kazım Akses, Ruhi Bey [?], Necdet Remzi, Halil Bedi Yönetken, Hasan Ferit Alnar ve Nimet Vahit'ten oluşan bir heyetin Zeynel Abidin Özmen idaresinde ilk toplantısını yapacağı duyurulur. Toplantıda görüşülecek olan konu başlıkları aktarılır.
26 Kasım 1934 Pazartesi s. 1	Müzik yürüyüşümüz	Necip Ali [Küçükka]	Batı müziği tekniklerini almanın Türk müziğinin ulusal ruhuna bir şey kaybettirmeyeceğini, aksine daha güçlü bir anlatım olanağı sunacağını ifade eder.
26 Kasım 1934 Pazartesi s. 3	Müzik yenileşmesi işleri		Halkevi'nde üç opera temsili için hazırlıklar yapıldığını 27 Aralık'ta <i>Bayönder</i> , <i>Taşbebek</i> ve <i>Ülkü Yolu</i> 'nun sahneleneceğini duyurur. <i>Carmen</i> temsili için de hazırlıklar başladığı bildirilir.
26 Kasım 1934 Pazartesi s. 3	Operamızın Çimçimtları		Ankara Halkevi'nde sahnelenecek operalarda yer alacak çocuk bale topluluğunun çalışmalarından bir fotoğrafa yer verilir.

2.2.2 Ulus Gazetesi

Tarih	Haber Başlığı	Yazar	Konusu
29 Kasım 1934 Perşembe s. 2	Ankara halkevi		Ankara Halkevi'nde her Pazar 20.30'da Riyaset-i Cumhur Filarmoni Orkestrası konserleri

			Ve her Cuma 17.00'dan 20.00'a kadar aylı Dans etkinliği olduğu duyurulur.
30 Kasım 1934 Cuma, s. 3	Mızıka-Radyo	Burhan Belge	Müzik ve dilde gerçekleşmesi istenen değişimler için radyonun önemli bir araç olduğundan bahsediliyor. Ulusal müziği yaratmak için müzikteki değişimin önemi ve radyonun bu müziği yaymadaki önemi vurgulanıyor.
30 Kasım 1934 Cuma, s. 3	İstanbul Konservatuvarı		Konservatuvar'ın halkı musiki değişimine alıştırmak için konserler verdiğiinden bahsediliyor ve bunlardan üçüncüsünün 16 Aralık'ta gerçekleşeceğini duyuruyor. Bununla beraber konservatuvarda opera bölümünün açılmasının düşünüldüğünden bahsediliyor.
30 Kasım 1934 Cuma, s. 6	İlk Senfonik Konser	Mahmut Ragıp [Gazimihal]	Saygun'un yeteneği ve müzikteki yetkinliğinden bahsedilen yazıda hem Özsoy operasının Saygun'a sipariş verilışı hem de Saygun'un Atatürk'ün kararı ile Reis-i Cumhuriyet Orkestrası'nın (CSO) şefliğine atanmasından bahsediliyor. Doğru kişilerin doğru görevlere atanmasının müzik değişimi için ne kadar önemli olduğuna değiniliyor. Saygun sayesinde orkestranın yorumundaki gelişmeler övülürken bunda hem Saygun'un hem de orkestradaki sanatçıların ne kadar katkısı olduğuna belirtiliyor. Bu gelişmenin örnekleri olarak Grieg - <i>Aase'nin Ölümü</i> ve Liszt – <i>Senfonik Poem</i> 'deki yorum gücü gösteriliyor.

2 Aralık 1934 Pazar, s. 3	Bale Hazırlıkları İlerliyor	-	İstanbul'da Halkevi'nde gerçekleşmiş olan toplantıda, İstanbul ve Ankara'da sahnelenecek olan Karmen [<i>Carmen</i>] operasının bale kısımları için Prag'dan yardıma gelmiş olan Madmazel Hrudunova'nın danslarının Selim Sırrı, Münir Hayri ve arkadaşları tarafından izlendiğinden bahsediliyor. Madmazel Hrudunova'nın sonraki gün Ankara'ya gideceği belirtiliyor.
2 Aralık 1934 Pazar, s. 3	Alafranga Müzik Dersleri		İstanbul'daki Musiki Sanatkarları Cemiyeti'nde alaturka saz çalanlara alafranga öğretmek üzere pazartesi günü bir kurs açılacağı haber veriliyor.
2 Aralık 1934 Pazar, s. 3	Şehir Bandosuna Üç Yabancı Hoca Geldi		İstanbul şehir bandosunda ders vermek için gelmeleri beklenen beş Viyanalı profesörden üçünün İstanbul'a geldiği haber veriliyor.
2 Aralık 1934 Pazar, s. 3	Radyo Gündüzleri de Çalışacak		Ankara Radyosu'nun gündüzleri saat 12.30'dan 13.30'a kadar her gün seçilmiş havaların plaklarını çalacağı haber veriliyor.
3 Aralık 1934 Pazartesi, s. 8	Şark Müziği ve Mısır Gazeteleri		Radyolarda Türk müziği yasaklanmasının 4 Kasım 1934 tarihinde Mısır'daki Elbelağ gazetesine nasıl yansıdığı, yasakla ilgili onaylanan ve onaylanmayan yönler, yasağın sebeplerinden bahsediliyor.
4 Aralık 1934 Salı, s. 3	İstanbul Konservatuvarı		İstanbul Konservatuvarı'nda şan derslerinde ilerlemiş elli talebe ile bir konservatuvar korusu kurulacağı haber veriliyor.

5 Aralık 1934 Çarşamba, s. 3	Alaturka Çalgıcılar		İstanbul Musiki Sanatkarları Kurumu'nda 4 İlk Kanun 1934 tarihinden itibaren Batı musikisi derslerinin başladığı haber veriliyor. İlk ders M. Pavof tarafından verilmiş, bir sonraki ders ise Madam Pavla tarafından verilecek olan şan dersidir. Öğrencilerin büyük bölümü piyasanın tanınmış alaturka müzik icracıdır.
9 Aralık 1934 Pazar, s. 6	Halkevinde Müzik Hakkında Bir Konferans	Rıza Bey	Bay Rıza[?] tarafından 6 Aralık 1934 tarihinde Halkevi'nde verilen konferansın notlarını içerir: Müzik reformunun öneminden bahsedilir. Alaturka musikinin Türk musikisi olmadığı Arap ve Bizans musikilerinden alınan birtakım şarkılardan ibaret olduğu ve musiki ilmiyle bir alakasının olmadığı söylenir.
9 Aralık 1934 Pazar, s. 3	Bu akşamki konserler		CSO'nun o akşam haftalık konserlerinden birisini vereceği ve konserde Schubert'in <i>Bitmemiş Senfoni'sinin</i> de yer alacağı duyurulur.
10 Aralık 1934 Pazartesi, s. 1	Sanat Okulları Kültür Bakanlığı'na Bağlanacak		Kültür Bakanlığı bünyesinde müzik, resim ve diğer sanatlara bakmak "Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü" kurulmasına karar verilmiştir. İstanbul'daki Güzel Sanatlar Akademisi'nin ve Ankara'da kurulması kararlaştırılan Müzik ve Temsil Akademisi'nin bu müdürlüğe bağlı olacağı bildiriliyor. Müzik ve Temsil Akademisi: -Musiki Muallim Okulu -Filarmonik Orkestra -Temsil Heyeti Kollarından oluşacaktır. Temsil heyetinin projelerinin hazır olduğu ve sonraki yıl açılacağı bildirilmiştir. Filarmonik orkestranın kadrosunun 124 kişiye çıkarılması kararlaştırılmış olup inkılap müziğini yapacak

			unsurlarla zenginleştirilmesi teklif edilmiştir.
12 Aralık 1934 Çarşamba s. 3	Ulusal Musiki ve Talim Akademisi		Akademi hakkındaki kanunda Kültür Bakanlığı tarafından değişiklikler yapıldığından bahsediliyor. Ayrıca Cumhuriyaseti Orkestrası'nın (CSO) 124 kişilik bir kadrosu olmasına bunlardan 88'inin hemen tatbik edileceği ve tayin şartlarının genişletildiği bildiriliyor.
12 Aralık 1934 Çarşamba s. 3	Konseri Dinlerken	Y. N. [Yaşar Nabi] Nayır	CSO'nun konserlerinin Ankara sanatseverleri için önemini vurgular. "Alaturka" ve "alafranga" müzik arasında karşılaştırma yaparak "alafranga müziği över. Müzik reformu ile ilgili temennilerini sunar.
17 Aralık 1934 Pazartesi s. 4	İkinci Senfonik Konser	M. R. Akıncılar	M. M. M. (Musiki Muallim Mektebi) ve Halkevi'nde verilen i İkinci senfonik konser programı konserleri hakkında izlenimlerden bahsediliyor. Konser programında yer alan Saygun'un <i>Manastır</i> türküsü uyarlaması çok beğenilirken, her programda en az bir Türk bestecinin eserine yer verilmesi gerektiği konusundaki görüşler bildiriliyor. Konser notları dağıtılmaya başlandığı söyleniyor. Schubert <i>Bitmemiş Senfoni</i> konserde yer alan diğer eserlerdendir. Bunun yanında Musiki Muallim Mektebi'nin öğrencilerine yardım amaçlı öğrenciler ve hocalar tarafından verilen konserler düzenlediği anlatılıyor. (O sırada son sınıf öğrencisi olan Ferhunde Erkin bu konserlerden ilkinde Beethoven <i>Ayıdığı Sonatı</i> 'ni çalıyor.) Bu konserlerde aynı zamanda besteciler ve müzik tarihi hakkında öğrenciler tarafından hazırlanan sunumlar da yer alıyor. Beethoven

			eserlerine ayrılmış olan bu konseri her ay başka bir büyük besteciye ayrılmış konserlerin takip edeceği haber veriliyor. Bunun yanında sadece öğrencilerin vereceği konserler ve korolu konserler gibi talepler bildirilirken koro ve büyük orkestra gerektiren eserleri dinleyici ile buluşturmak için konser sonlarına fonograf dinletileri koyulmaya başlandığı belirtiliyor.
18 Aralık 1934 Salı, s. 2	Rus Müzikçileri Müzik Devrimimizi Kutluyor		Cumhurbaşkanının Kurultay'da Türk müziğinin düzenlenmesi hakkındaki söylevlerini kutlayan bir yazı üzerine Rus müzikseverleri ve sanatçıları tarafından Ankara Konservatuvarı'na gönderilmiş olan telgrafın Journal de Mosou'da yayımlandığı haber veriliyor.
18 Aralık 1934 Salı, s. 2	Ankara Halkevi Piyano Konseri		19 Aralık 1934 Çarşamba günü Ankara Halkevi'nde Wilhelm Kempff tarafından verilecek olan konser haber verilir. Konser programı: Bach – Kromatik Fantezi ve Füg Mozart – K. 331 La Majör Andante ve Andante Menuetto (Türk Marşı) Schubert – Standchen (Liszt & Kempff transkripsiyonu) Beethoven - Appassionata
19 Aralık 1934 Çarşamba, s. 3	Bu Akşamki Konser		Wilhelm Kempff'in akşam Ankara Halkevi'nde vereceği konser haber veriliyor ve sanatçı kısaca tanıtılıyor.
20 Aralık 1934 Perşembe, s. 1	Dün Akşamki Konser		Wilhelm Kempff'in önceki akşam Ankara Halkevi'nde verdiği konserden bahsediliyor. Konser öncesinde B. Aziz'in sanatçıyı tanıtan bir konuşma yaptığı ve dinleyiciler arasında Başbakan İsmet İnönü'nün, şehrin önde gelen isimlerinin ve Alman kolonisinin bulunduğu belirtiliyor.

21 Aralık 1934 Cuma, s. 2	Bugünkü Konser		<p>Ankara Filarmoni Orkestrası tarafından Musiki Muallim Mektepleri'nde verilecek olan beşinci senfonik konser duyuruluyor. Konser programı</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beethoven → 5. Senfoni ▪ Wagner → <i>Lohengrin Fantezisi</i> ▪ Herzberg → <i>Aşkın Acısı</i> ▪ Mayeur → Solo de Concert ▪ Thompson → Valse Caprice ▪ Curewich → Macar Dansı <p>Saksofon: Nihat Esengin Piyanist: Sadri Özoan Şef: Bay Halil (Daimi şef muavini)</p>
21 Aralık 1934 Cuma, s. 3	Konservatuvar Binası		<p>İstanbul'da yapılması planlanan yeni konservatuvar binası için bir müsabaka başlatılmış ve yerli yabancı 70 mimarın yarışmaya katılmış olduğu bildiriliyor. Yarışmanın jürisinde mühendis okulu müdürü, belediye fen ve mimari şubeleri müdürü ve konservatuvar müdürü yer alıyor.</p>
21 Aralık 1934 Cuma, s. 5	Sovyetler Birliği Müzik Kurumları Müzik Devrimimizi Kutluyorlar		<p>18 Aralık tarihli gazetede bahsedilen, Ankara Konservatuvarı'na gönderilen telgrafın çevirisi yayınlıyor. Telgrafta Türk müziği ulusal okulunun yaratılması için uygulanan metodları kutlanıyor ve Rus ulusal müziğinin gelişmesinde Sovyetler çatısındaki tüm halkların müziklerinin toplanıp folklorcular tarafından tetkik edilmesinin değerinden bahsediyorlar. İstanbul ve Ankara Konservatuvarları'nda önemli müzik insanlarının toplanmasından dolayı Türkiye'yi kutluyor ve ulusal müziğin yaratılması konusundaki bu çalışmaların başarılı olması konusundaki umutlarını dile getiriyorlar. Telgrafi imzalayanlar</p>

			arasında Kabalevski ve Şostakoviç de bulunuyor.
21 Aralık 1934 Cuma, s. 5	Bir konser		20 Aralık'ta Adapazarı'nda Çocukları Koruma Kurumu yararına düzenlenen konser üzerine izlenimler aktarılıyor. Konser kurumun üyeleri ve Adapazarı Halkevi musiki kolu tarafından verilmiş olup öne çıkan isimler piyanoda Ruhsar Hüsnü ve davulda Hafid Hüsnü olmuştur.
22 Aralık 1934 Cumartesi, s. 4	Musikimizin Tuttuğu Yeni Yol	Celile Enis	Soprano Celile Enis tarafından kaleme alınan bu yazıda Ulusal Türk müziğinin yaratılması sürecinde konser eserlerinin yanında opera gibi sahne eserlerinin de üzerinde durulmasının gerekliliğinden bahsetmiş ve bu savını Avrupa'da sahnelenen La Boheme gibi büyük operaların yarattığı etkilere örnekler vererek desteklemiştir. Operalara konu sağlayabilecek birçok Türk destan, efsane ve hikayesinin varlığını dile getirirken yeni eserler üretilirken bir yandan ünlü operaların da Türkçe'ye çevrilerek sahnelenmesinin dinleyicileri opera sanatına daha aşına hâle getireceği konusundaki görüşünü belirtir.
22 Aralık 1934 Cumartesi, s. 3	Dünkü Konser		21 Aralık'ta Musiki Muallim Mektebi'nde Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrası tarafından verilen beşinci senfonik konsere İsmet İnönü, Celal Bayar, Rânâ Tarhan ve daha birçok sayılın katıldığından bahsediliyor ve konserde çalınan parçalar belirtiliyor.
22 Aralık 1934 Cumartesi, s. 3	Rus Konseri	Burhan Belge	20 Aralık'ta yayınlanan Moskova Komintern Radyosu tarafından İstanbul ve Ankara radyoları için hazırlanmış olan program hakkındaki izlenimler sunuluyor. Programın başında Atatürk'ün müzik inkılapları konusundaki çalışmalarından bahsediliyor. Halk

			şarkılarının derlenip çoksesli hâle getirilmesini de içeren bu çalışmaları önceki yüzyılda Rus bestecilerin başarıyla gerçekleştirmiş olduğu söylenerek Rus bestecilerin halk şarkılarını çok sesli hâle getirdiği eserlerinden örnekler sunuluyor. Çalınan müzikler hakkında açıklamaların da yer aldığı bu yayının, müzik bilgisi sınırlı dinleyiciyi Batı müziğine ısındırmak için oldukça faydalı ve aydınlatıcı olduğu belirtiliyor.
22 Aralık 1934 Cumartesi, s. 3	Denizli’de Konser ve Konferans		Denizli Halkevi’nde önceki gün Türk dili üzerine bir konferans ve ardından dolgun programlı bir konser verildiği bildiriliyor.
23 Aralık 1934 Pazar, s. 2	Bugünkü Filarmonik Konser		Riyaseticümhur Filarmonik Orkestrası (CSO) tarafından Ankara Halkevi’nde o akşam verilecek olan beşinci senfonik konserin programı bildiriliyor. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beethoven → 5. Senfoni ▪ Wagner → <i>Lohengrin Fantezisi</i> ▪ Herzberg → <i>Aşkın Acısı</i> ▪ Mayeur → Solo de Concert ▪ Thompson → Valse Caprice ▪ Curewich → Macar Dansı Saksofon: Nihat Esengin Piyanist: Sadri Özoan Şef: Bay Halil (şef muavini)
25 Aralık 1934 Salı, s. 2	Rus ve Türk Halk Müzikleri		<i>İzvestiya</i> gazetesinde bahsedilen; Sovyet radyo komitesinin Rus halk müziğinin nasıl ilerlediğini göstermek üzere verdiği konserler hakkındaki yazısından bahsediliyor. Bu konserlerin Türk müziğinin modernleşmesinde yol gösterici nitelikte olduğu belirtiliyor.

25 Aralık 1934 Salı, s. 5	Musiki Bir Kültür Âmilidir	Emine Saliha Ötkünç	Atatürk'ün musiki inkılabı hakkındaki görüşlerinin takip edilmesinin gerekliliği ve musiki inkılabının diğer tüm alanlarda yapılmakta olan yenilik ve gelişmeler kadar önemli olduğundan bahsediliyor. Almanya'da savaş dönemlerinde bile musikiye verilen önem ve halka verilen musiki eğitiminden bahsederken musikin iyileştirici ve terbiye edici gücü olduğu konusundaki düşüncelerden bahsediliyor. Ulusal müziğin oluşturulmasında operanın ve opera binasının da önemli bir yeri olduğu belirtiliyor.
26 Aralık 1934 Çarşamba, s. 1	Atatürk'ün Ankara'ya Geldiği Gün Ankara Halkevi'nde yapılacak olan müziksel festival		27 Aralık 1934'te Ankara Halkevi'nde yapılacak olan temsiller hakkında bilgi veriliyor. Necil Kazım Akses'in <i>Bay Önder</i> ve Ahmet Adnan Saygun'un <i>Taş Bebek</i> operalarının sahneleneceği bu temsillerin kadroları şu şekildedir: <i>Bay Önder:</i> → Bay Önder: Nurullah Şevket → Bayan İzgen: Celile Daniş → Deli Ozan: Bay Münir → Bale kısımlarının idaresi: Loret Herdinova → Dansçılar: Ankara Halkevi dans kursu çocukları → Koro: Halil Bedii yönetimindeki Musiki Muallim Mektebi Korosu <i>Taş Bebek:</i> → Varışlı: Nurullah Şevket → Taş Bebek: Celile Enis → Usta: Avni Ellik → Barım: Güzide Zeki → Cüce: Bay Salâhattin

			<p>→ Bale kısımlarının idaresi: Loret Herdinova</p> <p>→ Dansçılar: Ankara Halkevi Kızları</p> <p>→ Koro: Musiki Muallim Mektebi Korusu</p> <p>İki eser de Adnan Saygun idaresindeki Riyaseti Cümhur Orkestrası ve Bandolarının birleşiminden oluşan bir grup tarafından icra edilecektir. Orkestra 60, koro 75, solist kadrosu 10, dansçı kadrosu 40 kişiden oluşmaktadır. Sahne arkası çalışanları ile temsili hazırlayanların sayısı 290'ı bulmaktadır. Dekor planları Cevdet Ziya ile Bay Mahmud, kostümler Bayan Perihan tarafından hazırlanmıştır. Yurtta ilk defa bu ölçüde bir müzik temsili gerçekleşecek olup iki eserin de rejisörlüğünü Münir Hayri yapmaktadır. Bu temsilden sonra iki opera da iki kere daha sahnelenecektir, temsiller İstanbul ve Ankara Radyolarında da yayınlanacaktır.</p>
26 Aralık 1934 Çarşamba, s. 3	Yeni Türküler – Atatürk İçin	Akağündüz	Ulvi Cemal Gönlüses'e açık mektup niteliğinde yazılmış olan bu yazıda Atatürk için bestelenerek çok sesli bir halk şarkısına dönüştürülmek üzere yazılmış bir şiire yer veriliyor.
26 Aralık 1934 Çarşamba, s. 6	Kızlarımızın Dans Dersleri	B. B. (Burhan Belge?)	Ankara Halkevi'nde Bayan Marga Melike tarafından 4 aydan beri verilmekte olan ritmik jimnastik ve bale derslerinden bahsediliyor. Bu derslerin gelecekte sahnelenecek olan opera ve operet temsillerinde dans edecek öğrencileri yetiştirmek için öneminin altı çiziliyor. Burada yetiştirilen üç öğrencinin (Sabiha, Perihan, Vesamet) Artırma Haftası'nda yaptıkları vals gösterisi övülüyor.

28 Aralık 1934 Cuma, s. 1	Kültür Bakanlığında Türlü Çalışmalar		Kültür Bakanı Abidin Özmen'in beyanına dayanarak Ulusal musikiye verilecek olan veçhe üzerinde çalışmakta olan komisyonun düşünceleri hakkında bir rapor hazırlamakta olduğu ve raporu yakında tamamlayarak bakanlığa teslim edeceği bildiriliyor.
28 Aralık 1934 Cuma, s. 5	Üçüncü Senfonik Konser	Mahmud R. Akıncılar	Ahmet Adnan Saygun'un rahatsızlığı sebebiyle yeterince prova edilememiş bu konserin beklentiyi karşılayamadığı konusunda izlenimler belirtilir. Saksafon sanatçısı Nihat Esengin'in Vincent D'Indy'nin <i>Chral Varie</i> eseri gibi daha ağırlıklı ve tarih kitaplarında sözü geçen eserleri de çalması konusundaki temenniler dile getirilmiştir. Konser programı: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beethoven: → 5. Senfoni ▪ Wagner: → <i>Tanhauser Uvertürü</i> ▪ Herzberg ▪ Mayeur ▪ Thompson ▪ Curewich Saksafon: Nihat Esengin Piyanist: Sadri Özozan <ul style="list-style-type: none"> ▪ Başkeman: Bay Halil (şef muavini)
29 Aralık 1934 Cumartesi, s. 1	Halkevinde verilen müzikli müsamere		Önceki akşam Ankara Halkevi'nde Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 15. yıldönümü şerefine verilen resmî temsil (<i>Taş Bebek</i> ve <i>Bay Önder</i>) hakkında yazılmıştır. İki temsil hakkındaki izlenimlerden ve temsili gerçekleştiren sanatçılara sunulan övgülerin ardından konserden önce Bay Necib Ali'nin verdiği konferansın metni verilmiştir. Konferans cumhuriyetin kuruluşundan bu yana geçtiği yollar, gelişimi ve son olarak da müzik reformu hakkındaki çalışmalar, reformun önemi gibi konular hakkındadır.

29 Aralık 1934 Cumartesi, s. 3	Müzik İşimiz	Burhan Belge	Önceki akşam sahnelenen iki opera hakkında yazılmış bir eleştiridir. Müzik inkılabını desteklemekle beraber bunu yapabilmek için müziğin kökü olan halk ve memleket araştırmalarının tüm safhalarının tamamlanmış, besteci, icracı ve dansçıların gerekli eğitimi görmeleri için okulların açılmış, mezunlarını vermiş olması gerektiğini savunur. Aceleye getirilen bu tarz girişimlerin değerini inkâr etmemekle beraber sabır bilgi ve metodun bu yolda önemli unsurlar olduğunun altını çizer.
30 Aralık 1934 Pazar, s. 3	Bayönder- Taşbebek	Burhan Belge	Önceki akşam sahnelenen iki temsil ve müzik inkılabı çalışmaları hakkında detaylı bir inceleme-eleştiri yazısıdır. “Devşirme” (bir kısmı kısa bir süre eğitim almış amatörlerden oluşan) bir sanatçı grubuyla icra edilen, bestelenişi aceleye getirilmiş olan bu iki temsile harcanmış enerjinin israf olduğunu, önceliğin konservatuvarların kuruluşuna, profesyonel besteci ve sanatçı yetiştirmeye verilmesi gerektiğini belirtir. Ayrıca eserlerin kompozisyon tekniğini de modern olması bakımından eleştirerek, moderne giden yolda öncelikle ulusal müziğin yaratılması gerektiğini, bunun için de derleme çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiği konusundaki fikirlerini dile getirir.
31 Aralık 1934 Pazar, s. 2	Musiki Devrimimizin Rusya’daki Akisleri - Sovyet Radyosu Türkiye İçin Bir Konferans-Konser Servisine Başlıyor		Sovyet Rusya müzik dünyasının Türkiye’nin müzik devrimini büyük ilgiyle takip ettiği belirtildikten sonra konu ile ilgili <i>Radio</i> gazetesinde yayımlanan bir makalenin çevirisi veriliyor. Makale müzik devriminin İstanbul ve Ankara Konservatuvarları’nın yaptığı derleme çalışmalarıyla başladığını belirtilir. Ayrıca musiki devriminin İslâm kültürünün beraberinde getirdiği dinî ezgilere,

			<p>padişah rejiminin geleneklerine, Avrupalı seyyahlar için kullanılan “adi” egzotizme ve sözde Türk Şark musikisine bir veda niteliği taşıdığı söylenir. Musiki devriminde Atatürk’ün rolünün büyük olduğundan bahsedildikten sonra Türkiye’de Rus bestecilere gösterilen ilgiye cevaben Türkiye’de yayınlanmak üzere bir konser konferans serisi başlatmak kararı verildiğini, bu konserlerin musiki devrimini ilgilendiren; Şark ezgileri kullanan Rus bestecilerin eserlerinden oluşacağını ve Sovyet musikisinin ilerleyişini göstereceğini bildirilir.</p>
--	--	--	--

2.3 *Ulus* Gazetesi 1935 Yılı Açıklamalı Bibliyografyası

Tarih	Haber Başlığı	Yazar	Konusu
1 Ocak 1935 Salı, s. 5	Musikî Devrimi Musikî Terbiyemize Halktan ve Çocuklardan Başlamalıyız		<p>Süheylâ Saime Hanım ile musiki eğitimi üzerine yapılan bir röportajdır. Ulusal Türk müziğinin oluşmasında derleme çalışmalarının, halk şarkılarının çoksesli hâle getirilmesinin öneminden bahsetmiştir. Buna yakın tarihten bir örnek olarak Rusya’yı vermiştir. Musiki Muallim Mektebi ve İstanbul Belediye Konservatuvarı’nın açılmasının müzik devrimindeki önemini belirtmiştir. Fakat halkta müzik zevkini uyandırmadan bu çalışmaların neticesiz kalacağını düşünmektedir. Bu konuda radyo ve musiki kulüplerinin en etkin vasıtalar olacağını söyler. Amerika’daki musiki kulüplerinin görevini burada Halkevleri’nin üstlenebileceğini düşünür. Verilen konserlerin açıklamalı olmasının da halkı eğitmek açısından önemini vurgular, bunları</p>

			Amerika'dan deneyimleriyle örneklendirir.
5 Ocak 1935 Cumartesi, s. 3	Sanatta Modernlik Meselesi	Yaşar Nabi [Nayır]	Modernizm akımının Türkiye sanat dünyasında yayılmasının fayda ve zararları gözden geçirilir. Modernizmin sanatçı ve halkı birbirinden uzaklaştıracağını, ulusal sanat yönünden sapılmasına sebep olacağı konusundaki endişeler dile getirilir.
5 Ocak 1934 Cumartesi, s. 5	Müzik ve Sanat Hareketleri		Aralık ve Ocak aylarında 4. Ve 5. sayıları yayınlanmış olan müzik ve sanat dergisinin bu sayılarında yer alan yazıların başlıkları ve yazarları sunulur.
13 Ocak 1935 Pazar, s. 2	Müzik Devrimimiz ve Sovyet Müzikçileri		Eleştirmen Peregrinus'un [?] Sovyet sanat dergilerinden birinde çıkan Türk müzik devrimi hakkındaki makalesi özetleniyor. Makalede müzik devriminin Türkiye'nin siyasal anlamda sürdürdüğü bağımsızlık mücadelesinin neticelerinden birisi olduğu vurgulanırken Türk müziği hakkındaki üç görüşten ve bu görüşlerin kökenlerinden bahsediliyor: 1. Klasik Türk müziğinin [Osmanlı müziği kastediliyor] olgun ve yeniliğe ihtiyaç duymayan bir sistemi olduğunun, bunu değiştirmek ve "iyileştirmek" çabalarının bozmaktan başka bir işe yaramayacağı bu sistemin Avrupa sisteminden ayrı ve daha üstün olduğu görüşü (Kökenlerini Osmanlıcı ideolojilerden alır.) 2. Öncelikli olarak modern Avrupa müziğinin tetkik edilmesi, ardından Türkiye'nin kendi müzik sanatını geliştirmesi gerektiği görüşü (Kökenlerini kapitalist, Avrupa yanlısı liberal ideolojilerden alır.) 3. Halk ezgilerinin toplanıp çok sesli hâle getirilerek Ulusal müziğin inşa edilebileceği görüşü

			(Kökenlerini Ulusal kurtuluş hareketi ideolojisinden alır.) Üçüncü görüşte olan genç Türk bestecileri Ulvi Cemal, Ekrem Zeki, Cemal Reşid'in adlarını sayarak eserleri hakkında Türk müziğinin izlerini bulmanın zor olduğu, daha çok Avrupa tekniğinde yazılmış oldukları yönünde eleştirilerini sunar. Moskova Konservatuvarı'nın Türk Konservatuvarları ile mektuplaşmalarından bahseder ve İstanbul ve Ankara'da basılan Türk halk ezgilerinin Sovyet müzik okulları tarafından incelendiğini, Vassilenko [Sergei Vassilenko], Schwartz [Isaac Schwartz], Vesprik [?] vb. besteciler tarafından tahlil edilmekte olduğunu belirtir.
15 Ocak 1935 Salı, s. 2	Müzik Devrimimiz İçin Bir Sovyet Kompozitörünün Düşünceleri		Sovyet besteci İppolitof İvanof'un <i>Sovyet Sanatı</i> dergisinde yayınlanan makalesi hakkındadır. Makale toplanan halk ezgilerin Uluslararası bir dille icra edilmesi, bunun için bir teknik geliştirilmesi gerektiği konusu üzerinde durur.
15 Ocak 1935 Salı, s. 3	Musiki Muallim Okulu Konserleri		Riyaseti Cumhur Orkestrası'nın (CSO) her cuma günü Cebeci'deki Musiki Muallim Mektebinde verdiği konserlerde dinleyicilerin sıkışmasını engellemek için konserden önceki hafta yer numaralı biletler dağıtılacağı bunların ücretsiz olacağı duyurulur.
16 Ocak 1935 Çarşamba, s. 5	Sanatkâr Vicdanına Dair	Emine Saliha Ötgünç	Müzik eğitimi veren kurumlarda kontrpuan, solfej ve ritim derslerine özellikle önem verilmesi gerektiği, bunların Avrupa müziğinin en önemli unsurlarından olduğu söylenir. Bunun yanında sadece bestecilerin yetiştirilmesinin değil icracıların da yetiştirilmesinin önemine değinir.

18 Ocak 1935 Cuma, s. 1	Temsil Akademisi Hazırlıkları Başladı		Kültür Bakanı başkanlığında Hasan Ali [Yücel], Muhsin Ertuğrul, Reşad Nuri, İsmail Galib'in de bulunduğu bir toplantı yapılarak temsil akademisinin Ankara'da kurulmasına karar verildiği bildirilir.
23 Ocak 1935 Çarşamba, s. 3	Sanatkâr Uğraşiyor	M. N. Artam	Bir ressamın, resimlerinin gazetede basılmamasına sitem ederek, bu kadar sanattan, sanat devriminden bahsedilen bir gazetede yeterince sanata yer verilmiyor demesi üzerine kaleme alınmış bir yazıdır. Sanat için sanat anlayışının onaylanmadığını, <i>Ulus</i> gazetesinin sadece devrimle ilgili yayın yaptığını dolayısıyla sanata da devrim ile ilgili olması koşuluyla yer verdiğini ifade eder.
25 Ocak 1935 Cuma, s. 3	Küçük Sanatkârlar		Erdoğan ve Erçivan Saydam kardeşlerin önceki akşam hocaları Necdet Remzi refakatinde Ankara Radyosu'nda verdikleri konsere övgüler yapılır. İkisi de Ankara Orta mektebinde öğrencidir.
26 Ocak 1935 Cumartesi, s. 3	Müzik Devrimimiz Karşısında Bir İtiraz	Yaşar Nabi Nayır	Peyami Safa'nın kısa süre önce vefat etmiş olan Rauf Yekta üzerinden giriştiği "alaturka" müzik savunuculuğuna karşı bir eleştiri yapılır. Rauf Yekta'nın önemli ve saygıdeğer bir müzik insanı olduğunu kabul ederken, Peyami Safa gibi "alaturka" müzik tarafdarlarınca bir sembol olarak kullanılmasına karşı çıkar. Batılılaşmanın tüm alanlarda birden yapılması gerektiğini dolayısıyla müziğin de buna dahil olduğunu aksi taktirde Batı'nın istediği gibi "geri kalmış" bir toplum olarak kalınacağını savunur. Bu tarz itirazların yapılmakta olan reform için küçük ve kolay aşılabilir engeller olduğunu dile getirir.

27 Ocak 1935 Pazar, s. 3	Musiki Sanatkarlarının Toplantısı		Musiki sanatkarlarının yaptıkları toplantıda idare heyeti seçip opera, inşad, mimik, komedi ve bale sanatçıları yetiştirmek üzere kurslar açmaya karar verdikleri haber verilir.
10 Şubat 1935 Pazar, s. 3	Anita Oberlaender Konseri		Almanya'nın ünlü ses sanatçılarından olan Oberlaender'in o akşam Alman Büyükelçiliği'nde, sonraki gün de Ankara Halkevi'nde vereceği konserler haber verilir.
13 Şubat 1935 Çarşamba, s. 3	Halka iftira etmiyelim	Yaşar Nabi Nayır	Türk ve yabancı opera sanatçılarının sık sık konserler vermesini sağlamanın halkta opera merakını uyandırmak için etkili olacağına değinilir.
13 Şubat 1935 Çarşamba, s. 5	Ankara'da Müzik Hayatı	Burhan Belge	Ankara'ya gelip konser veren Uluslararası sanatçılardan bahsediliyor. Bu gelişmelerde Atatürk'ün tüm Türkiye'yi bir müzik hareketine çağırması olmasının etkisinin büyük olduğunu söylerken diğer ülkelerden gelen yardımların (Kempff ve Oberlander konserleri, Moskova'dan yapılan açıklamalı konser yayını vb.) çok kıymetli olduğunu belirtiyor. Oberlaender ve ona piyanoda eşlik eden Hartmund Wegener'in Musiki Muallim Mektebi'ni de ziyaret ederek hem bir konser verdiğini hem de öğrencilerin konserini dinlediğini belirtiyor. Bu konserlerin bir başlangıç sayılmasını ve farklı Uluslardan sanatçıların gelerek bunları devam ettirmesini umduğunu belirtir.
13 Şubat 1935 Çarşamba, s. 5	Anita Oberlaender Konseri	Necil Kazım Akses	Oberlaender ve Wegener'in verdiği konserler hakkındaki izlenimlerini anlatır.

15 Şubat 1935 Cuma, s. 5	Czardasfürstin	Burhan Belge	“Yeni Sinema”da o günlerde sıklıkla gösterilmekte olan <i>Czardasfürstin</i> operetinden bahsedilir. Osmanlıcaya çevrilmiş ilk operet olan <i>Czardasfürstin</i> ’in Osmanlı toplumu arasında neden bu kadar popüler olduğundan bahseder. Operet merakını tetikleme muhtemel olarak gördüğü bu operetin masalsı anlatımıyla İmparatorluğun yıkılışının marşı olduğunu, ikinci bir Lale Devri’nin kapanışını simgelediğini düşündüğünü belirtir.
16 Şubat 1935 Cumartesi, s. 3	Tiyatro Bir Mektebtir	Yaşar Nabi Nayır	Tiyatronun seyirciden para kazanmak uğruna bir eğlence türü haline getirilmesinden yakınıyor. Bunun tiyatro sanatının ölümünü hazırladığını savunurken tiyatronun ancak devletin müdahalesi ile tekrar bir mekteb, bir telkin aleti haline dönüştürülmesi gereğinden bahseder.
16 Şubat 1935 Cumartesi s. 5	Millî bir Türk operası vücade getirmeğe mahsus program	Emine Saliha Ötgünç	Millî operanın ve müziğin gelişmesi için maddeler halinde yazılmış bir sanatçı yetiştirme kılavuzudur.
18 Şubat 1935 Pazartesi, s. 3	Karamelad	Burhan Belge	Josephine Baker’ın başrolünde yer aldığı <i>Zouzou</i> filmi üzerine bir değerlendirme.
21 Şubat 1935 Perşembe, s. 1	Halkevlerinin üçüncü yıldönümünü kutlayacağız		Halkevleri’nin üçüncü yıldönümü haberini verirken sonraki gün 23 halkevinin daha açılacağını bildirir.

22 Şubat 1935 Cuma, s. 1	Halkevleri	Yaşar Nabi Nayır	Halkevleri'nin birlik içinde çalışmak ve üretmek için ne kadar önemli olduğundan bahsediyor. Kültür ve sanatın bu kurumlarda gelişeceğinden, gençlerin burada ülkü uğrunda yaptıkları çalışmalarla devrimi devam ettireceklerini söylüyor.
23 Şubat 1935 Cumartesi, s. 1 ve 2	Halkevlerinin 3üncü kuruluş yıldönümü kutlandı		Kutlamada İsmet İnönü ve Necib Ali Küçük'a'nın yaptığı konuşmalar aktarılırken Necil Kazım, Ulvi Cemal, Ferhunde Ulvi ve Necdet Remzi'nin verdiği konserden bahsedilir, bir fotoğrafa yer verilir.
23 Şubat 1935 Cumartesi, s. 3	Halkevinde İfigenia	Burhan Belge	Yıldönümü kutlamasında verilen konser ve sahnelen Goethe'nin <i>İfigenia</i> oyunundan bir perde hakkında izlenimlerini aktarır.
23 Şubat 1935 Cumartesi, s. 4	Alaturka Müzik ve Kanarya Kuşu	M. N. Artam	Önceki gün yaşadığı bir anıyı anlatarak müzik devriminin haklılığını kanıtlamaya çalışır. Ankara'da bir lokantada alaturka müzik çalınırken ötmeyen kanaryaların Batı müziği çalmaya başlayınca ötmelerini örnek gösterir.
24 Şubat 1935 Pazar, s. 3	Ankara Radyosu		Önceki akşam radyoda verilen Rumen musiki konseri hakkında izlenimler sunulur. Bu tip konserlerin musiki devrimini destekleyen ve yaygınlaştıran etkisinden bahsedilir.
25 Şubat 1935 Pazartesi, s. 1	Kültürel Uzlaşmalar	Zeki Mesud Alsan	Balkanlar'la kültürel ilişkilerin geliştirilmesinin siyasal ilişkiler için gerekliliğinden bahseder. Bunun için araştırma enstitüleri, radyo ve televizyon yayınları, okul müfredatlarına eklenecek olan derslerin faydalı olacağını söyler.
25 Şubat 1935 Pazartesi, s. 1 ve 5	Türk Müziği İçin	N. F. Gnesin	Atatürk'ün musiki inkılabı ile ilgili yaptığı konuşma ve Türkiye'den Rusya'yı ziyarete giden "musikişinas"larla yapılan görüşmeler doğrultusunda planlanan müzik devrimi analiz

			ediliyor. Bununla beraber Türkiye'nin müziğini çalışan Rus müzisyen, besteci ve müzikbilimcilerden bahsediliyor. İleride müzik denemelerinde fikir alışverişi yapmak temenni ediliyor.
12 Mart 1935 Salı, s. 3	İlk Türk Operası	Yaşar Nabi Nayır	Yakın zamanda Filarmoni Orkestrası'nın Muallim Mektebi'nde verdiği dört konserde Rus besteci Gliere'nin <i>Şahsenem</i> operasının uvertürünün çalınmasının değerinden bahsediyor. Eserin Ulusal Azerbaycan operası kurmak gayesiyle Azerbaycan dilinde ve müziğiyle yazılan örnek bir opera olduğundan söz ediyor. Operanın Azerbaycan Ulusal operasının bir örneği olmasının yanında Türk dili ve ezgileriyle yazılmış ilk opera olduğunun altını çizer. <i>Üsküdar'a Gider İken</i> adlı halk türküsünün de operada yer aldığını belirtir. Azerbaycan'daki opera faaliyetlerinin takip edilmesinin gerekliliğini belirtir. Bununla beraber Gliere'nin Türkiye'ye davet edilerek Türk musikisinin armonizasyonu hakkında tecrübelerinden faydalanılması gerektiğini söyler.
24 Mart 1935 Pazar, s. 3	Sovyet Rusya'dan Bir Konser Heyeti Geliyor		Sovyetler Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki dostluk ve kültür münasebetleri maksadıyla Büyük Akademi Tiyatrosu'ndan bir grup artisti Türkiye'de konser vermek üzere gönderdiği haber veriliyor. Leon Steinberg şefliğinde koro, orkestra, solist ve şancıların geleceği bildiriliyor.
31 Mart 1935 Pazar, s. 4	Moskova Radyosu'nda Şahsenem Konseri		2 Nisan günü Moskova Radyosu'nda Gliere'in <i>Şahsenem</i> operasından parçalar çalınacağını haber veriyor.
1 Nisan 1935 Pazartesi, s. 4	Bir Amerika Gazetesinin Bir Türk Kompozitörü İçin Yazdıkları		Boston Evening Transcript gazetesinde Necil Kazım Akses hakkında çıkan bir yazı aktarılıyor. Ulusal ezgileri Uluslararası müzik ruhuna uydurma konusunda

			çalışmalar yapan diğer ülkelerdeki bestecilerden bahsediliyor.
10 Nisan 1935 Çarşamba, s. 2	Rus Devlet Tiyatrosu Artistleri Geliyor		Çeşitli konserler vermek üzere Türkiye'ye gelecek olan büyük devlet tiyatrosu sanatçılarının yola çıktığı haber veriliyor. Gelen sanatçıların isimleri belirtiliyor.
11 Nisan 1935 Perşembe, s. 3	Sovyet Artistlerinin Yurdumuzda Vereceği Konserler – Gelecek Olanlar Kimlerdir		Rusya'dan gelecek olan sanatçıların kısa biyografileri ile beraber konserlerde icra edecekleri eserler bildiriliyor. Orkestra şefi Steinberg'in Rusya'dan gelen orkestrayı ve bazı konserlerde de "Türk Senfonik Orkestrası"nı yöneteceği belirtiliyor.
14 Nisan 1935 Pazar, s. 2	Sovyet Artistleri Bugün Geliyorlar		İstanbul ve Ankara'da konserler vermek üzere Rusya'dan gelen sanatçıların büyük kısmının sabah İstanbul'a vardığı aynı günün akşamında Ankara'ya gidecekleri bildiriliyor. Sanatçılar onuruna Halkevi başkanı Refi Bayar'ın bir öğle yemeği düzenlediği ve yemekten sonra sanatçıların vali ve Konservatuvar'ı ziyaret ettiği bildiriliyor. Sanatçılar arasında bulunan tiyatro ikinci müdürü Arkanof'un bu ziyaretin amacını Sovyet sanatını tanıtmak ve Türkiye'ye sanat ve musiki alanlarında yardım etmek olarak açıkladığı söyleniyor.
14 Nisan 1935 Pazar, s. 5	Sovyetler Elinde Bale Sanatı		En ünlü Sovyet bale sanatçılarından üçünün Türkiye'ye gelmiş olduğu bildiriliyor. Sonrasında Moskova Bale Okulu'nun tarihinden ve eğitiminden bahsediliyor.
15 Nisan 1935 Pazartesi, s. 1	Sovyet Artistleri Dün Ankara'ya Geldiler		Sanatçıları Kültür Bakanlığı, Halkevi, Sovyet büyükelçisi ve elçilik ileri gelenleri tarafından karşılanmıştır. Sanatçılar heyetinin bakanı Arkanof Kültür Bakanı Abidin Özmen'i ziyaret etmiş ardından Musiki Muallim Mektebi ve Halkevi'ni görmeye gitmiştir. Sanatçılar Türk müzisyenler için pek çok opera notası getirmiş ve yakın zamanda Moskova'da açılan tiyatro sergisinin 300 kadar

			resmini getirmişlerdir. Bu resimlerle halka açık bir sergi yapılacağı duyurulur. Sonrasında Arkanof'un ağzından gelen sanatçıların tanıtımı sunulur.
16 Nisan 1935 Salı, s. 1 ve 2	Rus Artistleri		Rusya'dan gelen sanatçıların Ankara'daki Rusya Büyükelçiliğinde verdiği; İsmet İnönü, bakanlar, saygınlıklar ve sanat camiasından simaların katıldığı konser hakkında bilgi verilmektedir. Sanatçıların halka açık ilk konserinin 17 Nisan'da Halkevi'nde verileceği duyurulur.
16 Nisan 1935 Salı, s. 5	Sovyetler Birliğinde Musiki Hayatı		Sovyet Rusya'nın devrimin ardından müzikte başlattığı kurumsallaşma çalışmaları detaylı şekilde anlatılıyor.
17 Nisan 1935 Çarşamba, s. 3	Rus Arı Üzerine	Kâzım Nami Duru	Birinci Dünya Savaşı'ndan beri yakın ilişkilerde bulunan Rusya ile derin bir dostluk kurulduğunu ve Rusya'nın kültürünün -özellikle müzik kültürünün- daha yakından tanınması gerektiğinden bahseder. Lunaçarski ve İppolitov'dan yaptığı alıntılarla devrim sonrası Rusya'nın kültür ideolojilerini kısaca anlatmaya çalışır.
17 Nisan 1935 Çarşamba, s. 3	Kültürel Münasebetlerin Değeri	Yaşar Nabi Nayır	İki Ulusun yakınlaşmasında kültür ve sanat münasebetlerinin büyük rolü olduğundan bu sebeple Türkiye'ye gelen Sovyet sanatçıların ziyaretinin bir basit bir sanat etkinliğinden ziyade sıkı bir yakınlık kurulmasının ilk adımlarından birisi olduğunu vurgular.
17 Nisan 1935 Çarşamba, s. 6	Halkevinde Sovyet Artistlerinin Bugünkü Müsameresi		O akşam halkevinde Sovyet sanatçıların vereceği konserin programı bildirilir.
17 Nisan 1935 Çarşamba, s. 3			Önceki akşam büyükelçilikte verilmiş olan konserden fotoğraflar yayınlanır.
17 Nisan 1935 Çarşamba, s. 5	Moskova Akademik Tiyatrosu		Ziyarete bulunan Sovyet sanatçıları heyetine başkanlık eden Arkanof'un Akademik Tiyatro'nun teşkilat, kadro ve çalışmaları hakkında verdiği bilgiler aktarılır.

18 Nisan 1935 Perşembe, s. 1 ve 2	Dün Akşamki Büyük Konser		Önceki akşam Sovyet sanatçıların verdiği konserdeki eser icraları ve ve danslar hakkında izlenimler sunulur. Konserin Maarif ve Ordu mensupları için tekrarlanacağını bildirir.
18 Nisan 1935 Perşembe, s. 1 ve 3	Dost Artistler	Zeki Mesud Alsan	Ulusların birbirine yakınlaşması için kültür ve sanat etkileşimlerinin ne denli önemli olduğunu tekrar vurgularken devrim sonrası Rusya'nın sanatın halkı geliştirmek amaçlı şekillenmesini amaçladığını belirtir. Bu noktada Türkiye'nin de sanat konusunda Sovyet Rusya ile benzer bir politika içinde olduğunu söyler. Bu amaç doğrultusunda iki ülkenin etkileşiminin Türkiye'ye çok şey katacağını belirtir.
18 Nisan 1935 Perşembe, s. 4	Sovyet Kompozitörleri		Müzik kültürünü ve sevgisini halk kitlelerine yaymak için çalışmalar yapan Sovyet Rusya'da bu çalışmalar sonuç verdiğini hem bir dinleyici kitlesi oluştuğunu hem de besteci sayısında büyük bir artış olduğunu söylüyor. Birkaç Sovyet besteciye tanıttıktan sonra Sovyet sanatçı heyeti ile beraber Türkiye'ye gelmiş olan Şostakoviç'in başarılarından ve eserlerinden söz ediyor.
19 Nisan 1935 Cuma, s. 3	Sovyet Artistlerin Konseri	Celal Esad Arseven	17 Nisan'da gerçekleşen konser hakkında izlenimlerini sunar. Sanatçıların performanslarını değerlendirir. Konseri dinleyen Atatürk'ün de çok memnun olduğunu bildirir.
19 Nisan 1935 Cuma, s. 3	Sovyet Tiyatro Sergisi		Sovyet sanatçıların getirdiği Moskova Büyük Tiyatrosu'ndaki temsil ve konserlerin 300 kadar fotoğrafının yer aldığı serginin Halkevi'nde açıldığı duyurulur.
20 Nisan 1935 Cumartesi, s. 5	Sovyet Artistlerinin Dünkü Konseri		Önceki gün Musiki Muallim Mektebi'nde piyanist Lef Oborin ve besteci Şostakoviç'in verdiği piyano konseri hakkında izlenimler sunulur. O akşam sadece ordu mensuplarına özel olarak verilecek olan konser duyurulur.

21 Nisan 1935 Pazar, s. 3	Sovyet Artistleri Dün Gece Ordu İçin Konser verdiler		Sovyet artistlerinin Ankara'daki beşinci konserlerini Ankara Halkevi Salonu'nda ordu mensupları için verdiği haber verilir. Heyetin başındaki Arkanof konserden önce sahneye çıkarak daha önce Kızıl Ordu için pek çok konser vermiş olan orkestralarının dost ülkenin ordusu için de konser vermekten mutluluk duyduklarını dile getirir. Konser hakkında detaylara yer verilir. Konserde Stenberg yönetimindeki Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrası, Sovyet şancılar, dansçılar ve ünlü keman virtüözü David Oyştrah yer almıştır. Oyştrah ile hayatı, sevdiği besteciler ve Rusya'nın halka müzik kültürü aşılama çalışmaları üzerine yapılan bir röportaj da yazıda yer alır.
22 Nisan 1935 Pazartesi, s. 3	Sovyet Artistlerinin Dünkü Konseri		Önceki akşam piyanist Oborin, besteci Şostakoviç, keman virtüözü Oyştrah ve mezzosporano Maksakova tarafından Musiki Muallim Mektebi'nde verilen konser hakkında detaylar ve izlenimler sunulur.
22 Nisan 1935 Pazartesi, s. 4	Filarmonik Orkestramız	Yaşar Nabi Nayır	Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrası'nın (CSO) şef Stenberg'le yaptığı 10 günlük çalışmanın ardından kaydettiği ilerlemeden bahsederek orkestranın uzman bir şef ve güçlendirilmiş bir kadro gereksinimi olduğunu belirtir. Yalnızca müzik değil tiyatro ve sinema alanlarında da yabancı uzmanlara ihtiyaç olduğunu belirterek şimdi gelecek uzmanlar sayesinde bir sonraki nesilde, yetişmiş olan sanatçılar sayesinde bu ihtiyacın giderilmiş olacağından bahseder. Ayrıca orkestranın Türk bestecilerin halk müziklerini çokseslendirerek yazdığı eserlere ve komşu ülkelerin Ulusal müziklerine daha çok yer vermesi gerektiğini de belirtir. Bütün

			bunların orkestranın radyoya bağlanması ve radyonun tüm şehirlerde yayın yapmasından daha büyük bir öncelik olduğunu vurgular.
23 Nisan 1935 Salı, s. 2	Müziğimiz ve Kültür		Kültür Bakanı Abidin Özmen'in Türkiye'nin ulusal müziğini arındırma çalışmaları doğrultusunda Almanya'dan getirttiği uzman Hindemith'in araştırmalarına başladığı, kısa süre içerisinde bu konuda bir rapor hazırlayarak bakanlığa teslim edeceğini bildirdiği duyurulur.
23 Nisan 1935 Salı, s. 4	Orkestra Şefi Stenberg'le Bir Görüşme		Stenberg'le yapılan bir röportaja yer verilir. Röportajda Sovyet Rusya'daki senfonik orkestra çalışmaları, en çok hangi eserlere yer verildiği, müzik alanındaki kurumsal yapılanma, Avrupa'daki modernist besteciler ve Stenberg'in Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrası hakkında düşünceleri konuşulur.
23 Nisan 1935 Salı, s. 4	Sovyet Artistleri İçin Ötey Geceki Suvare		Önceki gece Marmara Köşkü'nde Sovyet sanatçıların ağırlandığını, geceye Atatürk'ün de katılarak sanatçıları tebrik ettiği bildirilir.
25 Nisan 1935 Perşembe, s. 5	Sovyet Artistlerinin Dünkü Konseri		Sovyet Sanatçılarının önceki gece Halkevi'nde Halkevi üyelerine özel olarak verdikleri konser hakkında detaylar ve izlenimler sunulur.
26 Nisan 1935 Cuma, s. 4	Dün Geceki Konser		Sovyet sanatçıların önceki gece Musiki Muallim Mektebi'nde verdikleri konser hakkında detaylar ve izlenimler sunulur.
28 Nisan 1935 Pazar, s. 2	Sovyet Artistleri		Önceki gün Şostakoviç'in Musiki Muallim Mektebi'nde verdiği konser ve konferans hakkında kısaca bilgi verilir. Aynı günü akşamında Sovyet sanatçıların önceki gece Halkevi'nde Halkevi üyelerine özel olarak verdikleri konser hakkında detaylar ve izlenimler sunulur.
28 Nisan 1935 Pazar, s. 4	Sovyetler Birliğinde Küçük Artistlerin Terbiyesi		Moskova Devlet Konservatuarı bünyesinde kurulan yetenekli çocukların eğitiminden sorumlu bir bölüm olduğu belirtilerek burada

			<p>yetişmiş öğrenciler örnek verilir, öğrencilerin repertuvarları kısaca aktarılır. Çocuklar için açılmış konservatuvar bölümlerinin yalnızca Moskova’da değil Leningrad, Odesa ve Rostov’da da bulunduğu vurgulanır.</p>
29 Nisan 1935 Pazartesi, s. 5	Şostakoviç Sanatını ve Kompozisyon Hakkındaki Düşüncelerini Anlatıyor.		<p>Şostakoviç’in 27 Nisan’da Musiki Muallim Mektebi’nde verdiği konferansın tam metnine yer verilir.</p>
29 Nisan 1935 Pazartesi, s. 5	Sovyet Artistleri Konseri		<p>Önceki akşam piyanist Oborin, besteci Şostakoviç, keman virtüözü Oyştrah ve tenor Jadan tarafından Musiki Muallim Mektebi’nde başarılı bir konser verilmiş olduğu bildirilir.</p>
1 Mayıs 1935 Çarşamba, s. 1	Sovyet Artistleri		<p>2 haftadır Ankara’da bulunan Sovyet sanatçıların o gün İzmir’e gitmek üzere şehirden ayrılacakları duyurulur. Sanatçılar için önceki akşam Ankara Halkevi’nde bir çay davetinden bahsedilir Bu davette Aydın, İzmir, Konya, Ankara ve Erzurum halk oyunları gösterileri yapılmıştır. Oyunlardan sonra Sovyet sanatçılara teşekkürler sunulmuştur. Sanatçı heyetini temsilen Arkanof misafirperverlik için minnettarlıklarını belirtirken bu ziyaretin iki ülkenin dostluğunu kanıtladığını söyler. Sanatçılar beraberlerinde getirdikleri gezgin tiyatro sergisini ve notları Halkevi’ne hediye eder.</p>
5 Mayıs 1935 Pazar, s. 2	Sovyet Artistleri İzmir’de		<p>Sovyet sanatçıların önceki gün İzmir’e vardığı ve İzmir Belediyesi’nin onlar için İzmir Gazinosu’nda bir öğle yemeği düzenlediği bildirilir. Yemekte Belediye Başkanının iki ülkenin dostluğu ve Atatürk’ün başlattığı müzik ve kültür devrimine yakın ilgilerine teşekkürlerini içeren bir söylev verdiği aktarılır. Arkanof’un da bu ziyaretin iki ülkenin dostluğun kanıtı olduğuna dair bir konuşma yaptığı aktarılır.</p>

			Arkanof konuşmasında Ankara'da Atatürk'le de bir görüşme yaptığını, bu dostluğun sanat bağlarıyla güçlendirilmesi konusunda düşüncelerinin kendisini daha çok aydınlattığını dile getirir.
6 Mayıs 1935 Pazartesi, s. 2	Dün Geceki Konser		Kültür Bakanlığı tarafından Türk müziği üzerine araştırmalar yapmak ve rapor yazmak üzere Ankara'ya gelmiş olan Paul Hindemith'in de katılımı ile Musiki Muallim Mektebi'nde verilen konser hakkında detay ve izlenimler sunulur. Konserde klasik eserlerin yanında Hindemith'in okullarda müzik sevgisini geliştirmek üzere çocuklar için yazdığı <i>Mekteb Kantatı</i> ve Necil Kazım Akses'in çokseslendirdiği <i>Dağlar</i> türküsü Musiki Muallim Mektebi Korosu tarafından icra edilmiştir. Ayrıca Hindemith kendi yazdığı viyola sonatlarından birini çalmıştır.
6 Mayıs 1935 Pazartesi, s. 2	Sovyet Artistleri İzmir'de		Sovyet sanatçıların önceki akşam İzmir'de başarılı geçen bir konser verdikleri bildirilir.
8 Mayıs 1935 Çarşamba, s. 2	Sovyet Artistler İstanbul'da		O gün İstanbul'a varmaları beklenen Sovyet sanatçıların belediye, Halkevi ve Çocuk Esirgeme tarafından karşılanacağı ve 10 Mayıs'ta bir konser verecekleri bildirilir.
8 Mayıs 1935 Çarşamba, s. 4	Paul Hindemith Konseri		Paul Hindemith'in Musiki Muallim Mektebi'nde verdiği konserin önceki gün tekrar edildiği bildirilirken konserde çekilmiş bir fotoğrafı yayınlanır.
9 Mayıs 1935 Perşembe, s. 2	Sovyet Artistler İstanbul'da		Sovyet sanatçıların önceki gün İstanbul'da karşılandıkları, Pera Palas Otel'e yerleştirildikleri bildirilir.
10 Mayıs 1935 Cuma s. 2	Sovyet Artistleri		Sovyet sanatçıların o akşam Fransız Tiyatrosu'nda verecekleri ilk konserleri duyurulur.
12 Mayıs 1935 Pazar, s. 4	Rus Artistleri Ne Diyorlar?		Arkanof'un önceki gün Pera Palas'ta bir basın toplantısı düzenlediği bildirilir. Toplantıda Arkanof Türkiye'de karşılaştıkları

			<p>dinleyicilerden ve misafirperverlikten memnuniyetlerini dile getirirken bu ilgiyi yalnızca sanatlarına değil iki ülkenin dostluğuna bir iltifat olarak kabul ettiklerinin altını çizer. Bunun yanında Ankara ve çevresinde halk müziği araştırmaları yaptıklarını ve bu çalışmalardan büyük keyif aldıklarını belirtir.</p>
14 Mayıs 1935 Salı, s. 2	Rus Artistlerinin İkinci Konseri		<p>Sovyet sanatçıların önceki akşam Fransız Tiyatrosu'nda başarılı bir konser verdikleri duyurulur.</p>
17 Mayıs 1935 Cuma, s. 2	Sovyet Artistleri Gittiler		<p>Türkiye'ye gelen Sovyet sanatçıların önceki akşam yurttan ayrıldığı bildirilir.</p>
17 Mayıs 1935 Cuma, s. 2	Müzik Uzmanı İzmir'de		<p>Kültür Bakanlığı tarafından Almanya'dan getirilen uzman Hindemith'in beraberinde Musiki Muallim Mektebi müdürü Bay Necil ile İzmir'i ziyaret ettiği bildirilir. Hindemith burada Kültür Bakanı B. Hikmet ile Ödemiş, Birgi, Adagide, Adagöme ve Tire'deki birçok köyde halk şarkı ve ezgilerini dinlemiş ve halk danslarını seyretmiştir. Vali General Kazım Dirik'le Pınarbaşı köyüne giderek oradaki yörükler arasında araştırmalarına devam etmiştir.</p>
19 Mayıs 1935 Pazar, s. 4	Dün Akşamki Konser Çok İyi Oldu		<p>Ankara'da bulunan il milletvekilleri şerefinde Ankara Halkevi'nde verilen konser hakkında izlenimler ve detaylar sunulur. Konser Filarmoni Orkestrasının yeni şefi "B. Von Şnaydel" in yönetiminde gerçekleşmiş ve konserde Türk bestecilerin eserlerine yer verilmiştir.</p>
22 Mayıs 1935 Çarşamba, s. 2	Halkevimizin Yeni Başkanı		<p>B. Nefi Kansu'nun Genel Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmesiyle boşalan yerine İçel milletvekili B. Ferid Celal Güven seçilmiştir.</p>
22 Mayıs 1935 Çarşamba, s. 2	Halkevinde Konser		<p>23 Mayıs 1935'te Halkevinde verilecek olan keman ve piyano konseri duyurulur. Solo piyano: Safa Tangör</p>

			Keman: Enver Piyano: Sadri Özozan
22 Mayıs 1935 Çarşamba, s. 2	Filarmonik Orkestrası Konserleri		O hafta Schneidel [Hermann von Schmeidel] şefliğinde Musiki Muallim Mektebi ve Ankara Halkevi'nde verilecek olan konserlerin programları duyurulur.
24 Mayıs 1935 Cuma, s. 2	Halkevindeki Konser		Önceki gün Halkevi'nde verilen konser hakkındaki izlenimler paylaşılır.
25 Mayıs 1935 Cumartesi, s. 4	Necdet Remzinin Konseri	Mehmet Ragıp [Gazimihal]	Önceki Cuma günü Necdet Remzi'nin Hermann von Schmeidel idaresindeki CSO ile Musiki Muallim Mektebi'nde verdiği konser hakkında izlenimler sunulurken, Necdet Remzi'nin sanatı hakkında övgülerde bulunulur.
29 Mayıs 1935 Çarşamba, s. 4	Tiyatro ve Müzik İşlerinde Halkevlerine Düşen Ödev	Yaşar Nabi Nayır	Halkevleri'nin topluma tiyatro ve "modern" müziği tanıtmaktaki önemli rolünden bahsederek bunun birkaç kişinin hevesi ile gerçekleştirilebilecek bir gaye olmadığına değinir. Bunun için uzman kurullar kurularak Halkevleri'nin öncelikli olarak sanat kollarında gelişmesi gerektiğini söyler.
30 Mayıs 1935 Perşembe, s. 1 ve 3	Memleketlerine Dönen Sovyet Artistleri Gördükleri Büyük İlgiyi ve Türk Devriminin Eşsizliğini Anlattılar		Sovyet sanatçıların ülkelerine döndükten sonra Moskova Büyük Tiyatrosu'nda Türkiye'de verdikleri konser programının aynısını icra etmişlerdir. Bu konsere katılan Türkiye Büyük Elçisi Vasıf Çınar ve sanatçı heyetinin başında bulunan Arkanof karşılıklı teşekkürlerini sunarken, Sovyet Rusya ve Türkiye dostluğunu vurgulamışlardır.
30 Mayıs 1935 Perşembe, s. 4	Macar Sanatı	Naşid Hakkı	Bartok ve Kodaly gibi bestecilerin elinde Batı tekniği ile yazılan Macar ulusal müziğini över. Osmanlı müziğinden farklı olarak başka müziklerden etkilenmeyerek halk müziğini temel almış olduğunu vurgular.
22 Haziran 1935 Cumartesi, s. 1	Sessiz Türkiye	Falih Rıfki Atay	Yurtdışında müzisyenlerin işsizliğin önüne geçmek için aldıkları tedbirlerin Türkiye'de de uygulanması konusunda yazılmış

			bir gazete haberini eleştirir. Türkiye’de alaturka müzik bırakıldığından beri dinlenebilecek yalnızca birkaç Batı müziği orkestrasının bulunduğu bahsederek, Batı müziği icracılarının işsiz kalmasından ziyade Türkiye’de büyük bir müzisyen açığı olduğundan bahseder. Batı müziğinin gazino ve restoranlarda da yaygınlaşması için çalışmalar yapılmasının gerekliliğini belirtir.
23 Haziran 1935 Pazar, s. 3	Musiki Öğretmen Okulu		Kültür Bakanlığı’nın okula iki sınıf daha eklenmesi kararı verdiği duyurulur.
23 Haziran 1935 Pazar, s. 3	Müzik ve Sanat Hareketleri		<i>Müzik ve Sanat Hareketleri</i> adlı derginin 10. Sayısının çıktığı duyurulur. Bu sayının yazarları: Kösemihaloğlu Mahmud Ragıp [Gazimihal], S. Erin, Jak Delkoze, Fikti Çiçeklioğlu, M. Şakir Ülkütaşır, Cezmi Erinç, Vahid Lütfi, Necdet Atak, Ahmet Eşref, Nuri Çelik, E. Borrel,
26 Haziran 1935 Çarşamba, s. 5	Kamutay Bahçesinde Bugünkü Konser		Kamutay Bahçesi’nde yaz akşamları Cumhurbaşkanlığı Bandosu tarafından verilen konserlere halkın büyük ilgi gösterdiği belirtilir. Bu yaz yapılacak olan konserlerin programının titizlikle hazırlandığı duyurulurken o akşam gerçekleşecek olan konserin programı verilir. Programda bulunan besteciler arasında Brahms, Liszt, Strauss da bulunmaktadır.
14 Ağustos 1935 Çarşamba, s. 3	Halk Türküleri	Yaşar Nabi Nayır	Halk türkülerini överken sarayın dejenere zevklerinin ifadesi olduğunu söylediği “Enderun Musikisi”nin son günlerini yaşadığını söyler. Buna kıyasla halk müziğinin büyük bir canlılıkla yaşamaya devam ettiğini bunun Türk besteciler için işlenmeyi bekleyen büyük bir hazine olduğunu vurgular.
2 Ekim 1935	Balkanlarda Tiyatro	Yaşar Nabi Nayır	Yakın zamanda ziyaret ettiği Bükreş Tiyatrosu’nu ve burada

Çarşamba, s. 1 ve 6			sahnelenen oyun ve operaların başarısını över. Hükümetin tiyatrolara ayırdığı bütçenin ne kadar yüksek olduğundan bahsederken, bilet fiyatlarının tam tersi şekilde tüm halkın temsilleri izlemesine olanak sağlamak için oldukça ucuz olduğunu vurgular. Ulusçuluğun yayılmasında yerli tiyatronun önemini belirtirken Türkiye'nin Balkanlar'ı bu konuda örnek alması gerektiğini söyler.
7 Ekim 1935 Pazartesi, s. 3	Ankara Radyosunun Salon Orkestrası		Ankara Radyosu kadrosuna Cumhurbaşkanlığı Filarmonik Orkestrası'ndan [CSO] seçilen bir salon orkestrası katılarak radyonun programının zenginleştirildiği haber verilir.
29 Ekim 1935 Salı, s. 12	Kültür Alanında Bir Yıl İçinde Yapılan Çalışmalar – müzik devrimi		Atatürk'ün başlattığı müzik devrimi için gerekli çalışmaların neler olduğunu saptamak üzere Almanya'dan Paul Hindemith getirilmiştir. Hindemith'in önerisi üzerine Musiki Muallim Mektebi ve CSO'nun direktörlüğünü yapmak üzere Avusturya'dan Prof. Schmidl (?) getirilmiştir. Praetorius CSO'nun daimi şefi olmak üzere görevlendirilmiştir. MMM'de şan dersleri vermek üzere şan hocası Paul Lochman ve ona asistan olmak üzere Ban Hamel getirilmiştir. Yine Hindemith'in raporları üzerine Almanya'dan kitap, enstrüman ve partiyonlar satın alınmıştır.
1 Kasım 1935 Cuma, s. 5	Profesör Pretorius Geldi		Daha önce 28 Ekim'de Ankara'ya geleceği duyurulan Alman prof. Praetorius'un söylendiği tarihte geldiği ve Cumhuriyet Bayramı'nda CSO'yu yönettiği duyurulur. Ayrıca MMM için çağırılan Bay Lehman'ın da 4 Kasım'da Ankara'ya geleceği bildirilir.
2 Kasım 1935 Cumartesi, s. 1	Kamutay Beşinci Devre Çalışmalarına Dün Başladı – Açılış Söylevi		Atatürk'ün TBMM açılışında yaptığı konuşma aktarılır. Konuşmada “musikimizi modern tekniklerle yükseltme çalışmalarına” bu yıl daha çok

			emek verileceği ve kültür ve Uluslararası bilgiler için gerekliliği yadsınamaz olan radyo işine de önem verilmesi gerektiği söylenir.
5 Kasım 1935 Salı, s. 3	Müzik Öğretmen Okuluna Getirilen Öğretmenler		MMM için Berlin'den çağırılan profesörlerin önceki gün Ankara'ya gelmiş buldukları bildirilir. Bu profesörlerle Preus'un [Preatorius] daimi olarak MMM şan hocası görevinde (?) kalacağı Paul Lohmann'ın ise yalnızca iki aylık bir süre için geldiği belirtilir. Paul Lohmann'ın Berlin Yüksek Musiki Akademisi şan profesörlerinden olduğu vurgulanır.
6 Kasım 1935 Çarşamba, s. 5	1935-1936 Yılı Halk Konserleri		Prof. Ernst Praetorius'un idaresindeki CSO'nun 10 Kasım Pazar günü vereceği halk konseri duyurulur. Konserde Beethoven, Haydn, Graener ve Wagner'in eserlerine yer verilir.
10 Kasım 1935 Pazar, s. 4	Bugünkü Konser		Daha önce de duyurulmuş olan, MMM salonu halk konserlerinin ilk konseri haber verilir, konser programı duyurulur.
22 Kasım 1935 Cuma, s. 3	Ünlü Bir Sanatkâr Ankarada		Alman viyoloncelci Paul Grümmer'in konser vermek üzere Ankara'ya geldiği duyurulur. İlk konserini 23 Kasım 1935 saat 21.00'da Halkevi'nde ikinci konserini ise 24 Kasım'da MMM'de orkestra eşliği ile vereceği bildirilir.
23 Kasım 1935 Cumartesi, s. 3	B. Pol Grummer'in Konserleri		Önceki gün Ankara'ya geldiği bildirilen sanatçının geldiği akşam Alman Elçiliği'nde konser verdiği bildirilirken, 23 ve 24 Kasım'da vereceği konserler hatırlatılır.
24 Kasım 1935 Pazar, s. 3	Bugünkü Konser		Paul Grümmer'in önceki günlerde verdiği konserler bildirilir ve o gün saat 11.00'de Halkevi'nde vereceği konser hatırlatılır.
28 Kasım 1935 Perşembe, s. 1 ve 5	Yabancı Artistler	Falih Rıfki Atay	Türkiye'ye gelen yabancı sanatçılardan alınan vergi oranının yüksekliğini eleştirir. Ülkenin sanat anlamında gelişmek için yurtdışından gelen artistlere bu denli ihtiyaç duyduğu -ve uzun yıllar da duyacağı- bu dönemde

			yüksek vergiler sebebiyle sanatçı getirmenin ne denli zor olduğunu bildirir. Yazının sonunda yerli ve yabancı sanatçılar için istenen vergi oranları belirtilir.
29 Kasım 1935 Cuma, s. 1	Zecrî Tedbirlere İştirak eden Tiyatro ve Musiki Eserleri Bütün İtalya Sahne ve Radyolarında Yasak Edildi		İtalya’da <i>zecrî tedbirleri</i> uygulayan devletlerin eserlerine sahne ve radyo yasağı getirildiği bildirilir. Shakespeare ve Bernard Shaw’ın eserleri ile bazı Fransız piyeslerinin bu yasaktan muaf olduğu belirtilir. Yasak aynı zamanda bu devletlere mensup sanatçıları da kapsamaktadır.
10 Aralık 1935 Salı s. 1	Finlandiyalı Bestekâr Sibelius’a Göte Madalyası Verildi		Hitler’in Finlandiyalı besteci Jean Sibelius’a, 70 yaş gününde, Goethe’nin madalyası ile ödüllendirildiği duyurulur.
15 Aralık 1935 Pazar, s. 5	Kızılayın Dün Geceki Konseri		Kızılay’ın düzenlediği yılbaşı balosu için Romanya’dan getirtilen çigan müziği sanatçılarının önceki gece Halkevi’nde konser verdiği bildirilir. Maestro Keller idaresindeki konser ve Madam Valeski’nin danslarının izleyici tarafından çok beğenildiği belirtilir.
15 Aralık 1935 Pazar, s. 5	Türkiye İçin Karmen Opereti Oynanıyor		Moskova Büyük Tiyatrosu’nda 18 Aralık’ta yapılacak olan <i>Carmen</i> temsili duyuruluyor. Temsilin Türkçe açıklamalarla gerçekleştirileceği ve Carmen rolünü Türkiye’yi ziyaret eden Sovyet sanatçı heyetinde de bulunan Bayan Maksakova’nın oynayacağı bildiriliyor.
18 Aralık 1935 Çarşamba, s. 1	Karmen		Sovyetler Birliği Komintern Radyosu’nun o akşam gerçekleşecek olan <i>Carmen</i> temsilini perde aralarında yapılacak Türkçe açıklamalarla birlikte yayınlacağı duyurulur.
19 Aralık 1935 Perşembe, s. 1 ve 2	Moskova Operası Bize Dün Karmeni Dinletti		Önceki akşam Moskova Operası’nın sahnelediği <i>Carmen</i> ’in Komintern Radyosu’nda yayınlanarak Ankara’da rahatlıkla, pürüzsüz bir sesle dinlenebildiği duyurulur. Temsilden övgüyle söz edilir. Dahiliye vekili ve Hariciye vekil vekili Şükrü Kaya’nın

			sanatçılara tebrik ve teşekkürlerini sunduğu yazısına yer verilir.
20 Aralık 1935 Cuma, s. 3	Karmen		İki gün evvel radyodan canlı yayınlanan Carmen temsiline övgüler sunulurken ileride televizyonun gelişmesi ile operaları yalnızca dinlemek değil izlemek şansına da sahip olacağımız konusundaki umutlar dile getirilir.
25 Aralık 1935 Çarşamba, s. 5	Cebeci Konserleri	Y. N. [Yaşar Nabi?]	Önceki hafta Beethoven'ın 5. <i>Senfoni</i> 'sini icra eden CSO'nun önceki Pazar günü Mozart, Borodin ve Hasan Ferid Alnar'ın eserlerinden oluşan bir programla konser verdiği bildirilir. Birkaç aydan beri orkestranın müzik direktörlüğünü ve şefliğini yapmakta olan Ernst Praetorius'un orkestra üzerindeki olumlu etkilerinin yadsınamaz olduğu belirtilir. Orkestranın genişletilmesi için Kültür Bakanlığı'nın çalışmalarına başladığı da duyurularak yakın zamanda dünya standartlarında bir orkestraya kavuşulacağı düşünülüyor vurgulanır. Konserde çalınan Hasan Ferid'in <i>Prelüd ve İki Dans</i> adlı eserinin büyük beğeni topladığı belirtilirken bestecinin sanat yaşamından kısaca bahsedilir. Yazı Praetorius'a Türk bestecilerin eserlerine daha sık yer vermesi temennisinde bulunularak bitirilir.

2.4 Ulus Gazetesi 1936 Yılı Açıklamalı Bibliyografyası

Tarih	Haber Başlığı	Yazar	Konusu
7 Ocak 1936 Salı, s. 5	Halkevinde Koro		Halkevinde bu yıl kurulması planlanan koro için müracaatların başladığı duyurulur. Daha önce müzik eğitimi görmemiş ama koroya katılmak isteyenlerin öğrenim görmek üzere kayıt yaptırabilecekleri bildirilir.

13 Ocak 1936 Pazartesi, s. 6	Dünkü Konser		CSO Pazar konserlerine iki haftalık bir aradan sonra dünkü konseri ile devam ettiği bildirilir. Praetorius'un idaresindeki konserde Mussorgsky, Max Bruch, Mozart ve Wagner'in eserlerine yer verilmiştir. Halkevi sahnesinde gerekli tadilatların tamamlandığında konserlere orada devam edileceği ve böylece daha büyük bir dinleyici kitlesine ulaşılabileceği haber verilir.
20 Ocak 1936 Pazartesi, s. 2	Halkevinde Çello Konseri		Çellist David Zirkin ve piyanist Karl Malli'nin önceki gün Halkevi'nde verdikleri konser hakkındadır. Konserde Eduard Lalo, Henry Eccles ve Çaykovski'nin eserleri çalındığı bildirilir. Sanatçılar hakkında kısa bilgiler verilir ve konser hakkında övgüler sunulur.
20 Ocak 1936 Pazartesi, s. 2	Dünkü Filarmonik Konser		Önceki akşam Praetorius idaresindeki CSO'nun verdiği konser hakkındadır. Konserde Bruckner'in 4. Senfoni'sinin Türkiye prömiyeri gerçekleşmiştir. Bundan başka Mussorgski ve Kodaly'nin eserlerine yer verildiği, Praetorius'un idaresindeki CSO'nun gün geçtikçe daha da başarılı konserler verdiği belirtilir.
27 Ocak 1936 Pazartesi, s. 8	Cumhurbaşkanlığı Filarmonik Orkestrası Şefliğinden		Orkestra kadrosunda açık olan yerlere atanmak üzere müzisyen sınavı açıldığı duyurulur. Keman, viyola, viyolonsel, Kontrbas, flüt, obua, klarnet, fagot, korno, trombon, trompet, tuba, alto saksafon, tenor saksafon, akordeon ve caz baterisi çalanlar için 7 Mart 1936'da İstanbul Galatasaray Lisesi'nde bir sınav yapılacağı bildirilir.
30 Ocak 1936 Perşembe, s. 7	Cumhurbaşkanlığı Filarmonik Orkestrası Şefliğinden		Orkestra kadrosunda açık olan yerlere atanmak üzere müzisyen sınavı açıldığı duyurulur. Keman, viyola, viyolonsel, Kontrbas, flüt, obua, klarnet, fagot, korno, trombon, trompet, tuba, alto saksafon, tenor saksafon, akordeon ve caz baterisi çalanlar için 7 Mart

			1936'da İstanbul Galatarasay Lisesi'nde bir sınav yapılacağı bildirilir.
2 Şubat 1936 Pazar, s. 4	Dünkü Konser		Önceki gün Necip Yakup ve David Zirkin'in Ankara Radyosu'nda verdiği konser hakkındadır.
2 Şubat 1936 Pazar, s. 4	Bugünkü Konser		CSO'nun o akşam MMM'de vereceği konser hakkındadır. Konserde Schönberg'in <i>Verklärte Nacht</i> 'ı ve Çaykovski'nin 6. <i>Senfoni</i> 'sinin çalınacağı duyurulur.
10 Şubat 1936 Pazartesi, s. 2	Dünkü Filarmonik Konser		Önceki gün CSO'nun MMM'de verdiği konser hakkındadır. Konserde CSO'ya yeni katılmış olan kemancı Winkler'in solo icrası övülür.
10 Şubat 1936 Pazartesi, s. 2	Ötey Akşam Halkevinde Verilen Konser		8 Şubat'ta halkevinde flütçü Bay Ahmed ve kemancı Bay Enver'in başarılı bir konser verdiği, konserde onlara piyanoda Sadri Özozan'ın eşlik ettiği bildirilir.
11 Şubat 1936 Salı s. 5	Halkevinde Konser		O akşam CSO'nun halkevinde vereceği konser duyurulur.
27 Şubat 1936 Perşembe s. 5	Bir Müzik Dehası : Anton Bruckner		Önceki ay Bruckner'in 4. Senfonisi'nin Türkiye prömiyerini gerçekleştiren CSO'nun Pazar günü Bruckner'in 2. Senfonisini çalacağı duyurulur ve Avusturyalı müzik eleştirmeni Max Aver'in Bruckner'i Ulus okurlarına tanıtmak için yazdığı yazıya yer verilir.
28 Şubat 1936 Cuma s. 5	Anton Bruckner	Max Aver	Viyana Enternasyonel Bruckner Cemiyeti Başkanı Max Aver'in Bruckner'i Ulus okurlarına tanıtmak için yazdığı yazının ikinci bölümü yayınlanır.
29 Şubat 1936 Cumartesi s. 5	Anton Bruckner	Max Aver	Viyana Enternasyonel Bruckner Cemiyeti Başkanı Max Aver'in Bruckner'i Ulus okurlarına tanıtmak için yazdığı yazının üçüncü bölümü yayınlanır.
1 Mart 1936 Pazar s. 2	Bugünkü Konser		O akşam MMM'de CSO'nun vereceği konserin programı duyurulur.
1 Mart 1936 Pazar s. 2	Avusturya Elçiliğinde Konser		Önceki akşam saat 17.00'de Avusturya Büyükelçiliği'nde verilen konser hakkındadır. Konser programının Bruckner'in eserlerinden oluştuğu ve orkestrayı

			Praetorius'un idare ettiği belirtilir. Konserde yer alan diğer sanatçıların da CSO'nun hocalarından çellist F. Mahlke; kemancı A. Winkler, G. Back, viyolacı Handschke olduğu bildirilir.
1 Mart 1936 Pazar s. 5	Anton Bruckner 2. Senfoni		Viyana Enternasyonel Bruckner Cemiyeti Başkanı Max Aver'in Bruckner'i Ulus okurlarına tanıtmak için yazdığı yazının 2. Senfoni ile ilgili kısmı yayınlanır.
1 Mart 1936 Pazar s. 5	8 Müzik Mütehassısı Getirtiliyor		Kültür Bakanlığı'nın CSO'da hoca olmak üzere Almanya'dan 8 müzik uzmanı getirme kararı aldığı, bu uzmanlara ait isimsiz bir kadronun bakanlık meclisinde kabul edildiği bildirilir.
9 Mart 1936 Pazartesi s. 2	Konservatuvar Binası		İstanbul Şehzadebaşı'nda yapılması planlanan konservatuvar binasının 23 Nisan'da temel alma töreninin, 29 Ekim'de de açılışının yapılmasının planlandığı bildiriliyor.
10 Mart 1936 Salı s. 4	Romanya ve Bükreş Radyolarında Türk Festivali		O akşam Romanya ve Bükreş radyolarında yayınlanacak olan Türk festivalinin programı bildirilir. Programda Türk bestecilerin eserlerinin Rumen sanatçılar tarafından icra edileceği duyurulur. Eser listesi şu şekildedir: Cemal Reşid Rey - Bartın Havası - Aydın Havası Necil Kazım Akses - Şiir - Scherzino - Yaz Hatırası - Köy Ulvi Cemal Erkin - Üç Piyano Parçası
12 Mart 1936 Perşembe s. 5	Bükreş Radyosunda Türk Festivali		Önceki akşam Bükreş radyosunda yayınlanan Türk festivali hakkındadır.
22 Mart 1936 Pazar s. 6	Bugünkü Konser		O akşam MMM'de verilecek olan, 14. Halk konserinin programına yer verilir. Konserde orkestrayı Praetorius'un idare edeceği belirtilir.

25 Mart 1936 Çarşamba s. 5	İki Konser İstanbul 1896- Ankara 1936	Celal Esad Arseven	1896'da Union Française'de gittiği bir konserde yaşadığı duyguları anlatır. Konserde sadece üç Türk dinleyici olduğunu ve kendisinin de aralarında bulunduğu bu dinleyicilerin göze batmamak için büyük çaba sarf ettiklerinden ve oldukça çekingen olduklarından söz eder. Yabancılardan oluşan bu dinleyici kitlesi arasında bu denli huzursuz hissetmelerine karşın Batı müziği dinlemek için tek imkanları olan bu konserlere gitmeye devam ettiklerini söylerken İstanbul'da başka bir Batı müziği orkestrası olmadığından, olan tek orkestranın sadece padişaha özel olmasından ve padişahın halkın geri kalanını bu müzikten bilerek mahrum bıraktığından yakınır. Yıllar sonra 1936'da MMM'de CSO'nun verdiği konsere gittiğinde bu anıların aklına geldiğini söyler. Bu sefer Türklerin yaptığı bir binada Türk sanatçılardan oluşan bir orkestrayı Türk dinleyicilerle beraber dinlemenin kendisini duygulandırdığını ve hatta ağlattığını söyler.
29 Mart 1936 Pazar s. 2	Bugünkü Konser		O akşam MMM'de verilecek olan, 15. Halk konserinin programına yer verilir. Konserde orkestrayı Praetorius'un idare edeceği belirtilir.
1 Nisan 1936 Çarşamba s. 2	Bu Akşam Budapeşte Radyosunda Türk Konseri		Akşam Budapeşte radyosunda Türk bestecilerin eserlerinden oluşan bir konser verileceği, konser öncesinde Türk müziğini anlatan Macarca bir konuşma yapılacağı duyurulur.
2 Nisan Perşembe s. 6	Tanınmış Muganniye Maria Müller Şehrimize Geliyor		Berlin Devlet Operası sanatçılarından Maria Müller'in o hafta Alman Elçiliği'nde ve Halkevi'nde iki konser vereceği duyurulur. Dünyaca ünlü sanatçıya Münih Devlet Operası'ndan Dr. Franz Hallasch'ın piyanoda eşlik edeceği belirtilir. Konserde icra edilecek olan eserlerin listesine de

			yer verilen yazıda eserlerin sözlerinin Türkçe tercümelerinin bulunduğu kitapçıkların konserde dağıtılacağı bildirilir.
2 Nisan 1936 Perşembe s. 6	Sovyet Radyolarında Türkiye İçin Konser Verilecek		Önceki sene Türkiye'ye gelmiş olan Sovyet sanatçılar arasında bulunan Soprano Bayan Barsova ve Bariton Bay Narçov'un Türkiye için hazırladıkları konserin 12 Nisan'da radyoda yayınlanacağı duyurulur.
4 Nisan 1936 Cumartesi s. 2	Konser Maria Müller		Maria Müller'in vereceği konserin ilanidir.
4 Nisan 1936 Cumartesi s. 2	Macar Musikisi Hakkında Konferans		O akşam Halil Bedii Yönetken'in Macar müziği hakkında ikinci bir konferans vereceği duyurulur.
5 Nisan 1936 Pazar s. 5	Konser Maria Müller		Maria Müller'in vereceği konserin ilanidir.
5 Nisan 1936 Pazar s. 5	Bugünkü Konser		O akşam CSO'nun, MMM'de verilecek olan, 16. Halk konserinin programına yer verilir.
6 Nisan 1936 Pazartesi s. 1	Maria Müller Ankara'da		Alman Büyükelçiliği tarafından konser vermek üzere Ankara'ya davet edilen dünyaca ünlü soprano Maria Müller'in önceki akşam büyükelçilikte ilk konserini verdiği duyurulur. Alman <i>lied</i> lerinin icra edildiği konserden ve Maria Müller'den övgüyle söz edilir. Konserden fotoğraflara yer verilir.
8 Nisan 1936 Çarşamba s. 2	Bu Akşam Breslav Radyosunda Türk Gecesi		Almanya'da Breslav radyosunda o akşam Türk müziği hakkında bir konferans ve Türk bestecilerin eserlerinin yer aldığı bir radyo programının yayınlanacağı duyurulur.
8 Nisan 1936 Çarşamba s. 3	Maria Müller'in Halkevindeki Konseri		Maria Müller'in Pazartesi akşamı Halkevi'nde, Halkevi yararına verdiği konser hakkında övgü dolu izlenimler sunulur.
10 Nisan 1936 Cuma s. 2	Moskova Devlet Tiyatrosu Artistleri Türkiye İçin Radyoda Konser Verecekler		Moskova Devlet Tiyatrosu sanatçılarının 12 Nisan'da Türkiye radyosunda yayınlanmak üzere bir konser vereceği duyurulur. Konserin detaylı programına yer verilirken konser öncesinde Devlet Tiyatrosu ikinci direktörü Arkanof'un kısa bir konuşma yapacağı bildirilir.

12 Nisan 1936 Pazar s. 2	Moskova Radyosunun Bu Akşam Türkiye İçin Vereceği Konserin Programı		O akşam radyoda yayınlanacak olan konserin programına yer verilir.
12 Nisan 1936 Pazar s. 2	Bugünkü Konser		O akşam CSO'nun, MMM'de verilecek olan, 17. Halk konserinin programına yer verilir.
13 Nisan 1936 Pazartesi s. 1 ve 3	Moskova'da Türk Gecesi		Önceki akşam Moskova Radyosu'ndan naklen yapılan, Moskova Devlet Tiyatrosu sanatçılarının konseri yayını hakkındadır. Konserden önce Moskova büyükelçisi Zekâi Apaydın'ın iki ülkenin dostluğunun böyle kültürel temaslarla daha da güçlendiği konusunda bir konuşma yaptığı ardından Türkiye'ye gelen sanatçı heyetinin başında bulunan, tiyatronun yardımcı müdürlerinden Arkanof'un da benzer sözleri dile getirdiği kısa bir konuşma yaptığı belirtilir. Konserin Batı müziği ve Rus bestecilerin eserlerinden oluştuğu söylenir.
15 Nisan 1936 Çarşamba s. 2	B. K. Ebert'in Raporu		Devlet tiyatrosu kurmak ve Türk tiyatrosunu düzenlemek için Türkiye'ye davet edilen uzman Karl Ebert'in Kültür Bakanlığına raporunu birkaç gün içerisinde vereceğinin tahmin edildiği bildirilir.
16 Nisan 1936 Perşembe s. 2	Halkevinin Konseri		Halkevi güzel sanatlar şubesinin spor kongresi üyelerine o akşam 20.00'de bir konser vereceği duyurulur.
17 Nisan 1936 Cuma s. 6	Halkevindeki Konser		Önceki akşam amatör sanatçılar tarafından başarılı bir konser verildiği bildirilir.
18 Nisan 1936 Cumartesi s. 8	Yarımkı Konser		O akşam MMM'de verilecek olan, CSO konserinin programına yer verilir. Konserde orkestrayı Praetorius'un idare edeceği belirtilir.
21 Nisan 1936 Salı s. 4	Bugün Halkevinde Birçok Müsamere ve Konferans Var		O akşam Azeri gazeteci M. Sadık'ı Azeri şairleri ve Azeri sanatı hakkında bir konferans vereceği konferans arasında ve sonrasında

			Azeri müziği ile halk şarkıları ve danslarına yer verileceği duyurulur.
24 Nisan 1936 Cuma s. 2	Gece Halkevinde		Önceki gece 23 Nisan münasebetiyle Halkevi'nde gösteriler düzenlendiği bildirilir. Bu gösteriler arasında Halkevi korosunun verdiği, <i>Karadeniz Türküsü</i> , <i>Bebek</i> ve <i>Özsoy</i> operasından <i>Ayşim'in Türküsü</i> 'nün yer aldığı bir konser de bulunduğu ve başarı ile temsil edildiği belirtilir. Gösterinin <i>İlkbahar Sabahında Çiçekler ve Kelebekler</i> balesi ile bittiği söylenir.
26 Nisan 1936 Pazar s. 5	Bugünkü Konser		O akşam MMM'de verilecek olan, CSO'nun 19. halk konserinin programına yer verilir. Konserde orkestrayı Praetorius'un idare edeceği belirtilir.
28 Nisan 1936 Salı s. 2	Romen Koro Heyeti Geldi		Önceki Pazar günü Romen Koro Heyetinin İstanbul Fransız Tiyatrosu'nda bir konser verdiği, pazartesi günü bir konser daha vereceği duyurulur.
3 Mayıs 1936 Pazar s. 2	Bugünkü Konser		O akşam MMM'de verilecek olan, CSO'nun 20. halk konserinin programına yer verilir. Konserde orkestrayı Praetorius'un idare edeceği belirtilir.
9 Mayıs 1936 Cumartesi s. 1	Profesör Paul Hindemith'in Konseri		Türkiye'de müzik işlerinde çalışan dünyaca ünlü besteci ve viyola virtüözü Paul Hindemith'in sonraki gün CSO ile MMM'de bir konser vereceği duyurulur.
14 Mayıs 1936 Perşembe s. 2	Konservatuvar İmtihanları		İstanbul'dan gelen habere göre konservatuvar sınavlarının cumartesi başladığı ve konservatuvardan o sene 10 kişinin çıkacağı bildiriliyor.
16 Mayıs 1936 Cumartesi s. 2	Halkevinde Konser ve Konferans		O gün Halkevi'nde verilecek olan ekonomi konferansını takiben halka açık bir oda müziği konseri yapılacağı duyurulur.
17 Mayıs 1936 Pazar s. 2	Halkevi Kuartetinin Konserleri		Önceki gün Halkevi kuarteti tarafından verilen konserin oldukça başarılı geçtiği bildirilir. Konserde Mozart'ın <i>Do Majör Kuarteti</i> ve Borodin'in <i>İkinci Kuarteti</i> çalınmıştır.

			Kuartet şu isimlerden oluşmaktadır: Birinci Keman; Burhan İkinci Keman; Sedad Keman; Zeki Viyolonsel; Enver
24 Mayıs 1936 Pazar s. 6	Bugünkü Konser		O akşam MMM'de verilecek olan, CSO'nun 22. halk konserinin programına yer verilir. Konserde orkestrayı Praetorius'un idare edeceği belirtilir.
7 Haziran 1936 Pazar s. 2	Bugünkü Konser		O akşam MMM'de verilecek olan, CSO'nun 24. halk konserinin programına yer verilir. Konserde orkestrayı Praetorius'un idare edeceği belirtilir.
14 Haziran 1936 Pazar s. 6	Bugünkü Konser		O akşam MMM'de verilecek olan, CSO'nun 25. halk konserinin programına yer verilir. Konserde orkestrayı Praetorius'un idare edeceği belirtilir.
16 Haziran 1936 Salı s.2	Bando Konserleri		Riyaseti Cumhur Bando Heyeti'nin önceki sene olduğu gibi Kamutay bahçesindeki açık hava konserlerine devam ettiği, ilk konserin o gün yapılacağı duyurulur. Veli Bey idaresindeki bandonun konser programı bildirilir.
17 Haziran 1936 Çarşamba s. 2	Bando Konserleri		Riyaseti Cumhur Bando Heyeti'nin Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.
19 Haziran 1936 Cuma s. 2	Bando Konserleri		Riyaseti Cumhur Bando Heyeti'nin Kamutay bahçesinde vereceği üçüncü açık hava konserinin programı bildirilir.
23 Haziran 1936 Salı s. 5	Bando Konserleri		Riyaseti Cumhur Bando Heyeti'nin Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.
26 Haziran 1936 Cuma s. 2	Bando Konserleri		Riyaseti Cumhur Bando Heyeti'nin Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.
1 Temmuz 1936 Çarşamba s. 6	Bando Konserleri		Riyaseti Cumhur Bando Heyeti'nin Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.

3 Temmuz 1936 Cuma s. 6	Bando Konserleri		Riyaseti Cumhuriyet Bando Heyeti'nin Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.
5 Temmuz 1936 Pazar s. 1	Vahdet Nuri Konseri		Önceki akşam MMM'de Mezzosoprano Vahdet Nuri'nin başarılı bir konser verdiği bildirilir. Konser programı Monteverdi, Pergolesi, Schubert, Brahms, Respighi ve Bizet'nin eserlerinden oluşmaktadır.
8 Temmuz 1936 Çarşamba s. 5	Bando Konserleri		Riyaseti Cumhuriyet Bando Heyeti'nin Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.
15 Temmuz 1936 Çarşamba s. 5	Bando Konserleri		Riyaseti Cumhuriyet Bando Heyeti'nin Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.
29 Temmuz 1936 Çarşamba s. 5	Kamutay Bahçesinde Riyaseti Cumhuriyet Bandosunun Konseri		Riyaseti Cumhuriyet Bandosunun o gün Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.
31 Temmuz 1936 Cuma s. 5	Bando Konserleri		Riyaseti Cumhuriyet Bandosunun o gün Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.
25 Ağustos 1936 Salı s. 8	Ankara Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		Eylül'de başlayacak olan giriş sınavları ve kayıt dönemi duyurulur, giriş koşulları belirtilir. Okula giren öğrencilerden 10 kişinin Millî Müdafaa vekâleti emrinde bando öğretmeni olarak çalışacağı bildirilir.
28 Ağustos 1936 Cuma s. 6	Ankara Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		Eylül'de başlayacak olan giriş sınavları ve kayıt dönemi duyurulur, giriş koşulları belirtilir. Okula giren öğrencilerden 10 kişinin Millî Müdafaa vekâleti emrinde bando öğretmeni olarak çalışacağı bildirilir.
25 Eylül 1936 Cuma s. 7	Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		1936-1937 öğretim yılında açılacak olan Opera, Temsil, Piyano, Teori, Şan ve Orkestra Enstrümanları Bölümlerine öğrenci alınacağı duyurulur. Başvuru ve sınav tarihleri bildirilir.

27 Eylül 1936 Pazar s. 9	Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		1936-1937 öğretim yılında açılacak olan Opera, Temsil, Piyano, Teori, Şan ve Orkestra Enstrümanları Bölümlerine öğrenci alınacağı duyurulur. Başvuru ve sınav tarihleri bildirilir.
29 Eylül 1936 Salı s. 5	Viyana Radyosunda Türk Gecesi		Önceki Çarşamba günü Viyana Radyosu'nda Türk bestecilere ayrılmış bir program yayınladığından bahsedilir. Programda Ulvi Cemal Erkin, Necil Kazım Akses, Hasan Ferit Alnar ve Cemal Reşit Rey'in eserlerine yer verildiği bildirilir. Son zamanlarda çeşitli radyolarda böyle Türk bestecilere ayrılan saatlerin gurur verici ve yeni Türk müziğinin Uluslararası tanınırlığı için çok önemli olduğu yazılır.
29 Eylül 1936 Salı s. 7	Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		1936-1937 öğretim yılında açılacak olan Opera, Temsil, Piyano, Teori, Şan ve Orkestra Enstrümanları Bölümlerine öğrenci alınacağı duyurulur. Başvuru ve sınav tarihleri bildirilir.
1 Ekim 1936 Perşembe s. 5	Büyük Millet Meclisi Bahçesinde		Riyaseti Cumhur Bandosunun Perşembe, Cuma ve Cumartesi günlerinde Kamutay bahçesinde havanın müsait olması durumunda vereceği açık hava konserlerinin programı bildirilir.
1 Ekim 1936 Perşembe s. 5	Halk Konserleri Başlıyor		4 Ekim Pazar günü sezonun ilk konserini verecek olan CSO'nun konser programı bildirilir.
1 Ekim 1936 Perşembe s. 6	Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		1936-1937 öğretim yılında açılacak olan Opera, Temsil, Piyano, Teori, Şan ve Orkestra Enstrümanları Bölümlerine öğrenci alınacağı duyurulur. Başvuru ve sınav tarihleri bildirilir.
2 Ekim 1936 Cuma s. 7	Ankara Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		1936-1937 öğretim yılında açılacak olan Opera ve Tiyatro Bölümlerine yatılı öğrenci alınacağı duyurulur. Başvuru ve sınav tarihleri bildirilir.
2 Ekim 1936 Cuma s. 7	Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		1936-1937 öğretim yılında açılacak olan Opera, Temsil, Piyano, Teori, Şan ve Orkestra Enstrümanları Bölümlerine

			öğrenci alınacağı duyurulur. Başvuru ve sınav tarihleri bildirilir.
3 Ekim 1936 Cumartesi s. 7	Ankara Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		1936-1937 öğretim yılında açılacak olan Opera ve Tiyatro Bölümlerine yatılı öğrenci alınacağı duyurulur. Başvuru ve sınav tarihleri bildirilir.
3 Ekim 1936 Cumartesi s. 7	Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		1936-1937 öğretim yılında açılacak olan Opera, Temsil, Piyano, Teori, Şan ve Orkestra Enstrümanları Bölümlerine öğrenci alınacağı duyurulur. Başvuru ve sınav tarihleri bildirilir.
4 Ekim 1936 Pazar s. 7	Ankara Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		1936-1937 öğretim yılında açılacak olan Opera ve Tiyatro Bölümlerine yatılı öğrenci alınacağı duyurulur. Başvuru ve sınav tarihleri bildirilir.
4 Ekim 1936 Pazar s. 7	Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		1936-1937 öğretim yılında açılacak olan Opera, Temsil, Piyano, Teori, Şan ve Orkestra Enstrümanları Bölümlerine öğrenci alınacağı duyurulur. Başvuru ve sınav tarihleri bildirilir.
8 Ekim 1936 Perşembe s. 5	Kamutay Bahçesinde Açık Hava Konserleri		Riyaseti Cumhuriyet Bandosunun o gün Kamutay bahçesinde havanın müsait olması durumunda İhsan Küncer'in idaresinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.
9 Ekim 1936 Cuma s. 2	Müzik Okulunda İkinci Halk Konseri		Ertesi gün MMM'de şef Praetorius idaresinde verilecek olan CSO'nun ikinci halk konserinin programı duyurulur.
9 Ekim 1936 Cuma s. 2	Kamutay Bahçesinde Müzik Konserleri		Riyaseti Cumhuriyet Bandosunun Kamutay bahçesinde o akşam vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.
9 Ekim 1936 Cuma s. 2	Tiyatromuz Kuruluyor	Yaşar Nabi Nayır	İstanbul'daki Şehir Tiyatrolarının Ankara turnelerinin şehrin sanat hayatı için yeterli olmadığı ki bu turnelerin de düzenli yapılmadığından bahsedilir. Bu sebeple Konservatuvar'ın yakın zamanda eğitime başlayacak olan Tiyatro ve Opera Bölümlerinin ne kadar önemli olduğu dile getirilir.
14 Ekim 1936 Çarşamba s. 2	Tiyatronun Korunması	Yaşar Nabi Nayır	1933 yılının tiyatro ve sinema izlenme oranları karşılaştırılır. Tiyatronun sinemanın oldukça geride kaldığını belirterek bu

			izleme sayısından operetleri çıkarınca “gerçek” tiyatro izleyicisinin ne kadar az olduğundan yakındır. Konser izleme sayılarının ise bunun çok daha altında olduğunu ve bu konuda bir şeyler yapılması gerektiğini söyler. Tiyatro temsilleri ve konserlerin artması için bunlardan vergi alınmaması sinemadan alınan vergilerin de azaltılması önerisinde bulunur.
29 Ekim 1936 Perşembe s. 22	Cumhuriyetin Son Yılında Kültür Millî Musiki ve Temsil		Müzik ve tiyatronun gelişmesi için sanatçılar yetiştirmek adına MMM’de Tiyatro ve Opera Bölümleri ile Konservatuvar’ın sonraki gün kurulacağı bildirilir. Bu kurumların müzik uzmanı Paul Hindemith ve Tiyatro uzmanı Carl Ebert’in raporlarına göre organize edileceği belirtilir. Bu kurumların öğretim kadrosunun yurtdışında eğitim görmüş olan sanatçılarımızdan ve CSO için yurtdışından gelen yabancı sanatçılardan ve uzmanlardan oluşacağı yazılır. Halk konserleri organizasyonlarını Paul Hindemith tiyatro temsillerini Carl Ebert, opera temsillerini ise Paul Lochmann’ın kontrol edeceği bildirilir.
6 Kasım 1936 Cuma s. 1	“Müzik” Terimi Üzerine Bir Etüd Tecrübesi - I	Ahmet Cevat Emre	“Müzik” sözcüğünün Güneş Dil Teorisi doğrultusunda Türkçe olduğu söylenerek, etimolojik kökenleri hakkında bir araştırma sunulur.
6 Kasım 1936 Cuma s. 1	Bir Macar Musiki Âlimi Şehrimizde: B. Bela Bartok Halkevinde Konferans ve Konserler Verecek		Macar besteci Bela Bartok’un üç konferans ve iki konser vermek üzere davet edildiği Ankara’ya önceki gün geldiği duyurulur. Partiyi ve Halkevi’ni ziyaret eden Bartok’un o akşam Halkevi’nde ilk konferansını vereceği ve 7 Kasım Cumartesi günü de MMM’de bir konser vereceği bildirilir.
7 Kasım 1936 Cumartesi s. 1	“Müzik” Terimi Üzerine Bir Etüd Tecrübesi - II	Ahmet Cevat Emre	“Müzik” sözcüğünün Güneş Dil Teorisi doğrultusunda Türkçe olduğu söylenerek, etimolojik

			kökenleri hakkında bir araştırma sunulur.
7 Kasım 1936 Cumartesi s. 1	Bela Bartok Dün İlk Konferansını Verdi		Önceki akşam Bela Bartok'un Halkevi'nde verdiği konferansta anlattığı meseleler özetlenir. Bartok konferansta Macar halk ve köy müziği üzerine yaptığı araştırmalarda Türk ve Macar halk müziklerinin ortaklıklarını keşfettiğini söyler. Küçük ülkelerin, halk türkülerinin toplanmasına önem vermesinin gerekliliğini dile getirerek kendi araştırmalarının bulgularından bahseder. Macar halk müziklerindeki beş sesli gam sisteminin Asya Türklerinin müziklerinde de bulunduğu ve şüphesiz bir şekilde Macar halk müziğinin bu unsurlardan etkilendiğini belirtir. Bartok konferansın sonunda piyanoda Macar ve Türk halk müziklerinden örnekler çalarak benzerlikleri anlatır.
8 Kasım 1936 Pazar s. 1	“Müzik” Terimi Üzerine Bir Etüd Tecrübesi - III	Ahmet Cevat Emre	“Müzik” sözcüğünün Güneş Dil Teorisi doğrultusunda Türkçe olduğu söylenerek, etimolojik kökenleri hakkında bir araştırma sunulur.
8 Kasım 1936 Pazar s. 1	Bela Bartok'un İlk Konseri		Bela Bartok'un önceki akşam verdiği konser hakkında izlenimler sunulur. Konserin eski Macar müziği ile yenisinin karşılaştırılmasına olanak sağladığı söylenir ve konserde yer alan <i>Sz. 97 Hungarian Pictures</i> adlı eser hakkında izlenimlere yer verilir. Bartok'un modern bir besteci olmasına karşın pek çok modernist bestecinin eserlerindeki “eksantrik ve fazla arayıcı” unsurları barındırmadığı vurgulanır. Ayrıca Bartok'un önceki gün Başbakan İnönü'yle görüştüğü ve kendisinden iltifatlar aldığı bildirilir.
8 Kasım 1936 Pazar s. 5	Bela Bartok'un Hayat ve Şahsiyeti	Mahmut Ragıp Köseihal	Bela Bartok'un hayatı ve çalışmaları tanıtılır. Bu tanıtım yazısından sonra Bartok'un

			konserler ve konferanslar dışında Anadolu köylerinde fonograf ile türküler toplayacağı bildirilir. Bartok'un ziyaretinin Türk müziğinde kalkınmanın planlandığı aylara denk gelmesinin Türkiye'de daha uzun zaman kalacağı ümidini doğurduğu dile getirilir. Ayrıca ziyaretinden önce 8-10 yıldır Türkiye'deki müzik çalışmaları ile yakından ilgilendiği ve bazı tavsiyelerinin daha önce basında da yer aldığını vurgular.
9 Kasım 1936 Pazartesi s. 2	Zonguldak Halkevinde Konser		Zonguldak Halkevi'nde önceki akşam, gençlerden oluşan bir orkestranın büyük bestecilerin senfonilerini icra ettiği başarılı bir konser verdiği duyurulur. Halkevi'nin sanat komitesinin ikinci konser için çalışmalara başladığı ve kış sezonu için oldukça zengin bir program yaptıkları bildirilir.
10 Kasım 1936 Salı s. 2	B. Bela Bartok'un Son Konferansı		Bela Bartok'un son konferansını o gün Halkevi'nde vereceği ve konunun öğretmenleri özellikle ilgilendirdiği duyurulur.
10 Kasım 1936 Salı s. 5	Halkevinde: Bela Bartok'un İkinci Konferansı		Bartok'un ikinci konferansında anlattıklarının kısa bir özeti verilir. Bartok bu konferansta halk türküsünün ne olduğu ve bir bestecinin bu türkülerini nasıl değerlendirebileceği üzerine konuşmuştur. Besteleme tekniklerinden de kısaca bahseden Bartok yine de halk türkülerini kullanacak bir bestecinin, türkünün ortaya çıktığı bölge ve kültürü de iyice tanıması gerektiğini vurgular.
11 Kasım 1936 Çarşamba s. 4	Bela Bartok'un Dünkü Konferansı		Bela Bartok'un önceki gün verdiği son konferansı hakkındadır, konferansı Macarca'dan B. Hamid Zübeyr [Hamit Zübeyr Koşay] çevirmiştir. Konferansta Bartok halk müziğinin/halk türkülerinin nasıl toplanacağı ve işleneceği konusunda kendi çalışmalarından edindiği bilgileri anlatırken Millî bir karakter taşıyan Türk müziğinin oluşturulmasında halk

			türkülerinin toplanmasının önemini vurgularken Türk ve Macar uzmanların beraber çalışarak bu hususta daha hızlı ve verimli neticeler alabileceklerini vurgular.
12 Kasım 1936 Perşembe s. 2	Bela Bartok Rahatsızlandı		Bela Bartok'un hafif bir rahatsızlık geçirmesi sebebiyle Çorum'da yapacağı halk türküleri araştırmalarını iptal etmek durumunda kaldığı duyurulur.
12 Kasım 1936 Perşembe s. 2	Millî Musiki Çalışmaları		Bartok'un verdiği konferanslarda Uluslararası müziğimizin izlemesi gereken yol konusunda doğru adımlar atıldığının teyit edildiğini söyler. Bartok'un bahsettiği folklor ve derleme çalışmalarına değinerek bu çalışmalarda toplanan verilerin köy müziği olmasına dikkat edilmesi gerektiğini vurgularken sözlerini bu çalışmaların daha da genişlemesi ümidini dile getirerek bitirir.
14 Kasım 1936 Cumartesi s. 6	5. Halk Konseri		CSO'nun o gün Müzik Öğretmen Okulu'nun (MMM) Konser Salonu'nda Praetorius yönetiminde vereceği konserin programı duyurulur.
21 Kasım 1936 Cumartesi s. 2	Halk Konseri		CSO'nun o gün Müzik Öğretmen Okulu'nun (MMM) Konser Salonu'nda Praetorius yönetiminde vereceği konserinin programı duyurulur.
21 Kasım 1936 Cumartesi s. 5	Fantastik Senfoni Filarmonik Orkestrasının Bugünkü Konseri		O günkü Konser programında bulunan Berlioz'un <i>Fanastik Senfoni</i> eserinin açıklaması ve konu özeti verilir.
27 Kasım 1936 Cuma s. 2	B. Bela Bartok Adana'da		Bartok'un bir haftadır Adana'da olduğu ve 25 Kasım'da burada "millî musikiler" konulu bir konferans verdiği bildirilir. Ayrıca Bartok'un Adana, Mersin ve Osmaniye çevresini dolaştığı köylerde etüdler yaptığı ve birçok halk ezgisi ve şarkısını plağa [fonograftan bahsediliyor olması muhtemel] ve notaya aldığı anlatılır. Bartok'un 26 Kasım'da Ankara'ya döndüğü belirtilir.

27 Kasım 1936 Cuma s. 2	Bu Haftaki Konser		CSO'nun o gün Müzik Öğretmen Okulu'nun (MMM) Konser Salonu'nda Praetorius yönetiminde vereceği 7. halk konserinin programı duyurulur.
28 Kasım 1936 Cumartesi s. 2	Halkevinde Konser		CSO'nun önceki akşam verdiği konserin o akşam Halkevi'nde tekrarlanacağı duyurulur.
28 Kasım 1936 Cumartesi s. 6	Bela Bartok Memleketine Döndü		Önceki gün Adana'dan Ankara'ya dönen Bela Bartok'un akşam treni ile Budapeşte'ye gitmek üzere yola çıktığı haber verilir. Bartok'un gitmeden önce, Türkiye'de geçirdiği günler ve araştırmaları hakkında verdiği röportajın çevirisi sunulur.
30 Kasım 1936 Pazartesi s. 2	Filarmonik Konserleri		Önceki günlerde CSO'nun MMM'de ve Halkevi'nde verdiği konserlerden bahsedilir. Orkestrayı Praetorius'un orkestraya alınacak yeni elemanların seçmeleri için İstanbul'da bulunması sebebiyle Hasan Ferid'in yönettiği bildirilir. MMM'deki halk konserlerinin bundan sonra ertesi günü Halkevi'nde tekrarlanarak daha fazla dinleyiciye ulaşacağı duyurulur.
4 Aralık 1936 Cuma s. 1	Devlet Tiyatrosu Yolunda Opera ve Temsil Akademisi		Kültür Bakanlığı'nın MMM bünyesinde açtığı Opera ve Temsil Akademisinin eğitiminden bahseder. Akademinin izlemesi gereken yol için Alman Uzman Carl Ebert'ten bir rapor istendiği ve bir süredir de Ebert'in Ankara'da bulunduğu belirtilir. Akademinin öğretmen kadrosunda Muhsin Ertuğrul,ERCÜMEND Ekrem, Ankara Fakültesi doçentlerinden Bedreddin, Cevad Memduh [Altar] ve bazı yabancı hocaların bulunduğu söylenir. Bu akademinin bir devlet tiyatrosu kurulması için atılan ilk adımlardan olduğu vurgulanır.
4 Aralık 1936 Cuma s. 4	Halk Konseri VIII.		CSO'nun sonraki gün Müzik Öğretmen Okulu'nun (MMM) Konser Salonu'nda Praetorius yönetiminde vereceği 8. halk konserinin programı duyurulur.

5 Aralık 1936 Cumartesi s. 4	Bugün Filarmonik Orkestrada Max Trapp		CSO'nun o gün Müzik Öğretmen Okulu'nun (MMM) Konser Salonu'nda Praetorius yönetiminde vereceği konserde Alman besteci Max Trapp'ın <i>24. Senfonisi</i> 'nin Türkiye'de ilk defa çalınacağı duyurulur ve eserin bestecisi kısaca tanıtılır.
9 Aralık 1936 Çarşamba s. 1	Mesud Sanatkârlar	Fatay	Devlet tiyatrosu kurulmaya karar verildiği ve şimdiden burada opera ve temsillerde görev alacakların Almanya'dan gelen bir uzmanın [Carl Ebert'ten bahsediliyor olması muhtemel] planına göre yetiştirilmeye başladıkları söyleniyor. Bu sanatçıların hayat ve refahlarının devlet tarafından güvence altında olacağı bildiriliyor. Sahne sanatçılarının diğer sanatlarla uğraşanlar gibi aynı zamanda başka işlerde de çalışmalarının mümkün olmadığı vurgulanırken bu sebeple kimsenin bu sanatı icra etmediği söyleniyor. Bu sebeplerle sahne sanatçılarının refahının devlet tarafından sağlanmasının gerekliliği dile getiriliyor.
11 Aralık 1936 Cuma s. 1	Arttırım ve Yerli Malı Haftası Yarın Törenle Açılıyor		Yerli Malı Haftası için yurt genelinde törenler yapılacağı duyurulurken Ankara Halkevi'nde <i>Haftamızı oynuyoruz, Yeni Ağustos Böcekleri</i> ve <i>Küçük Paralar</i> adlı - haber görselinden içinde bale kesitleri bulunduğu da tahmin edilen- piyeslerin çocuklar tarafından oynanacağı duyurulur.
11 Aralık 1936 Cuma s. 2	Temsil Akademisine Giren Gençler		Kültür Bakanlığı tarafından yeni açılmış olan Temsil Akademisine 24 öğrencinin kabul edildiği duyurulur.
12 Aralık 1936 Cumartesi s. 2	Gençler sahne sizi bekliyor!	Nurettin Artam	Yeni açılan Temsil Akademisi'nin, açılacak olan Devlet Tiyatroları'nın temelini oluşturduğunu ve buradan mezun olan öğrencilerin geleceğinin, refahının devlet tarafından garantiye alındığını vurgular. Cumhuriyet öncesi tiyatro sanatçılarının hayat koşullarının

			zorluğundan ve özellikle Türk kadınların sahneye çıkma yasağından bahsederek gençlerin bu Temsil Akademisi'ni bir fırsat olarak görmeleri gerektiğini belirtir.
23 Aralık 1936 Çarşamba s. 2	Tiyatro	Yaşar Nabi Nayır	Temsil Akademisi ve açılacak olan Devlet tiyatrolarının önemine değinerek bu adımla beraber Cumhuriyet rejiminde devlet himayesine giren ilk sanatın tiyatro olduğunu vurgular. Bu sanata yeteneği olan her Türk gencinin Temsil Akademisine gitmeyi bir borç bilmesi gerektiğini söyler.
23 Aralık 1936 Çarşamba s. 9	Filarmonik Konserleri		Tasarruf haftası ve bayram sebebiyle iki hafta boyunca yapılamayan CSO konserlerine Cumartesi gününden itibaren tekrar başlanacağı MMM'nin ardından cumartesi geceleri aynı programın Halkevi'nde de çalınacağı duyurulur.
25 Aralık 1936 Cuma s. 5	Halk Konseri		CSO'nun o gün Müzik Öğretmen Okulu'nun (MMM) Konser Salonu'nda Praetorius yönetiminde vereceği 9. halk konserinin programı duyurulur. Konserin akşam Halkevi'nde tekrarlanacağı bildirilir.
26 Aralık 1936 Cumartesi s. 2	Ankaraya Yabancı Sahneler Getirmeliyiz	Yaşar Nabi Nayır	Yeni açılan Temsil Akademisi'nin büyük bir adım olduğunu düşünmekle beraber bir sanatçının yetişebilmesinde yalnızca eğitim görmenin değil iyi temsilleri izlemenin ve görgü edinmenin de önemli olduğunu belirtir. Bu sebeple yabancı sahnelerin, yabancı tiyatro topluluklarının ülkemizde vereceği temsillerin büyük önem taşıdığını vurgular.

2.5 Ulus Gazetesi 1937 Yılı Açıklamalı Bibliyografyası

Tarih	Haber Başlığı	Yazar	Konusu
9 Ocak 1937 Cumartesi s. 9	Max Reger 1873-1916		CSO'nun o gün şef Praetorius yönetiminde vereceği konser programında Max Reger'in de bir

			eserinin bulunduğu belirtilir. Reger'in Türkiye'de ilk defa çalınacak olmasından dolayı eserleri ve hayatı kısaca anlatılır.
9 Ocak 1937 Cumartesi s. 9	Bugünkü Konser		CSO'nun o gün Müzik Öğretmen Okulu'nun (MMM) Konser Salonu'nda Praetorius yönetiminde vereceği 10. halk konserinin programı duyurulur.
14 Ocak 1937 Perşembe s. 4	Macar Radyosunda Türk Halk Musikisi Hakkında Konferans		Bartok'un Türkiye ziyareti ve burada yaptığı derleme çalışmalarından edindiği izlenimleri anlattığı bir konferans verdiği bildirilir.
18 Ocak 1937 Pazartesi s. 2	Art, Artist, Artistik... Üzerine bir etüd - I	Ahmet Cevat Emre	"Art, Artist ve artistik" sözcüklerinin Güneş Dil Teorisi doğrultusunda Türkçe olduğu söylenerek, etimolojik kökenleri hakkında bir araştırma sunulur.
20 Ocak 1937 Çarşamba s. 2	Art, Artist, Artistik... Üzerine bir etüd - II	Ahmet Cevat Emre	"Art, Artist ve artistik" sözcüklerinin Güneş Dil Teorisi doğrultusunda Türkçe olduğu söylenerek, etimolojik kökenleri hakkında bir araştırma sunulur.
20 Ocak 1937 Çarşamba s. 2	Ankara Hakevinde Koro Dersleri		Besteci Ulvi Cemal Erkin'in vereceği koro derslerinin başlayacağı duyurulur. Kaydolmak isteyenlere çağrıda bulunulur.
20 Ocak 1937 Çarşamba s. 5	Bu Hafta Konser Yok		Orkestradaki sanatçılardan bazılarının rahatsızlıklarından dolayı o hafta CSO halk konserinin yapılamayacağı duyurulur.
20 Ocak 1937 Çarşamba s. 5	Art, Artist, Artistik... Üzerine bir etüd - III	Ahmet Cevat Emre	"Art, Artist ve artistik" sözcüklerinin Güneş Dil Teorisi doğrultusunda Türkçe olduğu söylenerek, etimolojik kökenleri hakkında bir araştırma sunulur.
26 Ocak 1937 Salı s. 3	Halkevinde Konser		Bartok'un öğrencisi, dünya çapında bir üne sahip olan Roji Labu'nun Çarşamba günü Halkevi'nde bir konser vereceği duyurulur.
29 Ocak 1937 Cuma s. 5	Halkevinde Roji Sabo'nun Konseri		Ünlü piyanist Roji Sabo'nun Halkevi'nde verdiği konser hakkında izlenimler sunulur, konserden övgüyle bahsedilir.
29 Ocak 1937 Cuma s. 5	Çocuk Koro Dersleri		Halkevi'nde yetişkin koro derslerinin yanında bir de çocuklar için koro dersleri verileceği bu

			dersleri Basri Bur'un vereceği duyurulur.
30 Ocak 1937 Cumartesi s. 2	Tiyatro Mektebine Gidecek Talebeler		Ankara Tiyatro Mektebi'ne [Temsil Akademisi kastediliyor olabilir] girmek üzere müracaat eden üçü kız 15 adayın başvurduğu, adayları Muhsin Ertuğrul'un sınav yapacağı duyurulur.
30 Ocak 1937 Cumartesi s. 2	Bugün Konser Yok		CSO'nun o hafta konser vermeyeceği duyurulur.
2 Şubat 1937 Salı s. 2	Profesör Hendemith şehrimizde		Hindemith'in Ankara'ya geldiği burada üç hafta kadar kaldıktan sonra konser vermek üzere New York ve Washington'a gideceği duyurulur.
2 Şubat 1937 Salı s. 2	Sovyet Radyoları Puşkin'in ölümünün yıl dönümü dolayısıyla 11 Şubatta Türkçe izahatli neşriyat yapacaklar		Puşkin'in ölümünün 100. Yıldönümü için yapılacak olan radyo yayınında Puşkin'in şiirleri üzerine yazılmış müziklere yer verileceği ve konser esnasında Türkçe açıklamalar yapılacağı duyurulur.
5 Şubat 1937 Cuma s. 2	Konservatuvar mezunları		Konservatuvardan o sene mezun olanlara diplomalarının dağıtıldığı, mezun olanlar arasında beş kız öğrenci olduğu duyurulur. (İstanbul)
6 Şubat 1937 Cumartesi s. 3	Halkevinde konser		CSO'nun o akşam Halkevi'nde haftalık konserlerini vereceği duyurulur.
8 Şubat 1937 Pazartesi s. 2	Sanatkâr Şadi Şehrimizde - Müstakil Ankara Sahnesi Derhal Kurulabilir – Şadinin tiyatro hakkındaki fikirleri		Tiyatro sanatçısı Hüseyin Şadi Karagözoğlu ile yapılan bir röportaja yer verilir. Röportajda Karagözoğlu devlet sanatçılığı, öğrencilerin eğitimi, Ankara'da bir tiyatro sahnesi kurulması gibi konularda görüşlerini anlatır.
10 Şubat 1937 Çarşamba s. 2	Yeni yapılacak konservatuvar		Yeni yapılacak olan konservatuvar binası ile ilgili ihalenin Mart'ta ilan edileceği duyurulur. (İstanbul)
11 Şubat 1937 Perşembe s. 4	Puşkin'in yıldönümü		O akşam Puşkin'in ölümünün 100. yıldönümü için yapılacak olan radyo yayınında Puşkin'in şiirleri üzerine yazılmış müziklere yer verileceği ve konser esnasında

			Türkçe açıklamalar yapılacağı duyurulur.
11 Şubat 1937 Perşembe s. 4	Şehrimizde yapılacak olanlar		Puşkin'in ölümünün 100. yıldönümü için CSO'nun MMM'de Puşkin'in şiirleri üzerine yazılmış müziklerden oluşan bir konser vereceği ve Halkevi'nde Puşkin gecesi ve radyo yayını yapılacağı duyurulur.
20 Şubat 1937 Cumartesi s. 9	Halk Konseri		CSO'nun o akşam vereceği konserin programı duyurulur, konserde Puşkin'in şiirleri üzerine yazılmış müziklerin çalınacağı belirtilir.
21 Şubat 1937 Pazar s. 2	Puşkin'in Eserleri Flarmonik orkestramızın Rus musiki günü		Puşkin'in 100. ölüm yıl dönümü için önceki akşam verilen konserden bahsedilir ve konser hakkında izlenimler sunulur. Rus bestecilerin eserlerine yer verilen konserin, Batı müziğinden ziyade Rus klasik bestecilerin eserlerine daha yakınlık hissedildiğini gösterdiği söylenerek konserlerde Rus bestecilerin eserlerine daha çok yer verilmesi temenni edilir.
3 Mart 1937 Çarşamba s. 1	Başvekil tiyatro mektebini gezdi		İsmet İnönü'nün MMM'yi ziyaret ederek Tiyatro ve Opera Bölümü derslerini izledikleri bildirilir. Ebert'in verdiği dersleri de izleyen İnönü'nün gördüklerinden oldukça memnun olduğu kendi sözleriyle aktarılır.
3 Mart 1937 Çarşamba s. 2	Bari Radyosunun Türkiye Gecesi		Bari Radyosunda Necil Kazım'ın [Akses] <i>Piyano ve Flüt İçin Sonat</i> 'ının yayınlanacağı duyurulur.
3 Mart 1937 Çarşamba s. 4	Paris Operası Yeni Baştan Islah Edildi		Paris Operası'nda yapılan tadilatın detayları ve yenilenen binanın açılışı için verilen gala hakkında bilgiler aktarılır.
6 Mart 1937 Cumartesi s. 3	Tiyatromuz görülürken		Yunus Nadi'nin Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan Türkiye'de tiyatronun gelişimi hakkındaki bir yazısında anlattıklarına yer verilir. Açılan tiyatro mektebinin tiyatronun gelişmesi için önemli bir adım olduğunu söyleyen Yunus Nadi yine de yabancı tiyatro topluluklarının Türkiye'ye gelmesinin önem taşıdığını belirtir

			ve bu konudaki engellerin kaldırılmasını temenni eder.
13 Mart 1937 Cumartesi s. 8 ve 9	Tiyatro Mektebinde		MMM binası içinde açılan Tiyatro ve Opera okullarının eğitiminden ve öğrencilerinden bahsedilir. Prof. Ebert ile Türk tiyatrosu hakkında yapılan görüşmede Ebert'in söyledikleri aktarılır.
19 Mart 1937 Cuma s. 2	Halk Konseri		CSO'nun sonraki gün Müzik Öğretmen Okulu'nun (MMM) Konser Salonu'nda vereceği 17. halk konserinin programı duyurulur.
19 Mart 1937 Cuma s. 3	Güzel Sanatları İlerletmek İçin		Güzel sanatları geliştirmek adına Kültür Bakanlığı'nın aldığı kararlar hakkında Akşam gazetesinde yazılan görüşler anlatılır. Her sene bir sanatçıya ödül ve bir seneliğine devlet sanatçısı unvanı verilmesinin güzel sanatların gelişmesi için önemli bir adım olduğu fakat yeterli olmadığı söylenir. Bununla beraber devlet sanatçısı unvanının ancak olgun ve yetişmiş sanatçılara verilebilecek bir unvan olduğunun altı çizilir.
27 Mart 1937 Cumartesi s. 4	Halk Konseri		CSO'nun o gün MMM Konser Salonu'nda vereceği 18. halk konserinin programı duyurulur.
3 Nisan 1937 Cumartesi s. 5	Halk Konseri		CSO'nun o gün MMM Konser Salonu'nda vereceği 19. halk konserinin programı duyurulur.
8 Nisan 1937 Perşembe s. 2	Sözün Gelişi – İnkılab ve Sanat	N. A.	
10 Nisan 1937 Cumartesi s. 5	Musiki Bahisleri – Bugünkü konserde Necil Aksesin eserleri var	B. Seymen	Necil Kazım Akses'in Yaylı Dörtlüsü ve Minyatürler'inin çalınacağı o akşamki konserden dolayı bu iki eser hakkında detaylı bir açıklamaya yer verilir. Konserde Minyatürler'i Zuckmayer'in çalacağı belirtilir. Ayrıca konserde çellist Zirkin'in Locatelli'nin Viyolonsel Sonatı'nı çalacağı ve Vincent d'Indy'nin Şanson ve Danslar eserinin Türkiye'deki ilk icrasının gerçekleşeceği duyurulur.
10 Nisan 1937 Cumartesi s. 5	Halk Konseri		CSO'nun o gün MMM Konser Salonu'nda vereceği 20. halk konserinin programı duyurulur.

16 Nisan 1937 Cuma s. 6	Bir sahneye hasretimiz var		İstanbul Şehir Tiyatrosu'nun Ankara'da sahnelediği oyunların büyük rağbet görmesinin Ankara'da bir sahne ihtiyacının farkına varılmasında etkili olduğu belirtilir. Konu ile ilgili yapılan ankete gelen cevaplar aktarılır.
17 Nisan 1937 Cumartesi s. 2	Ankara müstakil bir sahneyi yaşatamaz mı?		İstanbul Tiyatrosu bir sezon boyunca Ankara'da temsil verirse bu temsillere gösterilecek ilginin bu sorunun yanıtı olacağı önerisi sunulur.
19 Nisan 1937 Pazartesi s. 5	Tiyatroda İzdiham	Yaşar Nabi Nayır	İstanbul Şehir Tiyatrosu'nun Ankara'da sahnelediği oyunlarda adeta izdiham yaşandığı belirtilerek Ankara izleyicisinin devlet desteği olmaksızın Ankara'da kurulacak bir sahneyi ayakta tutabileceği belirtilir. İstanbul Şehir Tiyatrosu'nun ikiye ayrılarak genç sanatçıların İstanbul'da bırakılarak deneyimli sanatçıların Ankara'ya angaje edileceği bir proje tasarlandığının duyulduğunu, bu projenin Ankara'da bir tiyatro binası kurulmasını da hızlandıracağını düşündüğünü dile getirir.
21 Nisan 1937 Çarşamba s. 3	Ankara halkevinde halk konserleri		Ankara Halkevi ar şubesinin saz çalan, halk türküleri söyleyen, halk oyunları oynayan sanatçılarla ilgilendiği ve on beşin üzerinde sanatçıyı bir araya getirip düzene soktuğu anlatılır. Bu sanatçıların önceki gün dördüncüsünü verdiği konserlere her hafta devam edeceği duyurulur.
30 Nisan 1937 Cuma s. 5	Ankara kız lisesinin verdiği konser		Önceki akşam Ankara kız lisesinin Halkevi'nde verdiği konserden bahsedilir. Konserde piyano, keman ve çello parçalarının yanında halk türküleri ve oyunlarına da yer verildiği anlatılır.
1 Mayıs 1937 Cumartesi s. 5	Ankara Radyosunda Polonyalı bir artist bu akşam konser verecek		Bir süreden beri Ankara'da bulunan Varşova operası sanatçılarından mezzo soprano Halinaleskar'ın[?] o akşam Ankara Radyosu'nda piyanist Marsel By [?] eşliğinde bir konser vereceği

			duyurulur ve konser programına yer verilir.
1 Mayıs 1937 Cumartesi s. 5	Konser yarın		Cumartesi günleri yapılan CSO konserlerinin 1 Mayıs dolayısıyla o hafta için Pazar gününe ertelendiği duyurulur.
2 Mayıs 1937 Pazar s. 3	Garb sanatkârlarını görüp dinlemeliyiz		Cumhuriyet gazetesinde Yunus Nadii'nin [Abalıoğlu] yabancı sanatçıların Türkiye'de verdikleri konserlerin azalması konusunda bir yazısı özetlenir. Yazıda çözüm olarak vergilerin azaltılması gerektiği önerisinde bulunulur.
10 Mayıs 1937 Pazartesi s. 5	Halkevinde temsiller – Halkevleri salonları seyirciye dar geliyor	B. K. Çağlar	Halkevleri'nin toplumda tiyatroya olan ilgiliyi artırmak ve yeni sanatçılar yetiştirmek konusunda ne kadar önemli bir rolü olduğu belirtilir. Yine yeni fikir ve düşüncelerin topluma sirayet etmesinde Halkevleri'nin önemli bir araç olduğu vurgulanır.
16 Mayıs 1937 Pazar s. 2	Radyoda Yunan Gecesi		Balkan dostluğu güçlendirmek amacıyla radyoda Yunan müziği ve halk şarkılarının da çalınacağı bir program yapılacağı duyurulur.
17 Mayıs 1937 Pazartesi s. 1 ve 5	Halk emrinde güzel sanatlar		Önceki yıl Türkiye'ye gelen ve halk müziği araştırmaları yapan Bartok'un Macar musikisi ile ortak motifler bulduğu, Macar nakışları hakkında araştırmalar yapan Gertrude Polatay'ın da yine Türk nakışları ile ortaklıklar keşfetmesi hakkında kısa bir bilgi verilir. İki araştırmacının da bunu Macarların yüzyıllar önce Türk müziği ve nakışlarını örnek almasına bağladığı söylenir. Böyle örnek teşkil eden Türk halk sanatlarının Osmanlı İmparatorluğu boyunca Arap, Fars ve Bizans sanatlarının gölgesinde kaldığından şikâyet edilir. Türk halk sanatına yönelmenin, köylerde yeniden bu sanatları canlandırmanın köyleri geliştirmenin gerekliliği vurgulanır.
22 Mayıs 1937 Cumartesi s. 6	İzmirde körlerin konseri		İzmir Karşıyaka Halkevi'nde 8 senedir görme engelliler için müzik dersleri verilmekte olduğu söylenir. Burada eğitim alan görme

			engellilerin senelik gerçekleştirdikleri konserlerden birini verdiği; orkestrada bir viyola, sekiz keman, üç flüt ve bir viyolonsel bulunduğu belirtilir.
22 Mayıs 1937 Cumartesi s. 6	Halk konseri		CSO'nun o gün MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
22 Mayıs 1937 Cumartesi s. 8	Balkanlarda musiki ilerleyişi		Mahmut Ragıp Kösemihal'in [Gazimihal] yeni çıkan Balkanlarda musiki ilerleyişi adlı kitabı tanıtılır.
25 Mayıs 1937 Salı s. 2	Günün içinden: Musikiye dair	Nurettin Artam	Osmanlı müziğinin tedavülden kalkmakta olduğu Cumhuriyet döneminin müziğinin halk türküleri ve klasik müzik olduğu söylenir.
26 Mayıs 1937 Çarşamba s. 9	Stradivaryüs		Ünlü keman yapımcısı Stradivarius tanıtılır.
28 Mayıs 1937 Cuma s. 6	Cumhur riyaseti bandosu açık hava konserlerine başlıyor		Cumhur Riyaseti Bandosu'nun her sene verdiği açık hava konserlerinin başladığı, konserlerin her Salı, çarşamba ve cuma günleri yapılacağı duyurulur. İlk konserin programı verilir.
29 Mayıs 1937 Cumartesi s. 9	Flormonik orkestranın bugünkü konseri		CSO'nun o gün MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
2 Haziran 1937 Çarşamba s. 2	Peşte Radyosunda türk musiki gecesi		Peşte Radyosu'nda 4 Haziran'da Fatma Cemile de Bonkowska tarafından bir Türk Müzikleri gecesi düzenleneceğini, gecede Türk bestecilerin eserlerine de yer verileceği duyurulur.
5 Haziran 1937 Cumartesi s. 7	Taksim bahçesinde alaturka musiki		Taksim bahçesinde alaturka müziğe izin verildiği bu izinle beraber bahçeye kuruldu kurulu ilk defa alaturka müzik girdiği bildiriliyor.
8 Haziran 1937 Salı s. 2	Cumhur riyaseti flarmonik orkestrasının konserleri		CSO'nun 1936-1937 konser sezonunun sona ermesi sebebiyle sezonun bir değerlendirmesi yapılır.
8 Haziran 1937 Salı s. 2	Yeni konservatuvar binası		İstanbul'da yapılacak olan yeni konservatuvar binası için yeni ihalelerin yapılacağı duyurulur.
9 Haziran 1937 Çarşamba s. 2	Musiki Kongresi	N. B.	Floransa'daki Uluslararası Müzik Kongresi'nde tartışılacak olan konulardan bahseder, Türkiye'nin

			müzik meseleleri üzerinden düşünür.
9 Haziran 1937 Çarşamba s. 6	Bayan Else Stangl'in bu akşam ki konseri		O akşam piyanist Else Stangl'in Ankara Radyosu'nda yayımlanacak olan konserinin programı ve sanatçı hakkında kısa bir bilgilendirme yer alır.
11 Haziran 1937 Cuma s. 4	Açık Hava Konseri		Riyaseti Cumhur Bando Heyeti'nin şef İhsan Künçer yönetiminde Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir
15 Haziran 1937 Salı s. 9	Açık Hava Konseri		Riyaseti Cumhur Bando Heyeti'nin şef İhsan Künçer yönetiminde Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir
18 Haziran 1937 Cuma s. 1 ve 5	Güzel Sanatleri Teşvik için		Türkiye'de tiyatronun gelişimi için yapılan çalışmalardan memnun olursa da hem izleyicinin hem de sahne sanatları öğrencilerinin ufkunu genişletmek için yabancı sanatçıların temsillerinin büyük önem taşıdığı belirtilir. Yüksek vergilerden dolayı yabancı sanatçıların Türkiye'de az temsil verdiğinden yakınılır fakat devletin sanatçılar için bu vergilerin düşürmesiyle artık daha fazla yabancı sanatçının temsil vermeye geleceği, bunun sanat yaşamı için büyük önem taşıdığı belirtilir.
19 Haziran 1937 Cumartesi s. 2	Bir başka çağın musikisi	N. B.	Radyolarda, bahçelerde veya gramofon dükkanlarında çalan "alaturka" musikinin artık bu devri anlatmadığı, kapanmış bir devrin müziği olduğundan artık bu müziği benimsemeye çalışmanın gereksizliğinden bahsedilir.
22 Haziran 1937 Salı s. 1	Musiki	Fatay [Falih Rıfkı Atay?]	Taksim Bahçesi'nde ilk defa "alaturka" müzik icra edilmesi haberinin "alaturka" müziğin bir zaferi değil Taksim Bahçesi'nin bir kaybı olduğunu söyler ve "alaturka" müziğin ömrünün Yeni Türkiye'de çok uzun olmayacağını dile getirir.
23 Haziran 1937 Çarşamba s. 4	Açık hava konseri		Riyaseti Cumhur Bando Heyeti'nin şef İhsan Künçer yönetiminde Kamutay bahçesinde

			vereceği açık hava konserinin programı bildirilir
25 Haziran 1937 Cuma s. 2	Mısırda Tiyatro ve sanat hayatı	Burhan Belge	Mısır'da Hidiv İsmail Paşa'nın kurduğu opera binasından ve bu binanın açılışı için Verdi'ye sipariş edilen <i>Aida</i> operasından bahseder. Buna rağmen Mısır'da opera kültürünün neden yerleşmediğini irdeler.
29 Haziran 1937 Salı 1937 s. 2	Güzel ses		Türkiye'deki solist şarkıcı eksikliğinden bahseder ve Kültür Bakanlığı'nın yeni hedefinin güzel sesler bulup eğitmek olduğunu belirtir.
29 Haziran 1937 Salı 1937 s. 4	Açık hava konseri		Riyaseti Cumhuriyet Bando Heyeti'nin şef İhsan Küncer yönetiminde Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir
2 Temmuz 1937 Cuma s. 7	Açık hava konseri		Riyaseti Cumhuriyet Bando Heyeti'nin şef İhsan Küncer yönetiminde Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir
3 Temmuz 1937 Cumartesi s. 5	Halkevi meydanında açık hava konseri		Halkevi meydanında Şarkışlalı aşık Veysel ve arkadaşı İbrahim tarafından Cumartesi ve Pazar günü iki konser verileceği ve konserlerin programı duyurulur.
7 Temmuz 1937 Çarşamba s. 5	Açık hava konseri		Riyaseti Cumhuriyet Bando Heyeti'nin şef İhsan Küncer yönetiminde Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir
9 Temmuz 1937 Cuma s. 5	Açık hava konseri		Riyaseti Cumhuriyet Bando Heyeti'nin şef İhsan Küncer yönetiminde Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir
28 Temmuz 1937 Çarşamba s. 2	Temmuz geceleri ve gençlik	N. B.	Ankara sokaklarında bir temmuz akşamı gitar, keman ve armonika çalarak Türkçe sözlü tangolar söyleyerek gezen bir genç grubundan bahsederek "Bizans müziği"nin artık bu yeni nesille beraber yok olmaya başladığını mutlulukla anlatır.
30 Temmuz 1937 Cuma s. 2	Müzik okuluna yeni binalar inşaatı		Önceki sene eğitime başlayan devlet tiyatrosu için müzik okulundan birkaç bina tahsis

			edildiğinden dolayı müzik okulunda oda ihtiyacı doğduğu bu sebeple yapılan enstrüman odalarının inşaatının tamamlandığı ve yeni binanın o ders yılında açılacağı duyurulur.
7 Ağustos 1937 Cumartesi. 12	İstanbul Şehir Operet Heyeti sanatkârlarından Hazım, vasfi Rıza ve Bale heyeti her akşam Şehir Bahçesinde		
9 Ağustos 1937 Pazartesi s. 12	İstanbul Şehir Operet Heyeti sanatkârlarından Hazım, vasfi Rıza ve Bale heyeti her akşam Şehir Bahçesinde		
18 Ağustos 1937 Çarşamba s. 2	Halk Şarkıları Bir heyet dün tetkik gezisine çıktı		Orta ve Batı Anadolu'da halk şarkıları toplamak üzere Hasan Ferit Alnar, Necil Kazım Akses, Halil Bedii Yönetken ve Ulvi Cemal Erkin, Gazi Terbiye Enstitüsü fizik asistanı Arif ve Sivas Muallim mektebi müzik öğretmeni Muzaffer'den oluşan bir heyetin dün yola çıktığı bildirilir. Heyetin Sivas, Malatya, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Rize, Trabzon ve diğer Karadeniz illerini ziyaret etmeyi ve buralarda halk şarkılarını plağa kaydetmeyi planladığı söylenir.
26 Ağustos 1937 Perşembe s. 6	Cumhur başkanlığı filarmonik orkestrası şefliğinden		CSO'ya bağlı bir caz orkestrası kurulması planlandığı bunun için sanatçı sınavlarının açıldığı duyurulur. İlanda hangi enstrümanlar için sınav açılacağı ve başvuru detaylarına yer verilir.
28 Ağustos 1937 Cumartesi s. 3	Alaturka Musiki		Kurun gazetesinde Hakkı Süha'nın [Gezgin] alaturka musikinin "bahçe musikisi" haline sokularak kıymetinin kaybettirildiğinden şikâyet ettiği yazılır.
29 Ağustos 1937 Pazar s. 10	Cumhur başkanlığı filarmonik		CSO'ya bağlı bir caz orkestrası kurulması planlandığı bunun için sanatçı sınavlarının açıldığı duyurulur. İlanda hangi

	orkestrası şefliğinden		enstrümanlar için sınav açılacağı ve başvuru detaylarına yer verilir.
6 Eylül 1937 Pazartesi s. 2	Düşünüşler : Alaturka Musiki	Yaşar Nabi [Nayır]	“Alaturka” müziğin tıpkı divan edebiyatı gibi yok olacağı, yalnızca topluma edebiyattan daha fazla etki ettiği için yok olma sürecinin divan edebiyatından uzun süreceği fikri belirtilir. Günden güne kalitesi düşerek “meyhane müziği” hâline gelmekte olan bu müziğin konservatuvarda yer olmamasının gayet doğal olduğu düşüncesi vurgulanır.
6 Eylül 1937 Pazartesi s. 2	Musiki Münakaşaları	T. İ.	İstanbul gazetelerinde o günlerde başlamış olan “alaturka” müzik tartışmasının taraflarını belirler ve argümanlarını özetler.
14 Eylül Salı Salı s. 2	Kritik ve Otokritik: Tiyatro	Burhan Belge	<i>Yeni Adam</i> dergisinde İsmail Hakkı Baltacıoğlu’nun “Bir Tiyatro İhtilâli İstiyorum” başlıklı yazısında sıraladığı arzuları aktarılır ve yazar bu arzulara kendi düşünceleri ile cevap verir.
16 Eylül 1937 Perşembe s. 6	Ankara Devlet Konservatuvarına bu yıl alınacak talebenin kayıt ve kabul şartları		İlanda konservatuvar sınavına kayıt için aranan şartlar, hangi bölümler için sınav açılacağı detayları bildirilir.
24 Eylül 1937 Cuma s. 2	Kritik ve otokritik: Tiyatro ihtilâli	Burhan Belge	14 Eylül’deki yazısına cevaben Baltacıoğlu’nun <i>Yeni Adam</i> dergisinin 195. sayısında yazdığı yazıya cevap verir. Baltacıoğlu’nun tiyatro konusundaki arzularına katılmakla beraber bu arzular için henüz erken olduğu, Türkiye’de tiyatro kültürünün yeni yeni oluşmakta ve bu sebeple daha mütevazı arzularla bulunmak gerektiğini belirtir.
26 Eylül 1937 Pazar s. 10	Ankara Devlet Konservatuvarına bu yıl alınacak talebenin kayıt ve kabul şartları		İlanda Konservatuvar’ın opera ve tiyatro sınavlarına kayıt için aranan şartlar bildirilir.
28 Eylül 1937 Salı s. 1	Alaturka	Fatay	Sarayburnu nutku ve konservatuvarda “alaturka” müziğin kaldırılmasından sonra “Alaturka” müzikle ilgili meselenin bittiğini söyler. Yeni neslin bu müziği benimsemediği

			ve sevmediği bu sebeple de eski neslin hatıraları için ayakta tutma çabasının gereksiz olduğunu, bu müziğin döneminin geçtiği ve vazifesinin tamamladığı konusundaki düşüncelerini aktarır.
29 Eylül 1937 Perşembe s. 2	Tiyatro ve musiki mütehasısları İstanbulda		Carl Ebert ve müzik uzmanı Sin Diniç'in [?] İstanbul'a geldiğini birkaç gün içinde konservatuvar sınavlarında bulunmak üzere Ankara'ya gidecekleri duyurulur.
29 Eylül 1937 Perşembe s. 2	Ankaranın canlı bir hareket kaynağı Ankara Halkevi		Ankara Halkevi'ndeki etkinliklerden ve yapılması planlananlardan bahsedilir.
1 Ekim 1937 Cuma s. 3	Ankara Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden		Tiyatro ve Opera bölümlerine öğrenci alınacağı duyurulur.
3 Ekim 1937 Pazar s. 2	Tiyatro ve opera mektebi	N. B.	Gençleri tiyatro ve opera mektebine kayıt yaptırmaya teşvik eder.
4 Ekim 1937 Pazartesi s. 5	Halk şarkıları Plağa alındı		Sadi Yaver Ataman'ın topladığı türküler Zonguldak Halkevi etiketiyle plağa aldığı duyurulur.
6 Ekim 1937 Çarşamba s. 4	Konservatuvarda		İstanbul Konservatuarı'nda önceki gün derslere başlandığı ve sınavlara kayıt yaptıran 298 adaydan 85'inin kabul edildiği duyurulur.
13 Ekim 1937 Çarşamba s. 2	Kritik ve otokritik: Tiyatronun değeri	Burhan Belge	Tiyatronun gelişmesi için devletin yapmakta olduğu çalışmaların toplum tiyatroya ilgi göstermediği sürece cılız kalacağını bu sebeple seyircinin de üstüne düşen görevi yerine getirmesi gerektiğini vurgular.
29 Ekim 1937 Cuma s. 10	Berlin radyosunda Türkiye gecesi		Cumhuriyet Bayramı sebebiyle Berlin radyosunun yaptığı kutlama yayınından bahsedilir. Yayında Perihan Ogan programı "Türk eserleri"nden oluşan bir piyano konseri vermiştir.
31 Ekim 1937 Pazar s. 1	Bir Symphonie	Fatay	Beethoven'ın 3. Senfonisini Napolyon'a ithaf etmesi fakat Napolyon'un imparatorluk tacını giymesinden sonra bu ithafı değiştirmesi hikayesi anlatılır. Cumhuriyetin ilanının ardından Atatürk'ün taç giymeyi reddetmesi vurgulanarak "besteci hayatta

			olsaydı eseri Atatürk'e ithaf ederdi" fikri aktarılır.
3 Kasım 1937 Çarşamba s. 5	Musiki bahisleri Bu sene anadoluda halk türklüleri derlendi	Halil Bedi Yönetker [Yönetken]	Orta ve Batı Anadolu'da halk şarkıları toplamak üzere Hasan Ferit Alnar, Necil Kazım Akses, Halil Bedii Yönetken ve Ulvi Cemal Erkin, Gazi Terbiye Enstitüsü fizik asistanı Arif ve Sivas Muallim mektebi müzik öğretmeni Muzaffer'den oluşan heyetin beş yüz küsür türküyü plağa kaydettiği duyurulur. Toplanan malzemenin ve derleme çalışmalarının önemi, nasıl kullanılacağı konusunda bilgiler verilir.
7 Kasım 1937 Pazar s. 1 ve 7	Tiyaro ve opera mektebinde	N. Baydar	Ankara Musiki Öğretmen Okulu'nun [MMM] bölümleri ve tarihçesi anlatılır. Eğitim hakkında Carl Ebert'le yapılan görüşmede konuşulanlar aktarılır.
12 Kasım 1937 Cuma s. 7 ve 10	Musiki bahisler Senfonik konserler	Mahmut R. Köseihal	CSO'nun yeni sezonunun açılması sebebiyle konser programları hakkında birkaç temenni dile getirilir. Şef Praetorius'un CSO öncesindeki çalışmaları anlatılır, CSO'nun kısa tarihçesine yer verilir. Konserlerde çağdaş eserlere ve yakın siyasi ilişkilerde bulunulan Balkanlardan besteci ve konuk şeflere yer verilmesi isteklerinde bulunulur.
12 Kasım 1937 Cuma s. 10	Bir filârmoni kursu teşkil ediliyor		MMM bünyesinde bir koro bölümü açıldığı 1 yıl boyunca düzenli ders alan öğrencilerin CSO ve opera korosunda yer alabileceği duyurulur.
12 Kasım 1937 Cuma s. 10	İkinci halk konseri		CSO'nun ertesi gün MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
14 Kasım 1937 Pazar s. 5	Türkiyede kompozitörler birliği kurmak lâzımdır		Karpiç Restoranın caz topluluğu şefi Gregor'un [Kelekyan] Türkiye'de bestecilerin telif haklarını korumak üzere bir kompozitörler birliği kurulması gerektiği hakkında gazeteye gönderdiği mektup paylaşılır.
14 Kasım 1937 Pazar s. 6	Marş müsabakamız		15. yıl marşı için yapılacak olan yarışmanın ilanidir. İlanda marş için kriterler bildirilir.

20 Kasım 1937 Cumartesi s. 1 ve 5	Millî tiyatro binasını Türkçe bir opera ile açacağız		Kültür Bakanlığı tarafından görevlendirilen uzman Paul Hindemith'in müzik ve sahne sanatları alanlarında yapılan çalışmalar ve yapılması planlananlar ile ilgili anlattıkları aktarılır.
20 Kasım 1937 Cumartesi s. 2	Şarkı ve Türkü	T. İ.	Doğu ve Batı'nın birbirinden net şekilde ayrı olduğu ve birleşmesinin mümkün olmadığını birkaç alıntı ile anlatır ve Türkçe'deki "şarkı" ve "türkü" kelimelerinin bu ayrılığın dile yerleşmişliğini temsil ettiğini söyler.
21 Kasım 1937 Pazar s. 5	Marş müsabakamız		15. yıl marşı için yapılacak olan yarışmanın ilanidir. İlanda marş için kriterler bildirilir.
21 Kasım 1937 Pazar s. 5	Konseri dinlerken	Yaşar Nabi [Nayır]	Önceki akşam CSO'nun Hasan Ferit Alnar yönetiminde verdiği konseri dinlerken hem genç şefin hem de orkestranın birkaç yıl içinde ne kadar yol aldığını düşündüğünü anlatır. Yalnızca besteciler ve orkestra değil Ankara'daki dinleyici kitlesinin de son yıllarda geliştiğini ve genişlediğini ifade eder. Konser hakkında olumlu izlenimlerini dile getirir.
22 Kasım 1937 Pazartesi s. 5	Marş müsabakamız		15. yıl marşı için yapılacak olan yarışmanın ilanidir. İlanda marş için kriterler bildirilir.
25 Kasım 1937 Perşembe s. 2	Musiki ve renk		Piyasada sevilen şarkıların sözleri alaycı bir dille eleştirilir.
26 Kasım 1937 Cuma s. 2	İstanbul konservatuarının inşasına hazırlık		İstanbul Konservatuarı'nın yeni binasının istimlakının tamamlanmak üzere olduğu bildirilir.
26 Kasım 1937 Cuma s. 2	Ağzı kokan musiki		Önceki gün piyasada sevilen şarkılar hakkında yapılan eleştiriye bir yenisini eklenerek, meyhane müziği olduğunu imasıyla ağzının içki koktuğu yazılır.
27 Kasım 1937 Cumartesi s. 2	Devlet artisti yetiştirmek için Kültür bakanlığı bir kanun projesi hazırladı		Tiyatro mektebi mezunlarının devlet sanatçısı ünvanı almaları için şartların belirlendiği bir yasa tasarısı hazırlandığı duyurulur.

28 Kasım 1937 Pazar s. 2	Kültür ve İnsan Devlet Artisti	B. [?]	Tiyatro mektebi mezunlarının yüksek tahsilli memur kabul edilmesinin gerekliliği üzerine düşünceler sunulur.
3 Aralık 1937 Cuma s. 2	Radyonuzda güzel bir konser		Bayram günlerine özel Ankara Radyosu'nda verilecek olan konserlerden bahsedilir. Konserlerde İstanbul'dan gelen şarkıcı Bayan Müzeyyen'in ve CSO çello solisti David Zirkin'in yer alacağı duyurulur.
3 Aralık 1937 Cuma s. 2	Garb musiki notaları Gümrük resminden muaf tutulacak		Batı müziği yayımını artırmak amacıyla yapılan yeni yasa tasarısı duyurulur.
9 Aralık 1937 Perşembe s. 7	Sovyet Rusyada sanat çalışmaları		Sovyet Rusya'daki sanat çalışmalarından bahsedilir müzik çalışmalarına da yazı içerisinde değinilerek orkestra ve koroların şehir ve fabrikaları gezerek verdiği konserlerin sanatçıların yetişmesindeki önemi vurgulanır.
10 Aralık 1937 Cuma s. 4	Başşehirde tiyatro hasreti vardır!		Ankara akşamlarının güzel etkinliklere ihtiyacı olduğu, bunun için de bir tiyatro binasına ihtiyaç duyulduğu dile getirilir.
16 Aralık 1937 Perşembe s. 6	Diyarbakırda halkevi konserleri		Diyarbakır Halkevi Orkestrası'nın düzenli olarak konserler verdiği ve birkaç gün önce de büyük bir konser verdiği 2000 kişilik salonun doldurduğu duyurulur. Dinleyiciler arasında bulunan önemli isimler paylaşılır.
18 Aralık 1937 Cumartesi s. 5	Ankara halkevinde konser		CSO salon müziği orkestrasının o gün vereceği konserin programı duyurulur.
19 Aralık 1937 Pazar s. 9	Halkevinde halk şarkıları konseri		O akşam Halkevi'nde verilecek olan halk şarkıları konserinin programı duyurulur.
22 Aralık 1937 Çarşamba s. 5	Bayan Piraççinin vereceği konser		Tanınmış şancı Letitia Anuşka Piraççini'nin [?] 28 Aralık'ta Halkevi'nde bir konser vereceği duyurulur.
24 Aralık 1937 Cuma s. 7	Bayan Piraççinin vereceği konser		Tanınmış şancı Letitia Anuşka Piraççini'nin [?] 28 Aralık'ta Halkevi'nde bir konser vereceği duyurulur.

25 Aralık 1937 Cumartesi s. 5	7inci halk konseri		CSO'nun o akşam MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
27 Aralık 1937 Pazartesi s. 2	Bayan Anuşka Piraççini'nin konseri		Tanınmış şancı Letitia Anuşka Piraççini'nin [?] 28 Aralık'ta Halkevi'nde vereceği konserin programı ve konserdeki aryaların operadaki kostümler ile icra edileceği duyurulur.
28 Aralık 1937 Salı s. 4	Bayan Anuşka Piraççini'nin konseri		Tanınmış şancı Letitia Anuşka Piraççini'nin [?] o akşam Halkevi'nde vereceği konserin programı ve konserdeki aryaların operadaki kostümler ile icra edileceği duyurulur.
28 Aralık 1937 Salı s. 11	Filarmonik orkestrası konserleri haftada iki defa verilecek		MMM'de verilen CSO konserlerinin çok talep görmesi üzerine 7 Ocak'tan itibaren Cuma ve cumartesi olmak üzere haftada iki gün yapılacağı duyurulur.
29 Aralık 1937 Çarşamba s. 2	Bayan Piraççini'nin dün geceki konseri		Önceki akşam tanınmış şancı Letitia Anuşka Piraççini'nin [?] Halkevi'nde verdiği konser hakkında izlenimler sunulur. Dinleyicilerin konserden memnuniyetle ayrıldığı ve böyle konserlerin daha sıklıkla yapılmasını umut ettiklerinin tahmin edildiği yazılır.
30 Aralık 1937 Perşembe s. 4	Ankarada şehir tiyatrosu kuruldu		Ankara'da şehir tiyatrosu kurulduğu, sanatçıların geçici olarak İstanbul Şehir Tiyatrosu'ndan getirildiği ve bir tiyatro binası yapılana kadar temsillerin Halkevi'nde gerçekleşeceği duyurulur.
31 Aralık 1937 Cuma s. 11	Filarmonik orkestrası konserleri haftada iki defa verilecek		MMM'de verilen CSO konserlerinin çok talep görmesi üzerine 7 Ocak'tan itibaren Cuma ve cumartesi olmak üzere haftada iki gün yapılacağı duyurulur.

2.6 Ulus Gazetesi 1938 Yılı Açıklamalı Bibliyografyası

Tarih	Haber Başlığı	Yazar	Konusu
1 Ocak 1938 Cumartesi s. 4	Marş müsabakamız		15. yıl marşı için yapılacak olan yarışmanın ilanidir. İlanda marş için kriterler bildirilir.

2 Ocak 1938 Pazar s. 11	Filarmonik orkestrası konserleri haftada iki defa verilecek		MMM'de verilen CSO konserlerinin çok talep görmesi üzerine 7 Ocak'tan itibaren Cuma ve cumartesi olmak üzere haftada iki gün yapılacağı duyurulur. Bunun yanında CSO'ya bağlı olan oda orkestrasının her cumartesi Halkevi'nde konser vermeye devam edeceği bildirilir.
4 Ocak 1938 Salı s. 3	Şehir tiyatrosu edebî heyeti dün ilk toplantısını yaptı		Ankara Şehir Tiyatrosunun sahnelenecek repertuvarın hazırlanması ve idari işlerle ilgili kurduğu heyetin dün ilk toplantısını yaptığı duyurulur. Heyetin balında Falih Rıfkı Atay'ın bulunduğu, Şubat ayına kadar Ankara'da temsiller yapıldıktan sonra Uluslararası bir turne yapılacağı ve sonraki sezonunda tam kadro ve geniş bir repertuvarla Ankara'da temsiller yapılacağı bildirilir.
7 Ocak 1938 Cuma s. 1 ve 8	Ankara şehir tiyatrosu temsillere hazırlanıyor		Önceki sene İstanbul Şehir Tiyatrosu'nun Ankara'da verdiği temsillere ilginin büyük olmasının Ankara'daki tiyatro ihtiyacını açıkça gösterdiği bu sebeple hızlı bir şekilde Ankara Şehir Tiyatrosu'nun kurulduğu anlatılır. Tiyatronun yapacağı ilk temsiller ve kadrosu hakkında bilgi verilir. Sanatçılarla tiyatro hakkında yapılan görüşmelerden kısa kesitler sunulur.
7 Ocak 1938 Cuma s. 4	Marş müsabakamız		15. yıl marşı için yapılacak olan yarışmanın ilanidir. İlanda marş için kriterler bildirilir.
8 Ocak 1938 Cumartesi s. 1 ve 8	Fasıl musikisi millî musiki olmadı ve değildir	Kemal Ünal	Müzik reformu çalışmaları ilerlerken eski müziğin ne olacağı tartışmasının başladığını söyler ve bu müziğin hem millî müzik olmadığını hem de çağın gerisinde kaldığını ifade eder. Fasıl musikisi ve halk musikisi ayrımını açıklar.
8 Ocak 1938 Cumartesi s. 2	Sekizinci halk konseri		CSO'nun o akşam şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
8 Ocak 1938 Cumartesi s. 2	Halkevinde konser		CSO'ya bağlı salon orkestrasının [oda orkestrası] Pazar akşamı şef

			Necib Yakup yönetiminde vereceği konserin programı duyurulur.
9 Ocak 1938 Pazar s. 12	Ankara Palas Konserleri		Salı günü Ankara Palas'ta Otto Geitnerin yönetiminde verilecek olan klasik müzik konserinin programı duyurulur.
10 Ocak 1938 Pazartesi s. 6	Ankara halkevinin çok güzel teşebbüsü		Yeni bir tiyatro sahnesi açılana kadar Halkevi'nde temsil verecek olan Ankara Şehir Tiyatrosu'nun burada gençleri yetiştiren bir eğitim kurumu işlevi de görmesine karar verildiği aktarılır.
10 Ocak 1938 Pazartesi s. 12	Ankara Palas Konserleri		Salı günü Ankara Palas'ta Otto Geitnerin yönetiminde verilecek olan klasik müzik konserinin programı duyurulur.
12 Ocak 1938 Çarşamba s. 6	Çarşambada operet heyeti		30 sanatçıdan oluşan İstanbul Operet Heyeti'nin Çarşamba'da başarılı 8 temsil verdiği duyurulur. Aynı heyetin Halkevi'nde de Reşat Nuri'nin <i>Hülleci</i> eserini oynadığı bildirilir.
13 Ocak 1938 Perşembe s. 2	Musikimiz	Yaşar Nabi	Eski musikinin çağın ihtiyaçlarına cevap veremediğini bu sebeple kökten bir değişimin gerekliliğini anlatır.
13 Ocak 1938 Perşembe s. 7	Genç müzikçilerimizle konuşmalar Hasan Ferid Alnarla bir saat	Y. N. [Yaşar Nabi Nayır]	Hasan Ferid Alnar'la "eski" ve "yeni" müzik üzerine yapılan bir röportajdır.
13 Ocak 1938 Perşembe s. 12	Ankara Palas Konserleri		14 Ocak Cuma günü Ankara Palas'ta Otto Geitnerin yönetiminde verilecek olan klasik müzik konserinin programı duyurulur.
14 Ocak 1938 Cuma s. 2	Şehir tiyatrosu yarın temsillerine başlıyor		15 Ocak Cumartesi günü Ankara Şehir Tiyatrosu'nun Mahmud Yesari'nin çevirisi olan <i>Afacan</i> isimli 4 perdelik komedi ile temsillerine başlayacağı aynı temsilin Pazar ve Pazartesi günleri de oynanacağı duyurulur.
14 Ocak 1938 Cuma s. 7	9uncu Halkkonseri		CSO'nun o akşam şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
14 Ocak 1938 Cuma s. 12	Ankara Palas Konserleri		14 Ocak Cuma günü Ankara Palas'ta Otto Geitnerin

			yönetiminde verilecek olan klasik müzik konserinin programı duyurulur.
15 Ocak 1938 Cumartesi s. 2	Ankarada güzel konserler ve orkestralar		Ankara'daki çeşitli konser mekânlarında o günlerde konser veren orkestralar ve yabancı sanatçılardan bahsedilir.
16 Ocak 1938 Pazar s. 2	Şehir tiyatrosunda Afacan		Ankara Şehir Tiyatrosu'nun ilk temsili olan <i>Afacan</i> hakkındaki izlenimler sunulur.
18 Ocak 1938 Salı s. 2	Musiki bahisleri: Sekizinci senfonik konser	Mahmut R. Köseihal	CSO'nun önceki hafta verdiği konserle ilgili izlenimler sunulur.
18 Ocak 1938 Salı s. 12	Tango kralı Edvardo Biyanko bu akşam Şehir lokantasında		
18 Ocak 1938 Salı s. 12	Şehir Tiyatrosu temsilleri		Şehir Tiyatrosunun o hafta vereceği temsilin ilanındır.
18 Ocak 1938 Salı s. 12	Ankara Palas'ın Salı ve Cuma konserleri		Ankara Palas'ta Otto Geitnerin yönetiminde verilecek konserin programı duyurulur.
20 Ocak 1938 Perşembe s. 9	Ankara halkevinde bu günkü konser		CSO'ya bağlı salon orkestrasının [oda orkestrası] o akşam şef Necib Yakup Aşkın yönetiminde vereceği konserin programı duyurulur.
20 Ocak 1938 Perşembe s. 9	Halk şarkıları konseri		O akşam Halkevi'nde verilecek olan halk şarkıları konseri duyurulur.
21 Ocak 1938 Cuma s. 12	Ankara Palas'ın Salı ve Cuma konserleri		Ankara Palas'ta Otto Geitnerin yönetiminde verilecek konserin programı duyurulur.
25 Ocak 1938 Salı s. 2	Ankarada güzel musiki hareketleri		Ankara Palas'ta yapılacak Çıgan müziği gecesi duyurulur.
25 Ocak 1938 Salı s. 3	Türkiye Basını Musikimiz	Peyami Safa	Peyami Safa'nın <i>Cumhuriyet</i> gazetesinde yazdığı bir yazı aktarılır. Safa "Yeni" musiki gelirken "eski"nin kaldırılmasının gerekli olup olmadığını tartışır.
26 Ocak 1938 Çarşamba s. 4	Musiki Bahisleri: Halkevi konserleri	Mahmut R. Köseihal	CSO'ya bağlı olarak yeni kurulan salon orkestrasının sanatçılarını tanıtır ve Halkevi'nde haftalık konserler verecek olmalarından duyduğu mutluluğu ifade eder.
27 Ocak 1938 Perşembe s. 7	Musiki Bahisleri: Ludwig Czaczkesin piyano konserleri	Mahmut R. Köseihal	Birkaç yıl Ankara'da bulunacak olan piyanist Ludwig Czaczkes'in hayatını kısaca anlatır, sanatçının o günlerde Ankara

			Konservatuvarı'nın baş piyano profesörü olduğunu belirtir.
28 Ocak 1938 Cuma s. 8	11inci halk konseri		CSO'nun o akşam şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
30 Ocak 1938 Pazar s. 9	Millî musiki üzerinde çalışmalar çok ilerledi		İzmit Halkevi'nin halk türkülerinin derlenmesi konusunda çalışmalar yaptığı, bunun yanında öğrencilerden oluşan 20 kişilik bir orkestra kurduğu bildirilir.
1 Şubat 1938 Salı s. 2	Şarkılarda telif hakkı nedir?		Sadettin Kaynak'ın Çağlayan Gazinosuna açtığı telif davası üzerinden telif hakkı meselesi ve alınabilecek önlemler tartışılır.
4 Şubat 1938 Cuma s. 5	12inci Halk konseri		CSO'nun Cuma günü şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
5 Şubat 1938 Cumartesi s. 2	Halkevinde konser		CSO'ya bağlı salon orkestrasının [oda orkestrası] o akşam şef Necib Yakup Aşkın yönetiminde vereceği konserin programı duyurulur.
6 Şubat 1938 Pazar s. 6	İzmit geceleri Kahve, konser ve tiyatrolardaki hayat	Cevdet Baykal	İzmit'teki sanat etkinlikleri anlatılır. Bu etkinlikler arasında Deniz Komutanlığının her Salı verdiği Batı müziği konserlerinin büyük yer tuttuğunu söyler. Konserlerde çalınan besteciler arasında Wagner, Beethoven ve Bizet'nin olduğunu belirtir.
8 Şubat 1938 Salı s. 2	Musikişinas horoz!		"Alaturka" müzik makamlarında öten bir horozun hikayesi anlatılır. Bu hikâyeye "alaturka" müzikçilerin, bu müziğin horozun öğrenebileceği kadar doğal bir müzik olduğu; "alafranga" müzikçilerin ise bir horozun öğrenebileceği kadar basit ve ilkel olduğu tepkilerini verebilecekleri söyleniyor.
9 Şubat 1938 Çarşamba s. 2	Güfteler ve besteler	T. İ.	Piyasadaki alaturka şarkıların güftelerinin zayıflığından bahseder.
12 Şubat 1938 Cumartesi s. 6	Manisa halkevinde		Manisa Halkevi'nin koro ve mandolin topluluklarının fotoğrafları yer alır.
16 Şubat 1938 Çarşamba s. 2	Sanatkârın ezeli derdi	Yaşar Nabi [Nayır]	Sanatçıların hayat mücadelesi içinde sanatlarına vakit ayırmakta

			zorlanmaları hakkında düşüncelerini dile getirir. Bu isyanı haklı bulmakla beraber sanatçıya gerekli imkanlar sağlandığında elde ettiği zamanı gerçekten sanatıyla meşgul olarak harcıyıp harcamayacağı ile ilgili şüpheleri vurgular.
18 Şubat 1938 Cuma s. 2	Halk konseri		CSO'nun o akşam şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonunda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
18 Şubat 1938 Cuma s. 6	İran'a giden bir operet heyeti		Trabzon'da temsil vermek üzere yola çıkan İstanbul Operet Heyeti'nin Ordu'ya da uğrayarak burada başarılı bir temsil verdiği, sonrasında İran ve Afganistan'da da temsil vermeyi planladığı bildirilir.
22 Şubat 1938 Salı s. 2	Halkevlerinin yıldönümü bütün yurdda kutlandı		Halkevlerinin altıncı yıldönümünün farklı şehirlerdeki kutlama programları kısaca aktarılır.
26 Şubat 1938 Cumartesi s. 2	Bütün memlekette Halkevleri'nin yıldönümü, bir bayram gibi kutlandı		Ülke geneline 209 halkevinde yapılan altıncı yıldönümü kutlamaları ile ilgili gelen telgraflardan bazılarına yer verilir.
26 Şubat 1938 Cumartesi s. 2	14üncü HALK KONSERİ		CSO'nun o gün şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonunda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
28 Şubat 1938 Pazartesi s. 2	Halk opereti geliyor		Halk Opereti topluluğuna devlet tarafından sekiz bin liralık bir yardım yapıldığı ve topluluğun yakın zamanda temsiller vermek üzere Ankara'ya geleceği duyurulur. Topluluğun rejisörü ve direktörü Lütfullah Sururi'nin yapılan yardımdan dolayı teşekkürlerini sunduğu iletilir.
2 Mart 1938 Çarşamba s. 1	Sahnemiz	Fatay [Falih Rıfkı Atay]	Ankara'daki tiyatro eksikliğini gidermek üzere toplanan Ankara Şehir Tiyatrosunun Halkevi sahnesinin kısıtlı imkânlarına rağmen başarılı temsiller verdiğini bildirir, sonraki kış müzikli ve müziksiz temsiller vermek üzere yabancı trupların da Ankara'ya geleceğini duyurur.

3 Mart 1938 Perşembe s. 4	Alaturka musikide yeni bir ses sanatkârı		Alaturka musikide adını yeni yeni duyurmaya başlayan Melek Tokgöz'ün Ankara radyosunda Selahattin Pınar ve Nobar Tekyay ile birlikte üç konser vereceği duyurulur.
3 Mart 1938 Perşembe s. 7	14üncü Halk Konseri	Mahmud R. Kösemihal	Konserde Zuckmayer'in Beethoven'ın <i>Op. 37 Piyano Konçertosu</i> 'nu çaldığı bildirilir. Zuckmayer'in kariyerinden bahsedilir ve konser hakkında olumlu izlenimler sunulur.
5 Mart 1938 Cumartesi s. 5	Ankara halkevinde konser		CSO'ya bağlı salon orkestrasının [oda orkestrası] Pazar sabahı şef Necib Yakup Aşkın yönetiminde vereceği konserin programı duyurulur.
6 Mart 1938 Pazar s. 6	Diyarbakırda Betoven gecesi		Diyarbakır Halkevi'nin orkestrasının sık sık Batı müziği konserleri verdiği, geçen günlerden birinde Beethoven eserlerinden oluşan bir konser daha verdiği, konserin hoparlörlerle şehirde yayımlandığı bildirilir. Orkestranın şefi İhsan Ünal'ın bir fotoğrafına yer verilir.
7 Mart 1938 Pazartesi s. 1	ATATÜRK dün geceki konsere şeref verdiler		Önceki akşam Yeni Sinema'da Melek Tokgöz, Selahattin Pınar ve Nobar Tekyay tarafından verilen konsere Atatürk'ün de geldiği duyurulur.
7 Mart 1938 Pazartesi s. 1	Dün geceki konser		Önceki akşam Yeni Sinema'da Melek Tokgöz, Selahattin Pınar ve Nobar Tekyay tarafından verilen konsere hakkında olumlu izlenimler sunulur.
8 Mart 1938 Salı s. 3	Bn. Tokgöz ve arkadaşlarının yarın akşam verecekleri konserler		Başarılı bir konser vermiş olan Melek Tokgöz, Selahattin Pınar ve Nobar Tekyay'ın sonraki gün yine zengin repertuarlı bir konser verecekleri duyurulur.
9 Mart 1938 Çarşamba s. 5	Bugünkü konser		Melek Tokgöz, Selahattin Pınar ve Nobar Tekyay'ın Yeni Sinema'da o akşam verecekleri konserin ilanıdır.
11 Mart 1938 Cuma s. 5	Halk konseri		CSO'nun o akşam şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonunda vereceği halk konserinin programı duyurulur.

14 Mart 1938 Pazartesi s. 2	halkevinde gençlik günü		Halkevi'nin salonlarını önceki gün gençlere ayırdığı, yapılan etkinlikler arasında Halkevi'nin davetlisi Melek Tokgöz ve arkadaşların konserinin de olduğu bildirilir.
14 Mart 1938 Pazartesi s. 6	Malatya halkevi müzik kolu		Yapılan Halkevi' yıldönümü kutlamasının programı kısaca anlatılır ve kutlamada konser veren müzik kolunun bir fotoğrafı paylaşılır.
18 Mart 1938 Cuma s. 2	Halkevinde konser		CSO'ya bağlı salon orkestrasının [oda orkestrası] Pazar sabahı şef Necib Yakup Aşkın yönetiminde vereceği konserin programı duyurulur.
18 Mart 1938 Cuma s. 5	Halk konseri		CSO'nun o akşam şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonunda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
19 Mart 1938 Cuma s. 12	Kuben orkestrusu Meşhur yıldız Carmen Pady idaresinde Karpiç'te		Karpiç restoranda verilecek olan konserin ilanidir.
24 Mart 1938 Perşembe s. 2			Japonya Büyükelçiliği'nin önceki akşam Ankara Palas'ta bir gece düzenlediği, gecede Japon tenor Yosie Fujivara'nın bir konser verdiği duyurulur.
24 Mart 1938 Perşembe s. 6	Kör talebelerin verdiği konser dinleyicileri hayrette bıraktı		İzmir Sağır, Dilsizler ve Körler Enstitüsü'nün Körler Konservatuvarı öğrencilerinin Wagner ve Mozart'ın eserlerinden oluşan bir programla başarılı bir konser verdiği aktarılır.
25 Mart 1938 Cuma s. 2	Konserler		CSO'nun o akşam ve ertesi gün şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonunda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
25 Mart 1938 Cuma s. 12	Ankara Palas Paviyonda		O akşam Viyana Funny Fellows Orkestrasının vereceği danslı temsilin ilanidir.
26 Mart 1938 Cumartesi s. 2	Bugünkü konser		CSO'ya bağlı salon orkestrasının [oda orkestrası] Pazar sabahı şef Necib Yakup Aşkın yönetiminde vereceği konserin programı duyurulur.
27 Mart 1938 Pazar s. 2	Bugünkü konser		CSO'ya bağlı salon orkestrasının [oda orkestrası] o sabah şef Necib

			Yakup Aşkın yönetiminde vereceği konserin programı duyurulur.
28 Mart 1938 Pazartesi s. 2	Musiki ile enerji terbiyesi	Yaşar Nabi Nayır	Bando ve marşların bir milleti harekete geçirmekteki etkisinden bahseder bu sebeple radyoda yalnızca senfoniler ve sonatların değil bando müzikleri ile marşların da yayınlanmasının bir “ihtiyaç” olduğunu yazar.
28 Mart 1938 Pazartesi s. 2	Dünkü konser		Önceki akşam Halkevi’nde verilen konserin büyük ilgi gördüğü duyurulur.
29 Mart 1938 Salı s. 2	Bir Japon müzisyeni ile konuşma		Ankara Palas’ta konser veren Japon tenor Joshie Fujiwara ile Japonya’daki müzik eğitimi ve etkinlikleri hakkında yapılan röportaja yer verilir.
29 Mart 1938 Salı s. 4	Musiki bahisleri 18 inci senfonik konser	Mahmud R. Kösemihal	CSO’nun verdiği son senfonik konserde çalınan eserler ve besteciler (Ravel ve A. Roussel) hakkında kısa bilgiler ve yorumlara yer verir. Bu eserlere konserde yer veren şef Praetorius’a memnuniyetlerini sunar ve konser hakkında olumlu izlenimlerini aktarır.
30 Mart 1938 Çarşamba s. 6	Şehir tiyatrosu Adanada		Ankara Şehir Tiyatrosunun Adana’da verdiği temsillerin oldukça ilgi gördüğünden bahseder, tiyatronun buradan Bağdat’a geçeceğini duyurur.
2 Nisan 1938 Cumartesi s. 3	Halkevinde çocuklarımıza konser		Önceki gün Ankara Halkevi’nde çocuklar için verilen açıklamalı piyano ve şan konserinin büyük ilgi gördüğü aktarılır. Konserde Bayan Stangl’ın piyano ve şan bölümlerini icra ettiği, Dil, Tarih, Coğrafya Bölümü’nden Bahriye Kalkancı’nın da açıklamaları yaptığı aktarılır. Çocuklar için bu konser serisinin her hafta yapılacağı duyurulur.
4 Nisan 1938 Pazartesi s. 2	Bayan Stangl’in konseri		O akşam Çekoslovakyalı piyanist Bayan Stangl’ın Halkevi’nde konser vereceği duyurulur ve bilet fiyatları hakkında bilgi verilir.
5 Nisan 1938 Salı s. 2	Halkevinde milli konser		Halkevi’nin ar kolundaki öğrencilerin o akşam bir yaylı

			çalğılar konseri vereceği duyurulur.
5 Nisan 1938 Salı s. 2	Bayan Stangl'in konseri		Önceki akşam Çekoslovakyalı piyanist Bayan Stangl'in Halkevi'nde verdiği konserin büyük ilgi gördüğü aktarılır ve konser hakkında olumlu izlenimler sunulur.
7 Nisan 1938 Perşembe s. 2	İkinci oda müziği konseri		Sonraki gün CSO'nun ikinci oda müziği konserini MMM'de vereceği, cumartesi günü de tekrar edileceği duyurulur, konserin programı bildirilir.
8 Nisan 1938 Cuma s. 2	Pazar günkü konser		CSO müzisyenlerinden Viyola sanatçısı Bay Kemal Susad'ın Pazar günü Bayan Stangl'in piyano eşliğiyle Halkevi'nde bir konser vereceği duyurulur.
10 Nisan 1938 Pazar s. 4	Musiki hayatı: Alfred Korto şehrimizde		20 Nisan'da Halkevi'nde Kızılay yararına bir konser verecek olan Fransız besteci, piyanist ve rejisör Alfred Korto tanıtılır.
11 Nisan 1938 Pazartesi s. 2	Musikimiz	Yaşar Nabi [Nayır]	Önceki günlerde MMM'deki bir toplantıda Necil Kazım Akses'in iki yeni eserini dinlediğinden bahseder. Türk bestecilerin yeni eserlerinin de CSO repertuarına girmesi ve konserlerde çalınmasının gerekli olduğunu düşündüğünü aktarır.
19 Nisan 1938 Salı s. 4	Musiki bahisleri Yirminci senfonik konser	Mahmut R. Köseihal	Hasan Ferid Alnar'ın yönettiği konserden övgü ile bahsedilir. Konserde Sibeliyus'un bir senfonisinin Türkiye'de ilk defa çalındığını belirtir, eser ve besteci hakkında kısa bilgiler verir.
19 Nisan 1938 Salı s. 6	Çankırı Halkevinde Çalışmalar Halk türküleri bir ekip tarafından notaya alınıyor		Çankırı Halkevi'nin türkü derlemesi ve notaya alınması çalışmaları yaptığı, bu derlemeleri bir kitap olarak yayınlacağı duyurulur.
21 Nisan 1938 Perşembe s. 2	Halkevinde 3 üncü oda müziği konseri		MMM'de CSO üyeleri tarafından Cuma ve cumartesi günleri verilecek olan oda müziği konseri duyurulur ve konserin programı bildirilir.
22 Nisan 1938 Cuma s. 5	1 Gün İçin Alfred Korto'yu dinledik	N. Baydar	20 Nisan'da Alfred Cortot'nun Halkevi'nde verdiği konser hakkında izlenimlerini sunar.

			Cortot gibi sanatçıları Ankara'da daha sık dinleme arzusunu dile getirir.
23 Nisan 1938 Cumartesi s. 6	Musiki âleminde Alfred Korto aramızda	N. Baydar	Alfred Cortot'nun hayatı kısaca anlatılır. Ankara'da Devlet Konservatuvarı'nı ziyareti anlatılır. İlerleyen günlerde İstanbul'a gidecek olan Cortot'nun burada Cemal Reşid Rey idaresindeki orkestra ile bir konser vereceğinden bahsedilir. İstanbul gazetelerinden bazılarının Cortot'nun konservatuvar ziyaretlerinden memnun kalması konusunda şüphelerini dile getirdiğinden bahsederek bu şüphelerin yersiz olduğunu, Cortot'nun Ankara Devlet Konservatuvarı'ndan oldukça memnun ayrıldığını belirtir.
6 Mayıs 1938 Cuma s. 2	Bugünkü konser		CSO'nun o akşam ve ertesi gün şef Praetorius idaresinde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
10 Mayıs 1938 Salı s. 5	1 Gün İçin Alaturkada ısrar edeceksek	N. Baydar	Batı müziği etkinliklerinin çokluğundan ve yurt genelinde büyük ilgi görmesinden bahseder. Buna rağmen alaturka müzikte ısrar edenler için piyasa şarkıları yerine güzel ve usule uygun örneklerinin icra edilmesi gerektiğini, bunun ileriki nesiller için önemli olduğunu dile getirir.
13 Mayıs 1938 Cuma s. 2	Bugünkü konser		CSO'nun o akşam ve ertesi gün şef Praetorius idaresinde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
20 Mayıs 1938 Cuma s. 2	23 üncü ve son halk konseri		CSO'nun o akşam ve ertesi gün şef Praetorius idaresinde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
29 Mayıs 1938 Pazar s. 5	Hayat ve Sihat Vagner 125 yaşında	G. A.	Wagner'in doğumunun 125. yıldönümü sebebi ile besteci ve eserleri hakkında yazılmıştır. Eserlerinde yaptığı psikolojik rahatsızlıkların tasviri üzerinde durulur.
30 Mayıs 1938 Pazartesi s. 3	Sovyetler birliğinde Türkiye		Önceki akşam Moskova radyosunda Türkiye için verilen konserde çalınan eserlerden ve

	için verilen radyofonik konser		konserde yer alan sanatçılardan bahsedilir.
31 Mayıs 1938 Salı s. 5	Hayat ve Sıhat Musiki kulağı		Wagner'in doğumunun 125. yıldönümü sebebi ile bestecinin müziğe yeteneğinde kulağının şeklinin etkili olup olmadığı tartışılır. Diğer bestecilerin kulak şekilleri de incelenerek bestecilikte yeteneğin kulak şekli ile alakası üzerine düşünülür.
5 Haziran 1938 Pazar s. 5	Musiki Bahisleri Konserler mevsimi biterken	Mahmud R. Kösemişal	Konser sezonunun bitişi üzerine 50 konser verilmiş olan bu sezonda çalınan eserler, ilk defa dinlenen besteciler ve sanatçılardan bahsedilir.
16 Haziran 1938 Perşembe s. 2	Kamutay bahçesinde açık hava konserleri		Riyaseti Cumhuriyet Bando Heyeti'nin açık hava konserlerinin 17 Haziran'da başlayacağı duyurulur, ilk konserin programı bildirilir.
28 Haziran 1938 Salı s. 4	Bugünkü bando konseri		Riyaseti Cumhuriyet Bando Heyeti'nin şef İhsan Küncer yönetiminde Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.
1 Temmuz 1938 Cuma s. 2	Bugünkü bando konseri		Riyaseti Cumhuriyet Bando Heyeti'nin şef İhsan Küncer yönetiminde Kamutay bahçesinde vereceği açık hava konserinin programı bildirilir.
5 Temmuz 1938 Salı s. 5	Bir flütüm, bir anam var! Birile ötekini besleyeceğim	Kemal Zeki Gencosman	İzmir Sağır, Dilsiz ve körler Mektebinde flüt eğitimi almış olan Şahin İşiner'in enstrümanında yetkinliğine rağmen mezun olduktan sonra iş bulamayarak kendisine geldiğini anlatır. İşiner için yetkililerin harekete geçmesini temenni eder.
6 Temmuz 1938 Çarşamba s. 6	Halk türküleri plağa alınıyor		Hasan Ferid Alnar, Halil Bedi Yönetken, Tahsin Bangooğlu ve Rıza Yetişen'in Afyon'da halk türkülerini plağa aldığı yazılır.
7 Temmuz 1938 Perşembe s. 5	1 Gün İçin Kör flütçü	N. Baydar	Kör flütçü Şahin İşiner'in durumundan bahsederek engelliler için okul açmanın yeterli olmadığı, buradan mezun olduktan sonra istihdam edilmelerinin sağlanmasının gerekliliğini dile getirir.

10 Temmuz 1938 Pazar s. 2	İstanbul konservatuvarı bando kursu mezunları		İstanbul Konservatuvarı bando kursundan mezun olan 12 öğrencinin konservatuvarda maaşlı olarak görevlendirildiği bildirilir.
13 Temmuz 1938 Çarşamba s. 4	Moskova'da Türkiye için radyo konseri		Sonraki gün yayınlanacak olan konser duyurulur ve konser programı bildirilir.
26 Temmuz 1938 Salı s. 1 ve 7	Radyo: mühim meselemiz	Falih Rıfki Atay	Etimesgut'ta açılması planlanan radyo istasyonunun programlarını hazırlamak için bir ekip oluşturulduğundan bahsedilir. Radyo programları hazırlanırken göz önünde bulundurulması gereken hususlar dile getirilir. Radyoda Batı'ya hitap etmenin gerektiği söylenir bunun için de alaturka müziğin programlarda yer almaması gerektiği söylenir, burada alaturka müzik ile halk müziğinin ayrımının iyi yapılması gerektiğine dikkat çeker. Alaturka müzik seven "eski nesiller" için İstanbul Radyosu'nun yeterli olduğunu söyler.
27 Temmuz 1938 Çarşamba s. 2	Yankılar Radyo		Radyoda çalınması istenen müzik üzerine farklı görüşlerden bahseder ve bu isteklerin hepsine aynı anda cevap vermenin imkansızlığını, her türden müzik yayınının bir arada yapılmasının bir "curcunaya" sebep olduğunu anlatır.
29 Temmuz 1938 Cuma s. 2	Halkevinde açık hava konseri		Halkevi yaylı çalgılar kolunun çoğunlukla halk şarkılarından oluşan bir programla o gün konser vereceği, konserin hoparlörlerle açık havada dinletileceği duyurulur. Bu konserlerin her Cuma yapılmasının planlandığı bildirilir.
2 Ağustos 1938 Salı s. 2	İstanbul festivali		İstanbul festivalinin başladığı duyurulur. Festivalde bu sene yerli ve Balkan heyetlerinin millî oyun ve halk şarkıları yerine operet, revü, dans ve spor eğlenceli konulduğu aktarılır. Festivalin programı bildirilir.
5 Ağustos 1938 Cuma s. 7	Maraş'ta halk şarkıları plağa alınıyor		Kültür Bakanlığı tarafından halk şarkıları derleme göreviyle gönderilen heyetin Maraş'ta kaldığı bir haftada 90 parçayı

			plağa aldığı bildirilir. Diğer şehirlerde derlenenlerle birlikte toplam sayının 440 olduğu, heyetin buradan sonra Adana'ya gitmek üzere yola çıktığı haber verilir.
10 Ağustos 1938 Çarşamba s. 6	Konya Halkevinde çalışmalar Güzel teşebbüslere girişiliyor		Konya Halkevi bahçesinin güzel zaman geçirilecek bir mekân hâline getirildiğinden, haftanın belli günlerinde burada caz, bando ve halk müziği konserlerinin verildiğinden bahsediliyor. Bunun yanında bir çocuk korusu kurulduğundan ve büyük rağbet gördüğünden söz edilir.
11 Ağustos 1938 Perşembe s. 4	Moskovadaki konser		O gün yayınlanacak olan konser duyurulur ve konser programı bildirilir.
13 Ağustos 1938 Cumartesi s. 2	Yankılar Telefon ve musiki		İngiltere'de bir şirketin telefon zili yerine plaktan çalınacak müzik eserleri kullanmak konusunda çalışmaları olduğu aktarılır. Benzer bir çalışmanın Türkiye'de yapılmasına kalkışılırsa her kafadan başka bir ses çıkacağı hangi müziğin koyulacağına karar verilemeyip yine zil sesine döneceği söylenir.
12 Eylül 1938 Pazartesi s. 1 ve 4	Radyo devamızın halline doğru	Nasuhi Baydar	Uluslararası yayın yapacak olan bir radyo istasyonu kurulduğu ve açılışının yaklaştığı haber verilir. Yurtdışından da dinlenebilecek olan bu radyonun yayın programının belirlenmesi, hangi tür müziğe ne kadar yer verileceği üzerine planlamalar yapılmakta olduğu bildirilir.
17 Eylül 1938 Cumartesi s. 5	Ankara devlet tiyatrosunun temsil ve opera bölümlerine sınavla parasız ve yatılı kız ve erkek talebe alınıyor		Başvuru şartlarına yer verilir.
25 Eylül 1938 Pazar s. 1	Dün yeni radyo'da orkestra ile tecrübe yapıldı		Yeni açılan radyo istasyonunda CSO ve şark musikisi orkestralarının birer konseri ile yayın denemesi yapıldığı ve başarılı olduğu haber verilir.
27 Eylül 1938 Salı s. 2	Düşünüşler Yeni Radyomuz	Yaşar Nabi Nayır	Önceki Cumartesi ve Pazar yapılan deneme yayınından bahseder. Bu

			<p>yayınlarında radyodaki müzik yayınlarının nasıl olacağı konusunda da fikir verildiğini iletir. Mesut Cemil idaresinde Türk musiki heyetinin bir konser verdiğini ve bu konserin piyasadaki alaturka müzik adı altında icra edilen müziğe tepki gösteren, alaturka müzikten soğuyanların bile takdirini kazanacak derecede başarılı olduğunu söyler. Deneme yayınında halk türkülerine de yer verilir. Ayrıca CSO sanatçılarından oluşan küçük bir orkestra da Hasan Ferid Alnar idaresinde konser vermiştir, bu konser dinleyiciyi eğitmek amacıyla açıklamalı bir şekilde yayınlanmıştır.</p>
30 Eylül 1938 Cuma s. 8	KISA DALGA STÜDYOSUNDA	Kemal Zeki Gencosman	Yeni radyo istasyonunda yapılan deneme yayını sırasında bizzat orada olan yazar, gördüklerini anlatır.
12 Ekim 1938 Çarşamba s. 4	Moskova'daki konser		14 Ekim'de yayınlanacak olan konser duyurulur ve konser programı bildirilir.
22 Ekim 1938 Cumartesi s. 2	Köylerimizde Garp musikisi		Ankara Halkevi Köycülük şubesinin Kayı ve Bucak köylerinde konferanslar ve konserler düzenleyeceği duyurulur.
23 Ekim 1938 Pazar s. 2	Musiki sanatkarlarımız arasında bir millî senfoni müsabakası açıldı		Yarışmanın şartları, jürinin nasıl belirleneceği ve oylamanın nasıl yapılacağı bildirilir.
27 Ekim 1938 Perşembe s. 3	Senfoni müsabakası	Asım Us	<i>Kurun</i> gazetesinde Asım Us'un aynı başlıkla yazdığı yazı aktarılır. Us CHP'nin daha önce Halkevleri için piyes, memleket hikayeleri yarışmaları da açtığı bu yarışma ile bestecilerin yeni bir faaliyet sahasına yönlendirildiğini söyler. Edebiyat ve mimari alanlarında Uluslararası eserlerimiz bulunsa da müzikte bu durumun böyle olmadığını dile getiren Us yarışmanın bu anlamda önemli olduğunu belirtir. Yarışmanın süresinin 6 ay sonra dolacağını, bu süre zarfından bestecilerin

			yarıŖmaya gereken önemi vereceğini umduğunu yazar.
31 Ekim 1938 Pazartesi s. 2	Güfteye, nazma, kafiyyeye dair	T. İ.	Radyodaki alaturka Ŗarkıların güftelerinin basit ve Ŗairane olmaktan uzaklığından yakınılır.
1 Kasım 1938 Salı	İNSAN VE KÜLTÜR Ankara'da Müzik	Burhan Belge	Ankara Radyosu'nun yeni açılan binasında verilen konserlerin ayrı bir keyfi olduğundan bahsediyor ve bunları radyodan dinleyebilmenin güzel bir gelişme olduğunu dile getirir. Bu konserlerin senede en az 15 kere verilmesini temenni eder.
2 Kasım 1938 Çarşamba s. 7	15 İNCİ YILDA SANAT Musiki	Yaşar Nabi Nayır	Müzik alanındaki gelişmelerden bahseder. Alaturka müzik geleneğinin yıkılmakta olduğunu, Ulusal müziğin de günden güne geliştiiğini dile getirir.
3 Kasım 1938 Perşembe s. 2	Düşünüşler Yabancı radyolar ve Türkiye	Yaşar Nabi Nayır	Önceki akşam Hollanda'daki Philips Radyo istasyonunun Türkiye saati yayını yaptığı aktarılır. Programda Türk halk müziklerine yer verileceği belirtilse de Türkçe marş, alaturka Ŗarkılar ve tangolar çalındığından bahsedilir. Bu yayının Türk müziğini ve kültürünü yanlış yansıttığından Ŗikâyet edilir. Bu tarz durumların önüne geçmek için yabancı radyolarla plak alışverişine girilmesinin oldukça faydalı olacağını ve Türk kültürünü Avrupa'ya tanıtacağını söyler. Yeni açılan Ankara Radyosunu bu konuda çalışmalar yapmaya çağırır.
4 Kasım 1938 Cuma s. 2	İzmir halkevinde güzel bir konser		Önceki akşam İzmir Halkevi'nde Denizli'nin Çal köyünden gelen 8 kişilik bir heyetin verdiği konserin oldukça güzel geçtiği ve hoparlörlerle tüm şehre dinletildiği aktarılır.

2.7 Ulus Gazetesi 1939 Yılı Açıklamalı Bibliyografyası

Tarih	Haber Başlığı	Yazar	Konusu
8 Ocak 1939 Pazar s. 3	DÜŞÜNÜŞLER Halk türküleri	Yaşar Nabi Nayır	Halk türkülerinin henüz Batı müziğinde yeterince gelişmemiş

			milletlerin folklor malzemesi olmaktan öte anlamlar taşıdığını, bu sebeple derleme çalışmalarına ağırlık verilip derlenen türkülerin koro ve orkestra ile icra edilmesi, radyoda daha çok yayınlanması gerektiğini söyler.
10 Ocak 1939 Salı s. 2	HALKEVİ KONSERİ		Macaristan'ın Peç şehrindeki konservatuvardan Profesör Jean Ban [?] ve opera sanatçısı Höfler Maria'nın [?] o akşam Halkevi'nde vereceği konserin programı duyurulur.
12 Ocak 1939 Perşembe s. 4	Halkevindeki konser dolayısıyla Bugünkü Macar millî ve halk musikisi		Macaristan'ın büyük bestecileri tanıtılır, Macaristan'da folklor çalışmalarına verilen önemden bahsedilir. Özellikle Bartok'un hayatı üzerine durularak, onun söylediği halk müziği derlemelerinde dikkat edilmesi gereken hususlar aktarılır.
14 Ocak 1939 Cumartesi s. 3	Ankara Halkevinde halk konseri		Halkevi yaylı çalgılar kolunun Nuri Cemil idaresinde, çoğunlukla halk şarkılarından oluşan bir programla o gün konser vereceği duyurulur.
14 Ocak 1939 Cumartesi s. 5	Musiki bahisleri: Bu haftaki konser programı münasebetiyle Anton Bruckner	Sadi Karsel	Wagner'in Bruckner üzerindeki etkisinden bahsedilir.
19 Ocak 1939 Perşembe s. 9	7 inci HALK KONSERİ		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur. Konserde çalınacak Nino Neidhardt'ın eserlerinin dünya prömiyeri olduğu belirtilir.
20 Ocak 1939 Cumartesi s. 5	Oda müziği konseri		Pazar günü MMM Konser Salonu'nda verilecek olan oda müziği konserinin programı duyurulur.
20 Ocak 1939 Cumartesi s. 6	Diyarbakır halkevinde ders, kurs ve konserler	Usman Eti	Diyarbakır Halkevi'nde verilen keman ve piyano derslerine katılımın yüksek olduğundan bahsedilir.
20 Ocak 1939 Cumartesi s. 6	Radyo evine verilen konser		Almanya'da tanınmış olan Friç [?] kuartetin radyoda bir konser verdiği, o akşam CSO eşliğinde bir konser daha vereceği duyurulur.

21 Ocak 1939 Pazar s. 4	Musiki Bahisleri: Bugünkü konser programı münasebetiyle: Mozart	Sadi Karsel	Mozart'ın hayatı kısaca anlatılır.
24 Ocak 1939 Salı s. 9	Musiki bahisleri L. Amarın konseri	Mahmut R. Köseihal	Konservatuvar'ın çalışmalarına katılmak amacıyla Ankara'da bulunan Liko Amar'ın verdiği konserden övgüyle söz edilir ve bu konserlerin Zuckmayer'in piyano eşliğiyle her ay yapılacağı müjdesi verilir.
29 Ocak 1939 Pazar s. 6	İzmit Halkevinde temsil Müzik ve köy geceleri		İzmit Halkevi'nin 6 aylık raporuna göre güzel sanatlar kolunun verdiği 14 konsere ek olarak 2 Türk musikisi konseri ve yüzlerce gence müzik dersi verildiği bildirilir.
9 Şubat 1939 Perşembe s. 9	9 uncu Halk Konseri		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
10 Şubat 1939 Cuma s. 8	Bu günkü konser münasebetiyle: Joh. Strauss	Sadi Karsel	Johann Strauss'un (oğul) hayatı kısaca anlatılır.
14 Şubat 1939 Salı s. 1 ve 8	Sanatkârlarımıza sahne	Falih Rıfki Atay	Tiyatro bölümünden mezun olacak sanatçıların müzikli veya müziksiz temsiller verebileceği bir sahne olmadığını bu konuda çalışma yapılması gerektiğini yazar.
16 Şubat 1939 Perşembe s. 1	Maarif Vekilimiz Tiyatro mektebinde		Millî Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel ve Güzel Sanatlar Genel Müdürü Suud Kemal Yetkin'in önceki gün Tiyatro Mektebini ziyaret ederek Carl Ebert'ten çalışmalar hakkında bilgi aldığı ve öğrencilerle konuştuğu haber verilir.
17 Şubat 1939 Cuma s. 2	İnsan ve kültür: Sanat havası	Burhan Belge	Tiyatro mektebine yapılan ziyareti anlatır ve eğitimden, öğrencilerin durumundan memnuniyetini dile getirir.
17 Şubat 1939 Cuma s. 4	Sovyet radyolarında Türkiye konseri		Moskova, Kiev, Tiflis, Odesa, Simferopol'den yayımlanacak olan konser duyurulur ve konser programı bildirilir.
17 Şubat 1939 Cuma s. 5	Hayat ve Sihat Karmen'in Sesi		Bizet'nin <i>Carmen</i> operasında Carmen'in aryalarının mezzo için yazılmış olması üzerine düşünür. Sesin ince veya kalın olmasının

			erkek ve kadınlardaki çekiciliği artırma üzerindeki etkisini tartışır.
20 Şubat 1939 Pazartesi s. 9	Ankara halkevinde dün güzel bir tören yapıldı Nefis müzik festivali		Halkevleri'nin kuruluşunun yedinci yıldönümü sebebiyle önceki akşam yapılan törende Ulvi Cemal Erkin, Hasan Ferid Alnar, Cemal Reşid Rey, Ahmed Adnan Saygun ve Necil Kazım Akses'in kendi eserlerini çaldıkları bir konser verdikleri, konserin çok beğenildiği aktarılır.
21 Şubat 1939 Salı s. 3	DÜŞÜNÜŞLER Beş Bestekâr	Yaşar Nabi Nayır	Önceki akşam konser vermiş olan Ulvi Cemal Erkin, Hasan Ferid Alnar, Cemal Reşid Rey, Ahmed Adnan Saygun ve Necil Kazım Akses'in akla Rus Beşleri'ni getirdiğini yazar. Türkiye'nin müzikte ilerlemesi, bu alanda Avrupa'da yüksek bir konuma gelmesi için bu bestecilere -ve tabii sonradan yetişecek olan başka bestecilere- güvenildiğini yazar.
21 Şubat 1939 Salı s. 3	Halkevlerinin 7 inci yıldönümünde Ankara Halkevinde tertip edilen konser münasebetiyle Modern Musikimiz	Mahmut Ragıp Kösemihal	Türkiye'nin modern müziğini yaratmak için bestecilerin yalnızca iyi teknikle eser vermesinin yeterli olmayacağını, eserlerinde kendi zamanlarının izlerini taşımaları gerektiğini söyler. Buna Beethoven ve Bach'ı örnek vererek eserlerinde içinde buldukları toplum ve dönemin izlerinin bulunduğunu söyler. Türkiye'nin bestecilerinin de devrimi yansıtmaları gerektiğini dile getirir, konserde çalınan eserlerden bazılarının bu ideale yaklaştığını bazılarının kavuştuğunu söyler. Bunları söylerken hiçbir besteciye diğeriyle kıyaslamadığına dikkat çeker. Bununla beraber Bestecilerin ve eserlerin artması için teşvikin önemli olduğunu, bu tarz festivallerin tekrarının gerektiğini belirtir.
22 Şubat 1939 Çarşamba s. 5	Musiki bahisleri: Beş Türk Bestekârı	Sadi Karsel	Halkevi'ndeki konserde çalınan eserlerin eleştirisini yapar, görüşlerini bildirir. Benzer konserlerin sık sık yapılmasını diler. Eserler şöyledir:

			Cemal Reşid Rey – <i>Karagöz Senfonisi</i> Hasan Ferid Alnar – <i>Süit</i> Necil Kazım Akses - <i>Çiftetelli</i> Ulvi Cemal Erkin – <i>Piyano Konçertosu</i> Ahmed Adnan Saygun – <i>Taşbebek</i> operasından <i>Sihirli Raks</i>
23 Şubat 1939 Perşembe s. 5	Hint musikişinası konserini verdi		Hint müzisyen Prof. Suami'nin MMM Konser Salonu'nda verdiği konser hakkında izlenimler sunulur.
24 Şubat 1939 Cuma s. 6	İzmit Halkevinde müzik		İzmit Halkevi'nde ders alan ve konser veren öğrencilerin bir fotoğrafına yer verilir.
24 Şubat 1939 Cuma s. 9	10uncu halk konseri		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
26 Şubat 1939 Pazar s. 5	Musiki bahisleri: Franz Schubert		Schubert'in hayatı ve konserde çalınacak olan <i>1. Senfonisi</i> hakkında bilgi verilir.
27 Şubat 1939 Pazartesi s. 6	Çankırı Halkevinde		Halkevleri'nin kuruluş yıldönümü için yapılan törende piyano ve viyolonsel ile konser verildiği aktarılır, fotoğraflara yer verilir.
4 Mart 1939 Cumartesi s. 6	11 inci Halk Konseri		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
5 Mart 1939 Pazar s. 5	Musiki bahisleri: Ludwig van Beethoven	Sadi Karsel	Beethoven'ın hayatı kısaca anlatılır.
5 Mart 1939 Pazar s. 5	2. inci ODA MÜZİĞİ KONSERİ		CSO sanatçılarının MMM Konser Salonu'nda verecekleri ikinci oda müziği konserinin programı bildirilir.
9 Mart 1939 Perşembe s. 2	12 nci halk konseri		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
12 Mart 1939 Pazar s. 1	Kızılay balosu çok güzel oldu		Ankara Palas'ta yapılan balo için Viyana'nın ünlü primadonnası Esther Réthy'nin Ankara'ya geldiği aktarılır ve Ankara garında çekilmiş bir fotoğrafına yer verilir.
12 Mart 1939 Pazar s. 7	Kızılay Balosu		Baloda Esther Réthy'nin bir konser verdiği, konserin radyoda da yayımlandığı duyurulur. Konserden bir fotoğrafa yer verilir.

13 Mart 1939 Pazartesi s. 5	Musiki bahisleri: Antonın Leopold Dvorak	Sadi Karsel	Dvořák'ın hayatı kısaca anlatılır.
16 Mart 1939 Cuma s. 2	Halk konseri		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
21 Mart 1939 Salı s. 2	Halkevinde konferans, müzik ve sinema gecesi		CHP Dumlupınar İstiklal Ocağı'nın önceki akşam Halkevi'ndeki etkinliği anlatır. Etkinlikte Nuri Cemil idaresindeki halk türküleri konserinin çok beğenildiği ve Bayan Müzeyyen [?] ve Bayan Semiha'nın [?] söylediği şarkıların büyük alkış topladığı aktarılır.
21 Mart 1939 Salı s. 5	Musiki bahisleri: Son dört konser	Mahmut R. Kösemihal	CSO şefliğinin konserlerin ardından yazılan izlenim yazıların ziyade konser öncesi yazılan program notlarını tercih ettiğini belirtir. Bu sebeple konser sezonu sona ererken bütün sezonun genel bir değerlendirmesini yaptığı bir yazı yazdığını dile getirir. Yazıda özellikle birkaç solist hakkındaki izlenimlerine yer verir. Bunlar Ferhunde Erkin, Liko Amar, Bay Enver'dir [Kapelman?]. Bunun yanında Dvořák'a ayrılan konsere değiniyor ve bu bestecinin eserlerinin tanıtılmasına çok mutlu olduğunu söyleyerek Praetorius'a teşekkürlerini sunar.
22 Mart 1939 Çarşamba s. 5	Musiki bahisleri: Küçük Mozart		Wolfgang Amadeus Mozart'ın çocukluğunda Fransa Kralı'nın huzuruna çıktığı ve bir performans sergilediği anısı anlatılır.
31 Mart 1939 Cuma s. 6	Halk konseri		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
1 Nisan 1939 Cumartesi s. 6	Kayseri Halkevinde bando		Kayseri Halkevi bandosunun her gün Halkevi meydanında konser verdiği aktarılır ve bandonun fotoğrafına yer verilir.
3 Nisan 1939 Pazartesi s. 3	Müzik ve tiyatro işleri tanzim ediliyor		Kültür Bakanlığının konservatuvar, müzik ve tiyatro işlerinin yeniden düzenlenmesi için Avrupa'dan iki uzman daha getirilmesi kararı aldığı duyurulur.

4 Nisan 1939 Salı s. 3	DÜŞÜNÜŞLER Bir musiki ziyafeti	Yaşar Nabi Nayır	Önceki gün radyoda Mesut Cemil idaresinde yayınlanan Tuna ve Rumeli türküleri programı hakkında izlenimlerini sunar. Programın Mesut Cemil'in Tuna hakkında yaptığı bir açılış konuşmasıyla başladığını aktarır.
8 Nisan 1939 Cumartesi s. 2	Oda müziği konseri		CSO sanatçılarının sonraki gün MMM Konser Salonu'nda verecekleri oda müziği konserinin programı bildirilir.
11 Nisan 1939 Salı s. 2	Yankılar Bir yavrumuzun konseri		Önceki akşam Ankara Radyosu'nda henüz 14 yaşında olan Feyha Talay'ın verdiği solo tambur konseri hakkında olumlu izlenimler aktarılır.
12 Nisan 1939 Çarşamba s. 7	Musiki bahisleri: Konservatuvar konserleri	Mahmut R. Köseihal	Halk konserlerine ek olarak yapılmaya başlanan konservatuvar öğretmenleri konserlerinden bahseder. Ankara'da bulunan yabancı müzik eğitimcilerinin verdikleri konserlerin şehrin sana hayatı için büyük kazanç olduğunu dile getirir. 2 Nisan'da verilen konserle ilgili övgülerini sunar. Konserde bulunan sanatçılar şu şekildedir: Friedel Böhm, Walther Gerhard, Georg Markowitz, Mükerrrem Berk, Bay Hayrullah [Duygu?].
13 Nisan 1939 Perşembe s. 7	Liko Amaram üçüncü konseri	N. Ş. K.	Liko Amar'ın önceki Pazar günü Zuckmayer'in piyano eşliğiyle verdiği konserden övgüyle bahsedilir.
17 Nisan 1939 Pazartesi s. 4	Radyo		Önceki sene kurulmuş olan Ankara "Türk Müzik Birliği" korosunun o gün radyoda bir konser vereceği, konserde Batı müziği parçalarını Türkçe sözlerle söyleyecekleri aktarılır. Koronun bir fotoğrafına yer verilir.
20 Nisan 1939 Perşembe s. 3	Sovyet radyolarında Türkiye konseri		Sonraki gün Kiev, Tiflis ve Simferopol ve Odesa radyolarında Türk bestecilerin eserlerinin çalınacağı bir program yayınlanacağı duyurulur.
20 Nisan 1939 Perşembe s. 5	16 ncı halk konseri		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.

23 Nisan 1939 Pazar s. 5	Musiki bahisleri: Viyana musikisi ve Viyanalılar	Sadi Karsel	Operetlerin, valslerin neşeli şehri olarak gördüğü Viyana'ya yakın zamanda yaptığı ziyareti anlatır. Fakat o günlerde siyasi karışıklıkların halka neşesini kaybettirdiğini söyler.
30 Nisan 1939 Pazar s. 2	Halk opereti şehrimize geliyor		Halk Opereti'nin içinde Yunan sanatçı Zozo'nun [Dalmas] da bulunduğu geniş bir kadro ile on temsil vermek üzere Mayıs'ta Ankara'ya geleceği duyurulur.
1 Mayıs 1939 Pazartesi s. 2	Büyük konser		Bayan İsmet İnönü'nün yöneticisi olduğu Yardımseverle Derneğinin düzenlediği Liko Amar, Zirkin ve Zuckmayer'in vereceği konserin ilanıdır.
1 Mayıs 1939 Pazartesi s. 5	Musiki bahisleri: Muasır Fransız Musikisi ve Paul Dukas	Sadi Karsel	Fransız Ulusal müziğindeki akımlardan ve edebiyatla yakın ilişkiden bahseder. CSO'nun konserinde Paul Dukas'ın <i>Sihirbazın Çırağı</i> adlı eserinin çalınacağını söyler ve besteciyi tanıtır.
1 Mayıs 1939 Pazartesi s. 12	İmren Lokantasında Pogani Orkestrası		Budapeşte'nin ünlü orkestrası İmren Lokantası'nda vereceği konserlerin ilanıdır.
2 Mayıs 1939 Salı s. 6	Neşriyat Kongresi münasebetiyle: Bizde "telif hakkı"	Server İskit	Telif hakkının Türkiye'deki tarihini anlatır ve bugün yasaların bu konuda yetersiz olduğunu, bu sebeple Kültür Bakanlığının bu konuda çalışmalar yapmak için harekete geçtiğini aktarır.
3 Mayıs 1939 Çarşamba s. 6	Cumhurbaşkanlığı filarmonik orkestrası disiplin tâlimnamesi		Radyo konserlerinde yer alacak CSO sanatçıları hakkında alınan kararlar aktarılır.
5 Mayıs 1939 Cuma s. 6	Yarımkı konser		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Hasan Ferid Alnar yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
6 Mayıs 1939 Cumartesi s. 2	Bugünkü konser		CSO'nun o akşam şef Hasan Ferid Alnar yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
7 Mayıs 1939 Pazar s. 1	Halkevinde dün akşamki konser		Bayan İsmet İnönü'nün yöneticisi olduğu Yardımseverle Derneğinin düzenlediği önceki akşam Liko Amar, Zirkin ve Zuckmayer'in verdiği konser için tebrik yazısıdır.

7 Mayıs 1939 Pazar s. 9	Musiki konuşmaları: Haydn ve yeni senfonileri	Sadi Karsel	Haydn'ın senfonilerinden bahseder ve yakın zamanda 5 senfonisinin daha keşfedilmiş olduğunu bildirir.
8 Mayıs 1939 Pazartesi s. 2	Musiki konuşmaları: Amar, Zirkin ve Zuckmayer	Sadi Kartel	Cumartesi akşamı verilen konser hakkında olumlu izlenimlerini aktarır. Oda müziğinin Türkiye'de hak ettiği ilgiyi görmediğinden bahsederek Amar, Zirkin ve Zuckmayer triosunun başarılı konserleriyle bu ilgiyi artırmasını temenni eder.
9 Mayıs 1939 Salı s. 3	DÜŞÜNÜŞLER Sahnemizin istikbali		Ankara Konservatuarı tiyatro ve müzik öğrencilerinin verdiği temsilden bahsedilir. Bir temsilden ziyade derste üzerinde çalıştıkları eserleri, hazırlıksız bir şekilde sunduklarını anlatır ve öğrencilerin başarısının aldıkları eğitimin niteliğini gösterdiğini söyler.
16 Mayıs 1939 Salı s. 6	Musiki bahisleri: Johann Brahms	Sadi Karsel	Brahms'ın hayatı kısaca anlatılır.
17 Mayıs 1939 Çarşamba s. 6	Musiki bahisleri: Halk musikisi ve radyo neşriyatı	Sadi Yaver Ataman	Radyodaki halk müziği yayınlarından bahseder. Mesut Cemil'in radyodaki klasik Türk musikisi ve halk müziği icralarının değerini vurgular. Mesut Cemil sayesinde "alaturka" musiki olarak anılan fasıl ve "piyasa" müziğinin yerine yeni bir ekol geliştiğini söyler. Halk müziğinin icrasında türkünün orijinallliğini korumanın ve daha sonra bu ezgileri çokseslendirmenin önemini altını çizer.
21 Mayıs 1939 Pazar s. 2	Halk opereti şehrimizde		Halk opereti topluluğunun temsiller vermek üzere Ankara'ya geldiği duyurulur. 38 kişiden oluşan topluluğun Capocelli Orkestrası ve on kişilik bir bale grubuyla genişletildiği bildirilir. Burada on gün kalacağı ve yeni olarak Mehmet Yesari'nin <i>Modern Kızlar</i> , <i>Aşk Borsası</i> ile Yusuf Sururi'nin <i>Zırdeliler</i> , <i>Üç Yıldız</i> ve <i>Rahmet Efendi</i> operetlerini ve eski repertuvardan iki eseri daha sahneleyeceği duyurulur. Topluluğun Ankara'dan sonra bazı

			Anadolu şehirlerinde de temsiller vermeyi planladığı haber verilir.
26 Mayıs 1939 Cuma s. 6	Maarif Vekilimizin Beyanatı - Halk şarkıları		Millî Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel'in Maarif bütçesi hakkındaki beyanatında konservatuvarda kurulan halk şarkıları kütüphanesi konusundaki konuşması aktarılır.
30 Mayıs 1939 Salı s. 2	Bir Viyolonsel Konseri		Radyoda daha önce tambur konseri vermiş olan Feyha Talay'ın önceki Pazar akşamı yine radyoda başarılı bir viyolonsel konseri verdiği bildirilir.
2 Haziran 1939 Cuma s. 5	Edirne halkevi orkestrası güzel bir konser verdi		Edirne Halkevi orkestrasının önceki akşam başarılı bir konser verdiği haber verilir. Gecede Behçet Kemal Çağlar ve Kazım Dirik'in de konuşma yaptığı bildirilir ve orkestranın bir fotoğrafına yer verilir.
3 Haziran 1939 Cumartesi s. 5	Musiki bahisleri: Musikide millî ruh	Sadi Karsel	17. yüzyılda Avrupa'da klasik müziğin milletler arası etkileşimini anlatır.
11 Haziran 1939 Pazar s. 2	Pazar musahabeleri: Filarmonik Orkestramız	Selim Sırrı Tarcan	Orkestra şefinin öneminden bahseder ve önceki günlerde Hasan Ferid Alnar'ın idaresindeki CSO konserini izlediğini anlatır. Konserin çok başarılı olduğunu, Alnar gibi Türkiye'nin yetiştirdiği bir orkestra şefinin bu başarısının onu gururlandığını belirtir.
23 Haziran 1939 Cuma s. 2	Radyoda Ayda	T. İ.	Mısır Dışişleri Bakanı Abdülfettah Yahya Paşa'nın ziyareti sebebiyle radyoda iki konser verildiği bunlardan birinde eski Türk parçaları, diğerinde de Verdi'nin <i>Aida</i> operasından bölümler çalındığı bildirilir. <i>Aida</i> operasının Kahire Opera Binasının açılışı için bestelenmiş olmasından dolayı özellikle seçildiğini vurgular.
5 Temmuz 1939 Çarşamba s. 5	Tiyatro, sinema ve konser biletlerinden alınan vergi iniyor		Halkın bu etkinlikleri daha fazla takip edebilmesi için verginin %28'den %10'a düşürüldüğü haber verilir.
17 Temmuz 1939 Pazartesi s. 2	Lembet-Volk Dansı	M. F. F.	Almanya'da yasaklanmış olan Lembet-Volk dansının figürleri anlatılır. Dansın kolektif olmasından dolayı yasaklanmış olabileceğini söyler, ayrıca dansın

			halka olunarak yapılmasının “çemberleme siyaseti”ni hatırlattığı dile getirilir.
27 Temmuz 1939 Perşembe s. 10	Musiki Muallim Mektebi Müdürlüğünden		Ankara Konservatuarı'nın Müzik ve Temsil bölümlerine sınavla parasız yatılı öğrenci alınacağıının ilanıdır. Başvuru için gerekli belgeler ve şartlar yazılır.
2 Ağustos 1939 Çarşamba s. 6	Cümhurreisliği filârmonik orkestrasının çalışmaları		1938-1939 sezonunda CSO'nun MMM, Ankara Radyosu ve TBMM'de verdiği konserlerin sayıları ve konserlerde yer alan sanatçıların isimleri bildirilir.
2 Ağustos 1939 Çarşamba s. 11	Musiki Muallim Mektebi Müdürlüğünden		Ankara Konservatuarı'nın Müzik ve Temsil bölümlerine sınavla parasız yatılı öğrenci alınacağıının ilanıdır. Başvuru için gerekli belgeler ve şartlar yazılır.
3 Ağustos 1939 Perşembe s. 4	Alman radyolarında bir Türk kıızı şan konseri veriyor		Bir süredir Berlin Müzik Yüksekokulu'nda eğitim görmekte olan Saadet İkesus'un o gün Alman Radyosu'nda bir konser vereceği duyurulur.
9 Ağustos 1939 Çarşamba s. 8	Musiki Muallim Mektebi Müdürlüğünden		Ankara Konservatuarı'nın Müzik ve Temsil bölümlerine sınavla parasız yatılı öğrenci alınacağıının ilanıdır. Başvuru için gerekli belgeler ve şartlar yazılır.
10 Ağustos 1939 Perşembe s. 6	Halkevleri açılmasına imkân olmıyan yerlerde halk odaları kurulacak		Açılması planlanan halk odalarının görevleri ve idare şekilleri hakkında madde madde bilgi verilir.
20 Ağustos 1939 Pazar s. 2	Pazar müsaahabeleri: Musikinın dili	Selim Sırrı Tarcan	Müziğin nasıl ortaya çıktığı hakkındaki tahminleri ve armoninin doğuşunu kısaca anlatır. Müziğin Uluslararası bir kendini ifade etme biçimi olduğunu söyler. Müziğin küçük yaşlardan itibaren öğrenilmesinin (özellikle Batı müziği ve solfej derslerinin) önemli olduğunu belirtir.
28 Ağustos 1939 Pazartesi s. 2	Halkevinin tertip ettiği konserler		Ekrem Zeki ve Verda Üngör'ün Ankara Halkevi'nin girişimiyle Türkiye'deki 12 Halkevi'nde konserler verdiği bunlardan bazılarının İzmir, Manisa, İskenderun, Bandırma Halkevleri olduğu bildirilir. İzmir

			Halkevi'ndeki konserden bir fotoğrafa yer verilir.
29 Ağustos 1939 Salı s. 6	YURT KONSERLERİ		Önceki gün Ekrem Zeki ve Verda Üngör'ün verdiği konserlerin Ankara Halkevi'nin girişimiyle yapıldığı bilgisi düzeltilir, girişimin İstanbul Fatih Halkevi'nin olduğu belirtilir.
30 Ağustos 1939 Çarşamba s. 5	HAYAT VE SIHAT Musikî duygusu	G. A.	Müziğe yeteneğinin dereceleri hakkında bilgi verdikten sonra bazı dinleyicilerin hem alaturka hem alafranga müzikten zevk almasını iki müziği ayırt etme yeteneğinden mahrum olmaya bağlar ve açıklanamaz bir durum olduğunu söyler.
21 Eylül 1939 Perşembe s. 4	Sovyet radyolarında		Moskova, Kiev, Tiflis, Odesa, Simferopol'den yayınlanacak olan konser duyurulur ve konser programı bildirilir.
24 Eylül 1939 Pazar s. 2	Konservatuvarın çalışma programı		İstanbul Konservatuvarı'nın 25 Eylül Pazartesi günü öğrenci kayıtlarına başlayacağı duyurulur.
29 Eylül 1939 Cuma s. 8	İMREN LOKANTASI		Önceki sene çok beğenilen Pogany Orkestrasının yeniden geldiği ve 30 Eylül'den itibaren İmren Lokantasında dans parçaları ve klasik müzikten oluşan bir repertuvarla konserlerine başlayacağını ilanır.
30 Ekim 1939 Pazartesi s. 6	Sovyet radyolarında Türkiye için konser		O akşam Moskova, Kiev, Tiflis ve Simferopol ve Odesa radyolarından Türkiye için verilecek bir konserin yayınlanacağı duyurulur. Konserde Mendelssohn, Hummel, Glinka, Rimski-Korsakov, Çaykovski, Cui ve Kalinnikov'un eserlerin çalınacağı bildirilir.
3 Kasım 1939 Cuma s. 4	1 inci halk konseri		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
4 Kasım 1939 Cumartesi s. 2	Tanzimat'ın 100 üncü yıldönümü		Türkiye'deki ilk refrom hareketi olarak kabul edilen Tanzimat'ın ilanının yıl dönümü için Ankara Halkevi'nde bir toplantı yapıldığı, toplantıda MMM'nin müdür yardımcısı Şükrü Kurgan'ın Tanzimat'ın anlamı ve önemi

			üzerine bir konferans veridiği bildirilir. Bunun yanında İstanbul Üniversitesi'nin yıldönümü münasebetiyle bir kitap hazırlamakta olduğu haber verilir.
5 Kasım 1939 Pazar s. 2	Tanzimat'a dair!		Tanzimat'ın yıldönümü kutlamaları için bunun bir kutlamadan ziyade bir inceleme olması gerektiğini yazar. Tanzimat Batılılaşmasının eksik olduğundan ama yine de atılan ilk adım olmasından dolayı önemli olduğundan bahseder.
10 Kasım 1939 Cuma s.14	Musikiye ait bir notu	Kemal Ünal	Atatürk'ün 8 Kasım 1938'te Kemal Ünal'a yazdırdığı ve bir makale olarak yayınlamasını istediği ulusal müzik ve Osmanlı müziği üzerine düşüncelerini anlatan bir not paylaşılır.
11 Kasım 1939 Cuma s. 4	1 inci halk konseri		CSO'nun o akşam şef Hasan Ferit Alnar yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
12 Kasım 1939 Cumartesi s. 4	Sovyet radyolarında Türkiye için konser		O akşam Moskova, Kiev, Tiflis ve Simferopol ve Odesa radyolarından Türkiye için verilecek bir konserin yayınlanacağı duyurulur.
15 Kasım 1939 Salı s. 2	İnsanlar ve Adetler: Tanzimat'ın 100. Yıldönümü	Burhan Belge	Tanzimat'ın amacına ulaşamamasının sebeplerini inceler, başarılı olamasa da büyük bir adım olduğunu vurgular.
18 Kasım 1939 Cumartesi s. 2	Devlet Tiyatro mektebi mezunları radyoda çalışacaklar		O sene ilk mezunlarını verecek olan okulun öğrencilerinin 11 Aralık'tan itibaren radyofonik temsiller vermek üzere radyoda çalışmaya başlayacağı duyurulur.
18 Kasım 1939 Cumartesi s. 6	3 üncü halk konseri		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
8 Aralık 1939 Cuma s. 4	Halk konseri		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Praetorius yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
15 Aralık 1939 Cuma s. 4	Halk konseri		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Alnar yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.

21 Aralık 1939 Perşembe s. 4	Halkevinde konser		Sisyasal Bilgiler Okulu öğrencilerinin Ankara Halkevi'nde iki konser verdiği, benzer konserlerin sık sık tekrar edileceği duyurulur.
22 Aralık 1939 Cuma s. 5	8 inci HALK KONSERİ		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Alnar yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur.
23 Aralık 1939 Cumartesi s. 4	Ankara radyosunda opera geceleri		O hafta Ankara Radyosu'nda ve Devlet Konservatuvarı Salonu'nda Semiha Berksoy'un iki konser vereceği duyurulur. Berksoy'un kariyerinden bahsedilir.
24 Aralık 1939 Pazar s. 2	Hukuk ilmi yayma kurumunda Rektör Cemil Bilsel'in tanzimata dair konferansı		Bilsel'in verdiği konferansta anlattıkları özetlenir.
29 Aralık 1939 Cuma s. 5	Opera konseri		CSO'nun Cumartesi akşamı şef Alnar yönetiminde MMM Konser Salonu'nda vereceği halk konserinin programı duyurulur. Konserin opera ağırlıklı olacağı ve Semiha Berksoy'un solist olarak sahnede olacağı duyurulur.
31 Aralık 1939 Pazar s. 2	Ankara Halkevi Felâketzedeler için konser ve piyesler tertip ediyor		CSO'nun 6 Ocak'ta Erzincan'daki depremzedeler yararına solist Semiha Berksoy ile Hasan Ferit Alnar idaresinde bir konser vereceği duyurulur.

3. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Ulus gazetesinde yayınlanan 1934-1939 yılları arasındaki müzik yazılarını içeren açıklamalı bibliyografyada yazılar, kronolojik olarak listelenmiştir. Bu yazılar, “Müzik Odaklı Fikir Yazıları” ve “Yeni Kurumlar, Konser Mekanları ve Yasa Düzenlemeleri” olmak üzere iki başlıkta incelenecektir. Yine de birçok yazının birkaç kategori içinde değerlendirilmesinin mümkün olduğu vurgulanmalıdır.

3.1 Müzik Odaklı Fikir Yazıları

Erken Cumhuriyet Dönemi modernleşmesi, fikrî köklerini büyük ölçüde Tanzimat Döneminden alır. Cumhuriyet’in ilk yıllarında Tanzimat Dönemi Batılılaşma hareketinden bir kopuş olduğu söylenemese de izlenen yollar incelendiğinde tam anlamıyla bir devamlılığın olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle Cumhuriyet Döneminin modernleşme kavrayışını daha iyi anlamak için evvela Tanzimat yazarlarının “medeniyet” ve “medenileşme” anlayışlarını kavramak gerekir.

Tanzimat yazarlarına göre genel olarak medeniyet “ulûm, fûnûn ve sanayi sayesinde, toplum içindeki fertlerin iş birliğine dayanarak, insanları refah, rahatlık, servet ve dolayısıyla da saadete ulaştıran yol” olarak tanımlanır (Çetinsaya, 2009, s. 56). Bu bağlamda bütün Tanzimat yazarları, medeniyet ve terakki/ilerleme arasında güçlü bir ilişki kurar. Medeniyetin ayrılmaz parçası olan terakkiyi savunmak için dinî argümanlardan faydalanan Tanzimat yazarları, Batı ve Doğu bilimini birbirinden ayırmaksızın ve İslam’a göre tek bir bilim ve tek bir medeniyet anlayışı olduğunu savunarak ilerlemenin tek yolunun bu bilim ve medeniyetin peşinden gitmek olduğunu dile getirirler. Örneğin Tanzimat Dönemi Osmanlı Sadrazamlarından Fuat Paşa, siyasi vasiyetnamesinde konuyla ilgili şöyle yazar:

İslamlığın emrettiği bilim, başkalarının tahsil ettiği bilimden farklıdır sanılmasın. Katiyyen. Bilim tektir. Akıl ve idrak dünyasını her yerde aynı güneş ısıtır ve ısıtır. Ve madem bizim inançlarımızca İslamlık, evrensel gerçeklik ve bilginin bir ifadesidir, o halde yararlı bir buluş, yeni bir bilgi kaynağı, nerede bulunmuş olursa olsun ister putperest ister Müslümanlar arasında ister Medine ister Paris’te olsun, her zaman İslam’a aittir (Akarlı, 1978, s. 2).

Tüm Tanzimat yazarları bu “tek” medeniyet ve bilimin Avrupa’da olduğu konusunda hemfikirdir ve bu düşünceyle bir zamanlar Doğuya ait olan bilim ve medeniyetin daha gelişmiş olan hâlini onların güncel temsilcisi olan Batıdan ithal etmek konusunda bir beis görmezler (Çetinsaya, 2009, s. 57). Yine Fuat Paşa’ya göre “Önemli olan çok terakki etmek değil, fakat kesin olarak Avrupa’nın öteki ülkeleri kadar terakki etmektir.” (Akarlı, 1978) Çetinsaya’ya göre burada bahsedilen medeniyet ve terakkinin toplumun farklı kesimlerine göre farklı açıklamaları olsa da tüm toplum kesimleri için ortak tanım; oteldir, lokantadır, kaldırımdır, trendir, telgraftır, baloya gitmektir, eşini kıskanmamaktır, kısacası insanı saadete götüren her şeydir (Çetinsaya, 2009, s. 58).

Tanzimat Dönemi yazarlarının medeniyet tanımı ve kurtuluşu Avrupa’nın en üst seviyesine ulaştırdığı medeniyette bulma düşüncesi, etkilerini Cumhuriyet Döneminde de gösterir. Bunu Ziya Gökalp’in *Türkçülüğün Esasları* kitabında yaptığı medeniyet ve hars tanımlarında görebiliriz. Gökalp’e göre “... (hars) millî olduğu halde, (medeniyet) beynelmileldir. Hars, yalnız bir milletin dinî, ahlâkî, hukukî, muakelevî, bedîî, iktisadî ve fennî hayatlarının ahenkdar bir mecmuasıdır. Medeniyetse, aynı (mamure) ye dahil birçok milletlerin içtimaî hayatlarının müşterek bir mecmuudur.” (Gökalp, 1976, s. 25). Gökalp, harsı meydana getiren unsurların toplumda organik olarak geliştiğini, medeniyetin ise usullerle sunî olarak meydana getirilmiş olduğunu savunur. Bu açıdan bakarak “Türk musikisi”nin -burada kastedilen halk müziğidir- Türkiye’nin harsı olduğunu, “Osmanlı musikisi”nin ise Bizans’tan taklit edilerek alındığını, doğal olmadığını ve bu sebeple de Osmanlı’nın medeniyet müziği olduğunu yazar. Yine “Osmanlı musikisi”nin kaynağı olarak gördüğü Bizans müziğinin kökenlerine inildiğinde Antik Yunan’ın harsı dâhilinde görülebileceğini söyler.

Hem Tanzimat hem de Erken Cumhuriyet Döneminde ortak olan fikir, muasır medeniyet olarak tanımlanan Avrupa medeniyetinin seviyesine çıkmaktır, fakat bu amaç doğrultusunda izlenecek yol konusunda fikir ayrılıkları vardır. Tanzimat yazar ve düşünürlerine göre Osmanlı’nın Batılılaşması sürecinde Avrupa’daki medeniyete, dair yenilikleri alırken Doğuya ve İslam’a ait olan geleneklerin korunması gerekir. Avrupa ile Osmanlı arasındaki farkları çoğunlukla sosyal, iktisadî vb. alanlarda gören Tanzimat düşünürleri biraz da gelenekleri korumak adına din, zihniyet ve ilmî gelenek farklılıklarının üzerinde durmaz (Çetinsaya, 2009, s. 59). Tanzimatçıları tam da bu noktada eleştiren Ziya Gökalp’e göre ne bilimde ne de hukukta tam anlamıyla Avrupa

seviyesinin yakalanamama sebebi, gelenekleri korumak adına yeniliklerin köklü bir şekilde yapılmamış olmasıdır (Gökalp, 1976, s. 59).

Medeniyetin tek olduğunu kabul eden Tanzimat düşüncelerinden farklı olarak Cumhuriyet Döneminde Batı ve Doğu medeniyetlerini birbirinden ayıran bir yaklaşım bulunur ve bu yaklaşım, Batılılaşma yolunda daha köklü değişimler yaşanması için Doğu medeniyeti unsurlarından sıyrılmaya gerekliliği fikrini de beraberinde getirir. Köklü bir Batılılaşma hareketi fikri müzikte de Batılılaşma “zorunluluğunu” doğurur. Bu fikir daha önce Tanzimat yazarlarından Necip Asım tarafından ifade edilmiş olsa da Cumhuriyet Döneminin müzik reformu konusundaki tavrını belirleyen isim, diğer tüm araştırmacılarında belirttiği gibi Ziya Gökalp olmuştur. Ziya Gökalp’e göre müzikte Batılılaşma konusunda Tanzimat Döneminde de adımlar atılmış olsa da bu adımlar köklü bir değişikliği sağlayabilecek nitelikte değildir. Gökalp, Tanzimatın müzikte Batılılaşma hareketinde gördüğü eksiklikleri şöyle anlatır:

Tanzimatçılar, Osmanlı medeniyetini Garp medeniyetiyle telife çalışmışlardı. Halbuki iki zıt medeniyet yan yana yaşayamazlar; sistemleri biri birine muhalif bulunduğu için ikisi de biri birini bozmağa sebep olur. Meselâ, Garbın musiki fenniyle Şarkın musiki fenni biri biriyle itilâf edemez. Garbın tecrübî mantığıyla Şarkın iskolastik mantığı yekdiğerleriyle barışamaz. Bir millet ya Şarklı olur ya Garplı olur. İki dinli bir fert olamadığı gibi, iki medeniyetli bir millet de olamaz. Tanzimatçılar, bu noktayı bilmedikleri için, yaptıkları teceddütte muvaffak olamadılar (Gökalp, 1976, s. 40).

Bu noktada üç farklı müzikten -Osmanlı musikisi, Türk musikisi ve Garp musikisi olmak üzere- bahsederek millî harsın müziğinin hangisi olması gerektiği konusunda bir tartışmaya girer. Daha önce de Bizans musikisi olarak gördüğünü belirttiği Osmanlı müziğini “eski” ve “hasta” olarak tanımlar; Türk harsına ait olmadığını belirttiği için millî müziğin ancak Türk halk müziği ve Batı müziğinin sentezinden doğacağını savunur (Gökalp, 1976, s. 140). Bu düşünce genel olarak Erken Cumhuriyet Döneminin müzikte reform yapma düşüncesinin temelini oluşturur. Bu düşüncenin artık devlet eliyle uygulamaya geçirildiği dönemde benzer fikirlerin nakledildiği yazılara *Ulus* gazetesinde de sıklıkla rastlanır. Müzik reformuna ters düşen fikir yazılarına *Ulus* gazetesinde pek yer verilmese de başka gazete ve dergilerde yayımlanan karşıt görüşteki fikir yazılarından alıntılar yapılarak bunlara cevap niteliğinde tartışma yazılarına yer verilir. Bu anlamda müzik reformuna karşıt görüşleri direkt olarak okuyucuya aktarmasa bile bu görüşleri yok saymadığı görülür.

Atatürk'ün 1 Kasım 1934'teki TBMM açılış konuşmasının hemen ertesi günü o sırada adı *Hakimiyeti Milliye* olan *Ulus* gazetesinde İçişleri Bakanlığı'nın³ İstanbul ve Ankara valiliklerinden radyolarda “alaturka” müziğin kaldırılmasını, yalnızca Batı tekniğiyle bestelenmiş Ulusal müzik yayını yapılması istediği aktarılır.⁴ Bu kararın Atatürk'ün meclis konuşmasına dayanarak alındığının söylenmesi dikkat çeker. Atatürk konuşmasında yasaklamaya dair bir direktif vermemiş olsa da yasağın örtülü bir direktif içerdiğine dair süregelen bir tartışma vardır ve 30 Kasım 1934'te Burhan Belge'nin *Ulus* gazetesindeki “Mızık-Radyo” başlıklı köşe yazısı da kısmen “örtülü direktif” tezini destekler niteliktedir. Atatürk'ün meclis konuşmasından bahseden Belge, müzik reformu hakkında çalışmaların hızlanması gerektiğini söylerken gelişmekte olan Ulusal müziğin yayılması ve topluma sirayet etmesinin önemine dikkat çeker. Bu noktada radyoyu, Ulusal müziğin yayılması için en önemli araçlardan birisi olarak gösterir. Radyo yayınlarını artırmadan müzik reformunun da tam anlamıyla amacına ulaşamayacağını dile getirir. Nitekim 1935'ten itibaren gazetede yer verilen radyo yayınları programlarına bakıldığında hem daha uzun saatler yayın yapıldığı, hem de eğitici yayınlara yer verildiği görülür.

Ulus gazetesinde yer alan konferans haberleri de müzik reformunda izlenecek yol ve “alaturka” müziğin eleştirisi üzerinde yürütülen tartışmaları ortaya serer. Örneğin Rıza Bey'in [?] 6 Aralık 1934'te Ankara Halkevi'nde verdiği konferans, 9 Aralık'ta *Ulus* gazetesinde de “Halkevinde Müzik Hakkında Bir Konferans” başlığıyla okuyucuya aktarılır. Haberde aktarıldığı kadarıyla Rıza Bey de müzik reformunda izlenmesi gereken yol konusunda Gökalp'in sunduğu çerçeveyi benimsemektedir.

İlerleyen yıllarda müzik reformunun hedefleri, izlenmesi gereken yol vb. konularda Gökalp'in düşünceleriyle örtüşen fikir yazılarının *Ulus* gazetesinde sıklıkla yer aldığı görülür. Bu yazıların yazarları bazen belirtilmese de ismi verilen yazarlar arasında Yaşar Nabi Nayır, Kemal Ünal, Halil Bedi Yönetken, Nurettin Artam, Burhan Belge

---

³ Gazetede ki haberde yasağın Dahiliye Vekâleti [İçişleri Bakanlığı] tarafından kararlaştırıldığı aktarılsa da Muammer Sun'un aktarımına göre, Vedat Nedim Tör Atatürk'ün 1934'teki meclis açılış konuşmasını Atatürk'ün “alaturka” müziğin yasaklanmasını istediği şeklinde yorumlayarak dönemin İçişleri Bakanı Şükrü Kaya'ya tavsiyede bulunduğunu ve Kaya'nın da bunun üzerine yasağı getirdiğini anlatır (Açık Oturum, 2007).

⁴ Konu ile ilgili detaylı bilgi için bkz. Yarman, O. (2010) “Alaturka Müziğin Yasaklanmasında Atatürk: Belgeler Zemininde Bir Çözümleme. *Saz ve Söz İnternet Dergisi*(9).

ve gazetenin başyazarı Falih Rıfkı Atay bulunur. “Hükümetin sesi” niteliğindeki *Ulus* gazetesinde müzik reformunun izlediği yola karşı çıkan yazılarla pek sık karşılaşılmasa da İstanbul’da “alaturka” müziği ve Batı müziği taraftarları arasında dönem dönem alevlenen tartışmalar yaşandığı, bu tartışmalara cevaben kaleme alınan yazılardan anlaşılır. Örneğin Yaşar Nabi Nayır’ın 26 Ocak 1935’te *Ulus*’ta yayınlanan “Müzik devrimi karşısında bir itiraz” başlıklı yazısı Peyami Safa’nın Rauf Yekta’nın vefatının ardından *Hafta* dergisinde yazdığı bir yazıya tepki niteliğindedir. Nayır bu yazıda, Safa’nın Rauf Yekta üzerinden “alaturka” müzik savunuculuğu yaparken müzik reformu hareketlerini gülünç gösterdiğini söyleyerek eleştirir; her alanda -kendi sanatı da dâhil olmak üzere- Batılılaşmayı kabul edip yalnızca müzikte buna karşı bir tutum sergilemesini ikiyüzlü bulduğunu söyler. “Bir Ulusun yaşayış ve kültür hayatı bir bütündür; şu sahada garplılaşmak, şu sahada şarklı kalmak imkânsızdır.” sözleriyle Avrupa’daki yenilikleri köklü şekilde almanın gerekliliği fikrinin altını çizer.

Ulus gazetesindeki yazılardan “Alaturka” müzik tartışmasının bir başka şekilde, 1937’nin sonlarına doğru yeniden alevlendiği görülür. Tartışmayı alevlendiren meselenin 5 Haziran 1937 tarihli “Taksim bahçesinde alaturka musiki” başlıklı yazı olması muhtemeldir. Bu haberden kısa süre sonra 22 Haziran’da Falih Rıfkı Atay “musiki” başlıklı yazısında Taksim Bahçesi’nde alaturka müzik çalınmaya başlanmasını bir zafer olarak nakleden İstanbul gazetelerine cevaben bunun “alaturka” müziğin zaferi değil, Taksim Bahçesi’nin kaybı olduğunu dile getirir. Zira giderek seviyesi düşmekte olan bu müziğin ve dinleyici kitlesinin yeni nesillerle tamamen yok olacağını yazar. 28 Ağustos 1937’de “alaturka musiki” başlığıyla, Hakkı Süha’nın [Gezgin] *Kurun* gazetesinde, “alaturka” müziğin bir “bahçe musikisi” hâline sokularak karakterinin ve itibarının kaybettirildiğinden yakındığı haberi verilir. 6 Eylül 1937’de ise “Düşünüşler” köşesinde “Alaturka Musiki” başlıklı yazısında Yaşar Nabi Nayır, bu tartışmalarda dile getirilen argümanları sayarak cevap vermeye çalışır. Nayır’a göre tartışmanın en büyük argümanı, yeni yazılan “alaturka” müzik eserlerindeki seviye düşüşüne karşı önlemler alınmasının gerekli olduğudur. Nayır’ın buna cevabı, Türkiye Cumhuriyeti’nde yeni yeşermekte olan Ulusal müziğin aksine “alaturka” müziği artık ölmekte olan bir hastaya benzetir. Bu sebeple “alaturka” müziğin konservatuvarlarda veya sanat kurumlarında eğitiminin verilemeyeceğini, ancak bir inceleme mevzuu olarak yer alabileceği şeklindedir. Bu sebeple de zaten “hasta” ve “ölmekte” olan bu müziğin yüksek seviyeli yeni eserler yaratması için alınabilecek bir önlem yoktur.

Aynı gün *Ulus*'un “Yankılar” köşesinde yayınlanan T. İ. [?] imzalı “Musiki münakaşaları” başlıklı yazıda, tartışmanın “alafranga” ve “alaturka” müzik hakkında değil, tamamen “alaturka” müzik taraftarlarının kendi içlerindeki bölünmeden kaynaklı olduğu aktarılır. Yazar, bu tartışmaya kendisinin ve “alafranga” müzik taraftarlarının tarafsız ve tepkisiz kalmalarını tercih ve temenni etmektedir. Falih Rıfkı Atay'ın 28 Eylül 1937 tarihli “Alaturka” başlıklı yazısı, müzik reformu savunucularının görüş bildirmeye devam ettiğini gösterir. Atay, Nayır'la benzer görüştedir. Aynı haftalarda gazetenin “Yankılar” köşesinde “alaturka” müziğin yeni eserlerindeki seviye düşüklüğüne dair alaycı eleştiri yazıları da yayınlanır. *Ulus* gazetesi için tartışmayı sonlandıran, yine bu köşede 8 Şubat 1938'de yayınlanan “musikişinas horoz” başlıklı imzasız bir yazıdır. Yazar, tartışmanın “anlamsızlığını”, “alaturka” müzik makamlarında öten bir horozun hikayesi üzerinden alaycı bir şekilde ele alır. Hikâyeye göre “alaturka” müzikçiler, bu müziğin horozun öğrenebileceği kadar doğal bir müzik olduğunu; “alafranga” müzikçiler ise bir horozun öğrenebileceği kadar basit ve ilkel olduğu tepkilerini verebilirlerdi.

Bu noktada “Alaturka” ve “Alafranga” müzik tartışmasının köklerinin de Tanzimat'a kadar gittiğini belirtmekte fayda var. 1930'lardaki tartışmalarda “Alafranga” müzikçilerin argümanlarının Gökalp'e dayandığı gibi “alaturka” müzikçilerin de argümanlarının temellerini büyük ölçüde Rauf Yekta'dan aldığı söylenebilir. Zira benzer bir tartışma 1920'lerde bu iki isim arasında geçmektedir. Yekta *Yenises*, *Vakit*, *İkdam* gazetelerinde, *Servet-i Fünun* ve *Yeni Mecmua*'daki yazılarının bazıları direkt olarak Gökalp'in Osmanlı müziğinin Bizans müziği olduğu konusundaki fikirlerine cevap niteliğinde yazılmıştır. Bunun yanında “Türk musikisinin” eğitim ve öğretim kurumlarından kaldırılmasına da karşı çıkan yazılar yazmıştır. Bu konudaki en büyük sitemi Türk musikisinin eğitim kurumlarından kaldırılmasının, gelişiminin durmasına sebep olduğu yönündedir (Arslan, 2016, s. 44).

Ulus gazetesinde müzik reformuyla ilgili fikir yazıları yalnızca “alaturka” ve “alafranga” müzik tartışmaları ile sınırlı değildir. Ulusal müziğin yaratılmasında yalnızca halk müziğinin Batı müziği teknikleriyle yeniden yorumu sayesinde yaratılacak olan Ulusal müziğin değil, millî operanın gelişiminin de önemli bir rol oynayacağına dair yazılarla karşılaşılır. Özellikle ilk Ulusal opera denemesi olarak

kabul edilen Münir Hayri Egeli ve Ahmed Adnan Saygun'un *Özsoy*'unun ardından 1934 yılının sonları ve 1935'in başlarında Celile Enis, Emine Saliha Ötgünç ve Süheylâ Saime Hanım'ın operanın müzik reformundaki ve toplum eğitimindeki önemi hakkında kaleme aldıkları yazılar ve röportajlar, dikkate değerdir. Özellikle Emine Saliha Ötgünç'ün 16 Şubat 1934'te yayınlanan "Millî bir Türk operası vücade getirmeğe mahsus program" başlıklı yazısı, millî operanın ve müziğin gelişmesi için maddeler halinde yazılmış bir sanatçı yetiştirme kılavuzu niteliğinde kaleme alınmıştır. Özellikle opera sanatçısı eğitimi üzerinde duran bu kılavuzda nitelikli bir sanatçı yetiştirilmesi için elzem görülen dersler, kısa açıklamalarla sıralanır. Dinleyici kitlesi olmayan yetişmiş sanatçının arzu edilen müzik reformu için yeterli olmadığına altını çizen Ötgünç, toplumun bilinçli dinleyici hâline gelmesi için yapılması gerekenleri de sıralar. Ötgünç'e göre düşük ücretli, açıklamalı konserler ve gazetede yayınlanacak olan eğitici yazıların büyük etkisi olacaktır. Gazetenin sonraki yıllardaki yayınlarına bakıldığında büyük oranda Ötgünç'ün bu kılavuzu ile paralellik gösteren eğitim kurumlarının ve etkinliklerin geliştiği görülür. Bunlar diğer başlıklarda daha detaylı ele alınacaktır.

3.2 Yeni Kurumlar, Konser Mekanları ve Yasa Düzenlemeleri

Ulus gazetesi "kültür reformu"nda fikir yazıları yayınlamanın yanında konser vb. etkinlikleri, eğitim ve sanat kurumlarıyla ilgili gelişmeleri haber verme, bazı yeni kurum ve yasaların tasarlanma sürecinde halkın nabzını tutma görevlerini de üstleniyordu. "Kültür reformu" sürecinde hem eğitim verme hem de etkinliklere ev sahipliği yapma gibi konularda en büyük rolü üstlenen kurum, Halkevleri'ydi. Gazetede haberlere bakıldığında o yıllarda henüz bir konser salonu bulunmayan Ankara'da başta Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının kiler olmak üzere pek çok konsere ev sahipliği yapan mekânların Ankara Halkevi Binası ve Musiki Muallim Mektebinin Salonu olduğu görülür. Fakat bu konser haberlerine bakarak Halkevleri'nin yalnızca konser salonu işlevi gördüğü elbette düşünülemez. Erken Cumhuriyet Döneminin kültür reformunda büyük rol oynayan bu kurumun yapısını ve tarihçesini anlamak için öncelikle büyük ölçüde model olarak aldığı Türk Ocakları'na bakmak gerekir.

Türk Ocakları, Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılışını durdurmaya yönelik akımlardan birisi olan Türkçülüğün uzantısı olarak 1912'de İstanbul'da kurulur. Kurucuları

arasında Mehmet Emin Yurdakul, Ahmet Ferit Tek, Ahmet Ağaoğlu ve Fuad Salih Bey'in de bulunduğu Türk Ocaklarının aktif üyelerinden bazıları Yusuf Akçura, Halide Edip Adıvar, Hamdullah Suphi Tanrıöver ve Mehmed Fuad Köprülü'dür. Türk Ocaklarının amacı ülkenin çeşitli şehirlerinde kulüpler açmak, kurslar, konferanslar düzenlemek, kitap ve broşürler yayınlamak ve okullar açmaktır (Arıkan, 1999, s. 261). 1918 yılına dek çalışmalarını aktif bir şekilde yürüten Türk Ocakları, İstanbul'un işgalinin ardından bir süreliğine kapatılsa da üyelerini Kurtuluş mücadelesinde görev almak üzere Anadolu'ya göndererek varlığını aslında fiilen sürdürmüştü. Türk Ocakları, Cumhuriyetin ilanının ardından, 1924'te tekrar açılır ve faaliyetlerine devam eder. Fakat 1930'lara doğru, üyelerinin Serbest Fırka ile yakınlığı ve bazı şubelerinde devrime karşı tutumlar sergilemesi sebebiyle CHF (Cumhuriyet Halk Fırkası) ile ters düşmeye başlar. Bu ayrışma giderek Türk Ocaklarının bir tehdit olarak görülmesine sebep olur ve 10 Nisan 1931'de Türk Ocakları olağanüstü bir kurultayla kendini fesheder. Ülke içinde 28 şube ve 2743 üyesi bulunan (Karadağ, 1998, s. 18) Türk Ocaklarının tüm mal varlığı ve borçları CHF'ye devredilir. Türk Ocaklarına benzer bir modelle kurulan Halkevleri⁵ ise 19 Şubat 1932'de başta Ankara olmak üzere 14 il merkezinde⁶ 9 şube⁷ halinde açılır. Halkevleri'nin hazırlık aşamasında Vildan Aşır Savaşır'ın yaptığı bir konuşma Halkevleri'nin planlanan işlevleri hakkında fikir verir:

“...Bu ev Halkın Evi ve Halk Evi olmalıydı. Halkın Evi bir mektep olmayacaktı. Ama öğretecekti, bilimi, kültürü, sanatı, edebiyatı, müziği, sporu ve halkın olan, halktan olan ve bir milleti uygar millet yapan değerleri. Bağnazlığın hiçbir türünün yeri olmayacaktı Halkinevinde.” (Savaşır, 1977)

Ulus'ta yoğunlukla Ankara Halkevi'ndeki etkinliklerin haberlerine yer verilse de Türkiye'nin başka şehirlerindeki Halkevleri'nin kutlama konser, konferans vb. etkinliklerine dair haberler de yer alır. Bu haberlerden anlaşıldığına göre birçok şehirdeki halkevinin kendine ait, düzenli olarak genellikle Klasik Batı Müziği konserleri veren bir müzik kolu bulunur. Bu şehirlerden bazıları İzmir, İstanbul, Manisa, Denizli, Zonguldak, Diyarbakır ve Malatya'dır. Örneğin *Ulus* gazetesinde

---

⁵ Halkevleri fikrinin yeni olmadığı İstanbul Türk Ocağı'nın 10 Ekim 1925'te yapılan kongresinde verdiği raporda görülür. Ocağın toplumsal görevlerini belirlemek üzere toplanan heyetin verdiği raporda Ocakların bir kulüpten ziyade Halkevi niteliği taşıması fikri öne atılır (Üstel, 1997, s. 166-167).

⁶ Ankara, Bolu, Malatya, Samsun, Afyon, Aydın, Konya, Eskişehir, Diyarbakır, İzmir, Çanakkale, Bursa, İstanbul ve Denizli.

⁷ Dil-Edebiyat, Güzel Sanatlar, Temsil, Köycülük, Spor, Sosyal Yardım, Halk Dersaneleri ve Kurslar, Kütüphane ve Yayın, Tarih ve Müze.

yayınlanan 16 Aralık 1937 tarihli “Diyarbakırda halkevi konserleri” ve 6 Mart 1938 tarihli “Diyarbakırda Betoven gecesi” başlıklı yazılardan anlaşıldığına göre Diyarbakır Halkevi’nin daimî bir müzik topluluğu vardır ve Halkevi’nin konser salonunda düzenli olarak konser vermektedir. Bir müzik topluluğu olan ve düzenli konserler veren bir başka halkevi de 9 Kasım 1936’daki “Zonguldak Halkevinde konser” başlıklı haberden anlaşıldığı üzere Zonguldak Halkevi’dir. Genç müzisyenlerden oluşan bir topluluğu olan Zonguldak Halkevi’nin sanat komitesi tarafından hazırlanan sezon planlarının oldukça dolu olduğu bu haberde bildirilir. Adı geçen diğer Halkevleri’nde müzik topluluğu bulunduğu dair bir ifade olmasa da oda müziği konserleri verebilecek seviyede birkaç müzisyen bulunduğu haber metinlerinden anlaşılır.

Ulus gazetesindeki haberlere göre oldukça aktif çalışan Ankara Halkevi’nde konserler, konferanslar, tiyatro temsilleri ve gençlere özel balolar düzenlenmektedir. Halkevi her hafta yapılan CSO konserlerinin yanında Ankara’ya gelen yabancı sanatçıların konserlerine de ev sahipliği yapar. Bu sanatçılar arasında Wilhelm Kempff, Béla Bartók, Roji Sabo ve David Oyştrah gibi isimler vardır. Etkinliklerden başka, *Ulus*’ta 20 Ocak 1937’de yayınlanan bir ilana göre Ulvi Cemal Erkin yetişkinlere, 29 Ocak 1937’deki başka bir ilana göre Basri Bur da çocuklara koro dersleri verecektir. 26 Aralık 1934’teki “Kızlarımızın Dans Dersleri” başlıklı bir habere göreyse Halkevi’nde bir süreden beri Bayan Marga Melike [?] tarafından ritmik jimnastik ve bale dersleri verilmektedir. Haberin devamında bu derslerin gelecekte sahnelenecek olan opera ve operet temsillerinde dans edecek öğrencilerin yetişmesindeki öneminin altı çizilir. Buradan anlaşıldığı üzere bu dersler bir kurstan ziyade daha profesyonel niteliktedir.

1930’lu yıllarda Ankara’daki konserlere ev sahipliği yapan bir diğer mekân da Musiki Muallim Mektebi’ydi (MMM). 1924’te müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla kurulan MMM’nin ilk öğretmen kadrosu CSO’daki müzisyenlerden oluşuyordu. MMM, ilk yıllarında Cebeci’de üç küçük kerpiç evden oluşan binasında eğitim veriyordu. Ancak binanın giderek ihtiyaçlara cevap verememesi üzerine aynı yere yeni bir binanın yapılması kararlaştırılmıştı. Mimar Ernest Arnold Egli tarafından tasarlanan yeni bina ise 1928-29 yılında tamamlanmıştı. Bu yeni binada aynı zamanda bir konser salonu ve fuaye alanı da buluyordu (Koç Üniversitesi, 2023). *Ulus* gazetesindeki ilanlardan anlaşıldığına göre CSO da 1930’lar boyunca pek çok konserini MMM’nin salonunda vermişti.

10 Aralık 1934'te *Ulus*'ta çıkan bir habere göre Kültür Bakanlığı'na bağlı bir Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü kurulmasına karar verilir. Ayrıca bu müdürlüğe bağlı, üç koldan⁸ oluşacak olan bir Müzik ve Temsil Akademisi kurulacaktır. Bu haberden yaklaşık 2 yıl sonra 29 Ekim 1936'daki habere göre Müzik ve Temsil Akademisi fikri, değişiklikler yapılarak uygulamaya sokulur. Haberde Konservatuvar ile Temsil ve Opera Okulu'nun ertesi gün açılacağı müjdelendir. Kurumun Almanya'dan gelen "müzik uzmanı" Prof. Paul Hindemith ve "tiyatro uzmanı" Prof. Karl Ebert'in raporlarına göre organize edileceği duyurulur. Müzik kısmının Hindemith, tiyatro kısmının ise Ebert ve Prof. Paul Lohmann idaresinde olacağı belirtilir.

Konservatuvar ile Temsil ve Opera Okulu'nun kurulmasının ardından öğrencilerin başvuruda bulunması için kurumu tanıtan, buradan mezun olan sanatçıların refahının devlet tarafından sağlanacağına dair çeşitli yazılara *Ulus* gazetesinde yer verilir. 9 Aralık 1936'da yayınlanan "Mesud Sanatkârlar" başlıklı ve Fatay [Falih Rıfkı Atay] imzalı yazıda sahne sanatçılarının edebiyat, resim vb. sanatlarla uğraşanlar gibi başka bir meslek edinmelerinin mümkün olmadığını söyler ve bu sebeplen de buradan mezun olacak sanatçıların refahının devlet tarafından sağlanacağını bildirir. 12 Aralık 1936'da Nurettin Artam imzalı "Gençler sahne sizi bekliyor!" ve 23 Aralık 1936'da Yaşar Nabi Nayır imzalı "Tiyatro" başlıklı yazılar da Atay ile benzer düşünceleri dile getirir.

3.3 Sonuç

Bu çalışmada, Erken Cumhuriyet Dönemi müzik yaşamı ve politikaları gibi çokça çalışılmış olan bir konunun *Ulus* gazetesi üzerinden okumasını yaparak konuya daha küçük bir birim üzerinden bakmak, 1934-1939 yılları arasında gazetede yayınlanan 2000'in üzerindeki müzik içerikli yazının listelendiği bir açıklamalı bibliyografya ile Erken Cumhuriyet Dönemi üzerine çalışacak başkaca araştırmacılara kaynak sağlamak amaçlandı.

Hakimiyeti Milliye ve *Ulus*'ta 1934-1939 yılları arasında yayınlanan müzik yazılarının haber, fikir yazısı, ansiklopedik bilgi içeren yazılar, konser ilanları ve konser izlenimleri olmak üzere beş kategoriye ayrılacağı görülür (bkz. Grafik 3.2).

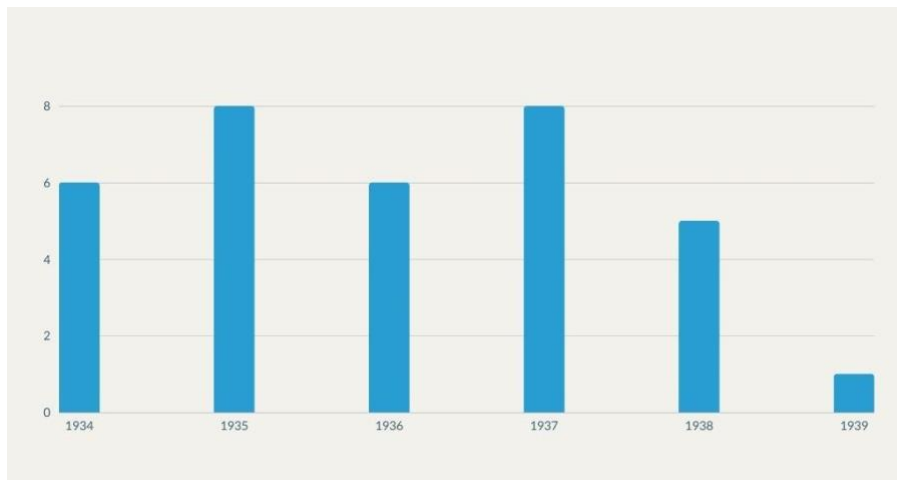
⁸ Habere göre bu kollar Musiki Muallim Okulu, Filarmonik Orkestra ve Temsil Heyeti'dir.

Gazetede ki müzik yazıları çoğunlukla müzik yazarları tarafından değil, devlet bürokrasisi içinde farklı görevlerde bulunan ya da yönetici kadrolarla teması güçlü figürlerdir. *Ulus*'ta Mahmut Ragıp Gazimihal gibi alanın içinden yazarların yazılarıyla karşılaşılrsa da bu yazılar düzenli değildir. Bu bakımdan Mahmut Ragıp Gazimihal'in *Akşam* gazetesıyla ve Rauf Yekta'nın *İkdam* gazetesıyla kurduğu gibi düzenli bir yazar-gazete ilişkisinden söz etmek güçtür.

Haber ve fikir yazılarının yanında gazetede müzik odaklı ansiklopedik bilgi içeren pek çok yazı ile de karşılaşılmıştır. Abadan bunun Türk basınına -özellikle *Ulus* ve *Cumhuriyet* gazetelerinde- Anglo-Amerikan basınından ayıran bir özellik olduğunu belirtir. 1953'e kadar iki gazetenin de "bilgi verme" amacının "haber verme" amacının önüne geçtiğini yazar (Abadan, 1961, s. 113). Bunun o yıllarda akademik çalışmaların yayınlanabileceği platformların kısıtlılığına bağlanabileceği gibi bahsedilen iki gazetenin "fikir gazetesi" niteliği taşımasına da bağlanabilir.

Döneminin *Hürriyet*, *Milliyet* ve *Akşam* gibi gazetelerinden fikir, kanaat gazetesi olmasıyla ayrılan *Ulus* gazetesinin başyazıları, hükümetin tutum ve görüşlerini yansıtması açısından önemlidir. Günün haberleri gazetenin siyasi duruşuna göre yorumlandığı ve böylece kamuoyu çevrelerini şekillendirmenin amaçlandığı bu yazılardan müzik odaklı olanların 1935'ten itibaren artış gösterdiği görülür (bkz. Grafik 3.1). Bu artışın hükümetin bu konuya verdiği önceliğe işaret ettiği söylenebilir.

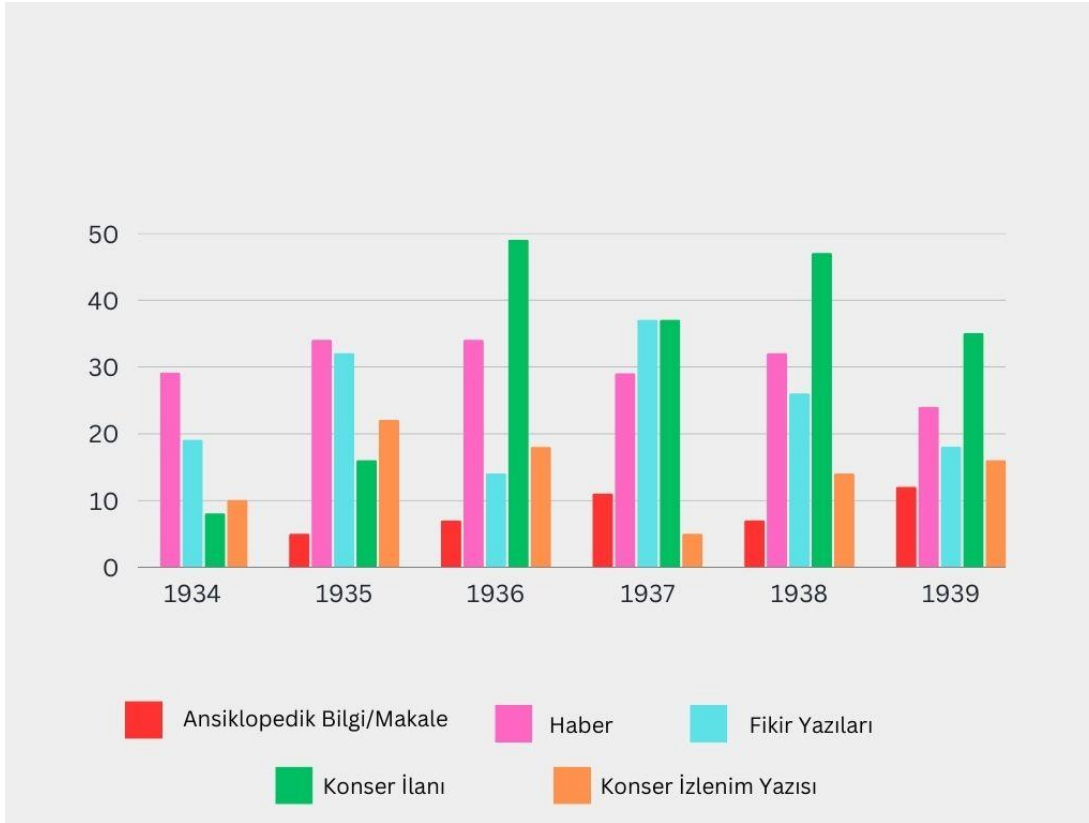
Grafik 3.1: *Ulus* Gazetesinde Yayınlanan Müzik Odaklı Başyazıların Yıllara Göre Dağılımı.

Toplumun gündelik haber alma aracı olan gazetede yayınlanan yazılar çokça çalışılmış olan bu konuda sınırları belli bir birime odaklanarak büyük tarih anlatısı içinde gözden

kaçmış olması muhtemel noktaları görme imkânı sunar. Bir başka deyişle konuya *Ulus* gazetesi ölçeğinde küçük bir birimden bakış sunar. *Ulus* gazetesinin buradaki önemi “yarı resmî” olarak nitelendirilen bir gazete olması, bu nedenle de devlet politikaları ile ilgili haber ve fikir yazılarını topluma aktarmakta daha içeriden bir kaynak teşkil etmesidir.

Grafik 3.2: *Ulus* Gazetesinde Beş Kategoride İncelenen Yazıların Yıllara Göre Dağılımı.

Ulus gazetesinde yeni açılacak veya yeniden düzenlenecek olan kurumlar ve yasa tasarıları ile ilgili yazıların oldukça güncel bir şekilde okuyucuya nakledildiği görülür. Hatta gazetede yayınlanan fikir yazılarında bazı düzenlemelerin tavsiye edilmesinin ardından kısa süre sonra hayata geçirildiği haberlerinin yayınlanması, *Ulus* gazetesi ile ilgili “hükümetin sözcüsü” ya da “yarı resmî yayın organı” tanımlamalarını destekler niteliktedir. Nitekim Falih Rıfkı Atay gibi pek çok *Ulus* gazetesi yazarı, aynı zamanda milletvekilliği görevini üstlenen, devlet bürokrasisi içinde farklı görevlerde bulunan ya da yönetici kadrolarla teması güçlü figürlerdi. Gazetenin benimsediği doğrultu, resmî karar ve yönelimlerle ters düşmese de dönemin başka gazete ve dergilerde yayınlanan karşıt görüşteki fikir yazılarından alıntılar yaparak bunlara cevap niteliği taşıyan yazılara da yer verildiği görülür. Bu nedenle örneğin müzik reformuna karşıt

görüşleri direkt olarak okuyucusuna aktarmamakla birlikte bu görüşleri yok saymadığı söylenebilir.

Bibliyografyada incelenen müzik odaklı fikir yazıları tek bir cephe olarak anılan isimlerin kendi içlerinde fikir çeşitliliği olduğunu gösterir. Gazete üzerinden yapılan gündelik haber takibi bu isimlerin tekil olaylara dair fikir ayrılıklarını görmeyi mümkün kılar. Bunun yanında gazete üzerinde yapılan tarama ile dönemin genel tarih anlatısı içinde müzik reformuna yön veren isimler arasında anılmayan, müzisyen olmayan, fakat *Ulus* gazetesinde aktif bir şekilde müzik odaklı fikir yazıları yayınlayan isimleri görülmesine olanak sağlayarak, dönem hakkında çalışmalarda faydalanılacak olan literatürü genişletir.

Ulus gazetesinde yayınlanan müzik içerikli yazılar, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın konserleri başta olmak üzere Ankara'daki Klasik Batı Müziği etkinliklerine dair de önemli bilgiler içerir. Bu yazılardan hem Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın repertuarını hem de Ankara Halkevi ve Musiki Muallim Mektebi salonunda verilen konserleri takip etmek mümkündür. Konser öncesi veya sonrasında yayınlanan eser/besteci tanıtım yazıları hangi bestecilere özel önem atfedildiği hakkında fikir verir. Bunun yanında yurtdışından konser vermek üzere gelen sanatçılar hakkında bilgileri de yine bu konser haberlerinden edinmek mümkündür. Böylece hazırlanan bibliyografya Türkiye'nin ve Ankara'nın 1930'lu yıllardaki kültür yaşamına ve aktörlerine dair bilgi edinme imkânı sunar.

Müzik etkinliklerinin de *Ulus* gazetesi gibi devlet politikaları ile yakın ilişkisi olduğu yine gazetede ki haber ve fikir yazılarından anlaşılır. Müziğin Uluslararası ilişkilerin güçlendirilmesinde önemli bir araç olduğunu vurgulayan yazılara ve bunu destekler nitelikteki müzik etkinliklerinin haberlerine özellikle 1935-1937 yılları arasında sıklıkla rastlanır. Bu etkinlikler yabancı sanatçıların Ankara, İstanbul ve İzmir'de yaptıkları turneler; yabancı radyolarda Türkiye'de yayınlanmak üzere özel hazırlanmış programlar, festivaller ve konferanslardır. Bu etkinlikler aracılığıyla Sovyetler, Balkanlar ve Macaristan'la kurulan bağlara özellikle önem verildiği görülür. Bununla beraber Almanya ve Avusturya'dan gelen sanatçıların verdiği konserlere de özel önem verildiği dikkat çeker.

KAYNAKLAR

- Çetinsaya, G.** (2009). Kalemîye'den Mülkiye'ye Tanzimat Zihniyeti. T. Bora, & M. Gültekingil içinde, *Cumhuriyet'e Devreden Düşünce Mirası - Tanzimat ve Meşrutiyet'in Birikimi* (Cilt 1, s. 54-71). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Önder, M.** (1991). Millî Mücadele'nin Gazetesi Hakimiyet-i Milliye Nasıl Çıkarıldı?. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 7(20), s. 285-302.
- Öztoprak, İ.** *Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi*. Atatürk Ansiklopedisi: <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/hakimiyet-i-milliyet-i-milliyet-gazetesi/> adresinden 26 Temmuz 2023 tarihinde alındı.
- Abadan, N.** (1961). “Cumhuriyet’ ve ‘Ulus’Gazeteleri Hakkında Muhteva Tahlili (Content analysis). *A.Ü.S.B.F. Dergisi*, XVI(2), s. 93-118.
- Akarlı, E. D.** (1978). *Belgelerle Tanzimat: Osmanlı Sadriazamlarından Ali ve Fuad Paşaların Siyasî Vasiyyetnameleri*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Arıkan, Z.** (1999). Halkevlerinin Kuruluşu ve Tarihsel İşlevi. *Atatürk Yolu Dergisi*, 6(23), 261-281.
- Arslan, F.** (2016). *Müzikte Batılılaşma ve Son Dönem Osmanlı Aydınları*. İstanbul: Beyan Yayınları.
- Erim, N.** (1953, 12-16). Vazifeye Devam. *Yeni Ulus*.
- Gökalp, Z.** (1976). *Türkçülüğün Esasları*. (M. Kaplan, Dü.) İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Hopkinson, C.** (1955). The Fundamentals of Music Bibliography. *Fontes Artis Musicae*, 2(2), 122-131.
- İnuğur, N.** (1992). *Türk Bassın Tarihi (1919-1989)*. İstanbul: Gazerteciler Cemiyeti Yayınları.
- Karadağ, N.** (1998). *Halkevleri Tiyatro Çalışmaları 1932-1951*. Ankara: Halkevi Yayınları .
- Koç Üniversitesi.** *Cumhuriyet'in Tınısı: Musiki Muallim Mektebi*. Koç Üniversitesi Dijital Koleksiyonlar: <https://librarydigitalcollections.ku.edu.tr/dijital-sergiler/cumhuriyetin-tinisi-musiki-muallim-mektebi/> adresinden 7 Haziran, 2023 tarihinde alındı.
- Koloğlu, O.** (1992). *Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Basın*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Konyar, H.** (1999). *Ulus Gazetesi, CHP ve Kemalist İlkeler*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Kurt, H.** (2013). “Harf Değişikliği ve Basının Yeni Harflere Geçerken Takındığı Tutum”. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*(19), 106-126.
- Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye Büyük Millet Meclisi Açılış Konuşmaları** (1 Kasım 1934) Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığı: https://www5.tbmm.gov.tr/tarihce/ataturk_konusma/4d4yy.htm adresinden 5 Haziran 2023 tarihinde alındı.
- Peler, G. Y.** (2021, Temmuz 24). ”Ulus” ve “Millet” Kelimeleri ve Günümüz için Bir Teklif. bilimdili: <https://bilimdili.com/toplum/Ulus-ve-millet-kelimeleri-ve-gunumuz-icin-bir-teklif/> adresinden 30 Temmuz 2023 tarihinde alındı.
- Savaşır, V. A.** (1977). Halkevlerine Doğru. *Halkoyu*, 20-28.

- Saylan, K.** *Recep Zühtü Soyak (1893-1963/1966)(?)*. Atatürk Ansiklopedisi: <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/recep-zuhtu-soyak-1893-1963-1966/> adresinden 26 Temmuz 2023 tarihinde alındı.
- Sığın, N.** (2017). *Türkiye’de Modernleşme Süreci’nde Basın: Ulus Gazetesi’nin Modernleşme Söylemi* (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi.
- TBMM.** (2023). *TBMM Gizli Celse Zabıtları Cilt: 3*. Ankara: TBMM Basımevi.
- Topuz, H.** (1973). *100 Soruda Türk Basın Tarihi*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Topuz, H.** (2003). *II. Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Uslu, R.** (2006). *Müzikoloji ve Kaynakları*. İstanbul: İTÜ Vakfı Yayınları.
- Yaşar, M.** (1971). *Anadolu’da İlk Türk Gazetesi: Envar-ı Şarkıyye*. Ankara: Ankara Gazeteciler Cemiyeti.
- Yavuz, E.D.** (2023). Cumhuriyet İkinci 100 Yılına Girerken Türkiye’nin Klasik Batı Müziği Deneyimi. *Cumhuriyet’in 100 Yılı*. Toplumsal Tarih Vakfı. (basım aşamasında)

ÖZGEÇMİŞ

Lisans: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (MSGSÜ), İstanbul Devlet Konservatuvarı, Müzikoloji Bölümü, Genel Müzikoloji Anabilim Dalı.

Yüksek Lisans: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (MSGSÜ), İstanbul Devlet Konservatuvarı, Müzikoloji Bölümü, Genel Müzikoloji Anabilim Dalı.

İş Deneyimi: Araştırma Görevlisi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul Devlet Konservatuvarı, Müzikoloji Bölümü, Genel Müzikoloji Anabilim Dalı.